

บทที่ 4

ประวัติและทำเนียบโนราผู้หญิงในภาคใต้

จากการรวบรวมประวัติโนราผู้หญิงที่มีปรากฏในภาคใต้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่ามีโนราผู้หญิงอยู่จำนวนมาก และมีที่พักอาศัยกระจายอยู่หลายจังหวัด แต่ละคนมีภูมิหลังทางครอบครัว การศึกษาและประวัติการทำโนราที่น่าสนใจ และมีความแตกต่างกันไป ผู้วิจัยได้ออกพื้นที่เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากกลุ่มโนราผู้หญิงที่เป็นนายโรงหรือโนราใหญ่ หรือนางรำที่มีประสบการณ์ทางการแสดงสูง และประสบความสำเร็จในอาชีพทำโนรา แล้วนำมาเรียบเรียงเสนอเป็นรายบุคคลตามเขตพื้นที่ของแต่ละจังหวัดที่เป็นที่อยู่อาศัยของโนราผู้หญิงในปัจจุบัน ดังมีรายละเอียดจำนวนโนราผู้หญิง เรียงลำดับจากจังหวัดที่มีโนราผู้หญิงมาก ไปสู่จังหวัดที่มีโนราผู้หญิงน้อย ดังนี้

4.1 กลุ่มโนราผู้หญิงในจังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มโนราผู้หญิงในแถบจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย โนราภูเขา โนราสาวท โนราปัญญาสิทธิ์ โนราจำเนียร โนราภูเขา โนราบุญช่วย โนราละม้าย โนราสังหวาน โนราน้ำอ้อย โนราจินดา โนราจรัสดี โนราจำเรียง โนราลูกไก่ และโนราเกษร แต่ละคนมีประวัติครอบครัว ประวัติการศึกษา ประวัติการทำโนรา ตามรายละเอียด ดังนี้

4.1.1 โนราภูเขา

4.1.1.1 ประวัติครอบครัว

โนราภูเขา หรือนางเสนีง ช่วยจันทร์ เกิดวันพุธที่ 12 เดือนกุมภาพันธ์ ปีพุทธศักราช 2484 ที่บ้านลานควายคลองเปิด อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ปัจจุบันอายุ 56 ปี บิดาชื่อ นายห้วน ลักษณา หรือโนราห้วน อาชีพทำโนรา มารดาชื่อนางเสียบ ลักษณา หรือโนราเสียบทำศาลา อดีตรับราชการครูแล้วลาออกมาทำโนรา ซึ่งปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว โนราภูเขาเป็นบุตรคนโต ในพี่น้องทั้งหมด 5 คน คือ

1. นางเสนีง ช่วยจันทร์
2. นางสง่า อินทนุพัฒน์ (โนราภูเขา)

3. นายรณม ลักษณา
4. นางสาวสนิธ ลักษณา
5. นางเสน่ห์ ชุมพร

ในบรรดาพี่น้องของในราษฎรเหื่อง มีนางสง่าได้ยึดอาชีพทำในรา และเป็นในราที่ประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันในชื่อ ในราษฎรเตียง และนายรณมน้องชายเป็นในราโกธรน ชาย ส่วนคนอื่น ๆ สามารถทำในราได้เป็นความสามารถพิเศษ แต่ไม่ได้ยึดเป็นอาชีพ

ในราษฎรเหื่องแต่งงานเมื่ออายุ 20 ปี กับนายพันธ์ ช่วยจันทร์ อาชีพรับจ้าง มีบุตรด้วยกัน 7 คน คือ

1. นางอรุวรรณ เลี่ยมสุวรรณ
2. นายถนอม ช่วยจันทร์
3. นายสมพงษ์ ช่วยจันทร์
4. นางสาววันเพ็ญ ช่วยจันทร์
5. นายสมพร ช่วยจันทร์
6. นางสาวศรพิศ ช่วยจันทร์
7. นางสาวโสมภา ช่วยจันทร์

ในราษฎรเหื่องได้ฝึกหัดให้บุตรทุกคนทำในรา และให้ออกแสดงอยู่ในคณะเป็นอาชีพเสริม ปัจจุบันในราษฎรเหื่องและครอบครัว อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 013/3 ถนนสุนอนันต์ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.1.2 ประวัติการศึกษา

ในราษฎรเหื่องเข้าศึกษาภาคบังคับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่โรงเรียนวัดสระประดิษฐ์ อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก็ออกจากโรงเรียนไม่ได้ศึกษาต่อจนจบหลักสูตร

4.1.1.3 ประวัติการฝึกทำในรา

ในราษฎรเหื่องเริ่มฝึกทำในราเมื่ออายุ 7 ปี กับในราห้วน และในราเลียบซึ่งเป็นบิดามารดา เพื่อสืบทอดการทำในรา ในราเลียบเป็นฝึกทำให้กับในราษฎรเหื่องเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ลักษณะการทำในราของในราษฎรเหื่อง ส่วนใหญ่ได้เลียนแบบมาจากในราเลียบทั้งสิ้น ในราษฎรเหื่องจึงมีความสามารถโดดเด่นทางด้านเล่นกลอนสดแบบอย่างในราเลียบ

หลังจากฝึกรำโนราจนมีความชำนาญดี ก็ออกรำอยู่กับคณะของมารดา คือ "คณะโนราเลี้ยงท่าศาลา" ตลอดมา จนกระทั่งปี พ.ศ. 2504 ได้หยุดรำโนราไปแต่งงานมีครอบครัว คอยดูแลเลี้ยงดูบุตรธิดา จนกระทั่งปี พ.ศ. 2532 โนราจู่เหื่องได้ชวนกลับมารำโนราอีกครั้ง โดยออกรำกับโนราคณะต่าง ๆ ไม่อยู่ประจำกับคณะใด โนราจู่เหื่อง ออกรำอยู่กับโนราหลายคณะ เช่น คณะโนราจู่เหื่อง (น้องสาว) คณะโนราวิเชียรศรัย คณะโนราช้ำคม ประภาศิลป์ คณะโนราจงดี้ คณะโนรานุญช่วย ประดิษฐ์ศิลป์ คณะโนราเนตรสืบสายศิลป์ คณะโนราห้าสาวดาวรุ่ง คณะโนรานอมน้อยจันทร์ภาณุ เป็นต้น

โนราจู่เหื่องตั้งคณะของตนขึ้นในปี พ.ศ. 2537 โดยนำเอาชื่อเล่นของบุตรสาว 3 คน คือ นางสาวโสภา (โส) นางสาววันเพ็ญ (เพ็ญ) นางสาวควรรพิต (พิศ) มาตั้งเป็นชื่อคณะ คือ "คณะโนราโสเพ็ญพิศ บัณฑิตศิลป์" บุตรสาวทั้ง 3 คนนี้ยังเป็นกำลังสำคัญในการควบคุม และดูแลพัฒนาการแสดง ทั้งเป็นตัวแสดงของคณะด้วย ส่วนโนราจู่เหื่องนั้นเป็นนายโรงและเป็นทีปรีชาของคณะ

คณะโนราโสเพ็ญพิศ บัณฑิตศิลป์ ยึดรูปแบบการแสดงแบบโบราณ ออกแสดงไปหลายที่ทั้งที่ ได้แก่ ในบริเวณจังหวัดจันทบุรีฉะเชิงเทรา สุราษฎร์ธานี พัทลุง ภูเก็ต พังงา และได้รับเชิญจากหน่วยงานราชการให้ไปแสดงต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง และแสดงเผยแพร่ในโอกาสต่าง ๆ โนราจู่เหื่องได้นำคณะเข้าร่วมแข่งขันโนราจนได้รับถ้วยรางวัลมาหลายครั้ง ได้แก่

ในงานประเพณีสงกรานต์เทศบาลเมืองปากพองในปี พ.ศ. 2537 ได้เกียรติยศชนะเลิศจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย ในการแข่งขันโนรา ในนิเวศน์ศรีวัฒนธรรมไทย ประจำปี พ.ศ. 2537 ได้เกียรติยศชนะเลิศ จากพลเอกกิตติ รัตนฉายา รองผู้บังคับบัญชาการทหารบก ในการแข่งขันในงานประเพณีสงกรานต์ ประจำปี พ.ศ. 2538 เป็นต้น

ตลอดเวลาที่โนราจู่เหื่องรำโนรา ได้พัฒนาฝีมือของตนเองตลอดเวลา พร้อมกับได้ถ่ายทอดการแสดงโนราให้กับลูกสาว และหมู่เครือญาติที่มีความสนใจจะสืบทอดศิลปะการรำโนราให้อย่างไม่ปิดบัง

4.1.2 ในราสาวาท

4.1.2.1 ประวัติครอบครัว

ในราสาวาท หรือนางสาวาท มุสิกกะ เกิดวันพุธ เดือนพฤศจิกายน ปีพุทธศักราช 2484 ที่อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจุบันอายุ 56 ปี บิดาชื่อ นายอ่ำ คงสุร มารดาชื่อ นางแห้ว คงสุร ในราสาวาทมีพี่น้องทั้งหมด 3 คน คือ

1. นายเอื่อน คงสุร
2. นายอัค คงสุร
3. นางสาวาท มุสิกกะ

ในราสาวาทแต่งงานเมื่ออายุ 22 ปี กับนายชื่น บุญเพชร มีอาชีพทำในราและทำสวนยาง มีบุตรด้วยกันทั้งหมด 3 คน คือ

1. นางเสวียง บุญเพชร
2. นายสุชาติ บุญเพชร
3. เด็กหญิงจำเนียร บุญเพชร (เสียชีวิตตั้งแต่อายุ 9 ขวบ)

ต่อมาในราสาวาทได้หย่าร้างกับนายชื่น บุญเพชร ในปี พ.ศ. 2515 แล้วได้แต่งงานใหม่กับนายเหมม มุสิกกะ มีอาชีพช่างตัดผม ในปี พ.ศ. 2516 มีบุตรด้วยกัน 2 คน คือ

1. นางสาวพรรณี มุสิกกะ
2. เด็กชายสมชาย มุสิกกะ (เสียชีวิตตั้งแต่อายุ 10 เดือน)

บุตรทั้งหมดไม่มีใครทำในราได้เลย ปัจจุบันครอบครัวของในราสาวาทอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 176/1 ตำบลควนเกย อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.2.2 ประวัติการศึกษา

ในราสาวาทเข้าศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่โรงเรียนวัดควนเงิน อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ขณะที่ศึกษาได้ไม่ครบปี ต้องย้ายตามบิดาและครอบครัวไปอยู่ที่อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ทำให้ในราสาวาทต้องลาออกจากโรงเรียนวัดควนเงิน แล้วไม่ได้เข้าศึกษาต่ออีกเลยเพราะบิดาไม่ได้นำไปฝากเรียนให้ถูกต้อง แต่ในราสาวาทสามารถอ่านหนังสือได้ เพราะได้ฝึกหนัดอ่านและท่องจำกลอนในรามมาตั้งแต่เด็ก

4.1.2.3 ประวัติการฝึกรำโนรา

โนราสาวทามีเชื้อสายโนรามาดั้งแต่รุ่นปู่ คือ โнораเอียง และบิดาคือโนราอำ โнораสาวท เริ่มฝึกรำโนราเมื่ออายุ 12 ปี โดยมีบิดาเป็นผู้ฝึกหัดให้ เมื่อโนราสาวทรำ โнораได้ตีก็ออกแสดงร่วมกับคณะของบิดา ซึ่งเป็นคณะโจงคว่เล็ก ๆ จนกระทั่งอายุ 15 ปี บิดาได้ทำพิธีครอบเทริดผูกผ้าให้ แล้วนำไปฝากให้อยู่กับ “คณะโนราศรีเวียง นครศิลป์” เพื่อให้ฝึกรำเพิ่มเติม และออกแสดงร่วมกับคณะโนราศรีเวียงด้วย ในขณะนั้นคณะโนราศรีเวียงมีโนราผู้หญิงที่มีฝีมือดีมีชื่อเสียงมาก คือ โนราทูลศรี และโนราจำเรียง ซึ่งเป็นภรรยาของโนราศรีเวียงหัวหน้าคณะ ขณะที่โนราสาวทอยู่กับคณะโนราศรีเวียงได้เก็บเกี่ยวประสบการณ์การแสดง ตลอดจนเทคนิคการแสดงโนราจากโนราศรีเวียงและโนราจำเรียงมาพัฒนาฝีมือของตน

โนราสาวทอยู่กับคณะโนราศรีเวียงมาจนอายุ 40 ปี ก็ได้ตั้งคณะของตนเองขึ้น โดยใช้ชื่อ “คณะโนราประสิทธิ์ สวาทนครศิลป์” มีลักษณะการแสดงแบบโบราณ แม้จะมีคณะเป็นของตนเอง โнораสาวทยังคงออกรำอยู่กับคณะโนราศรีเวียงด้วย จนกระทั่งอายุ 45 ปี เลิกรำกับคณะโนราศรีเวียงแล้วไปรำร่วมกับคณะโนราอื่น ๆ อีกหลายคณะ เช่น คณะโนราหนูเขียน เสียงทอง คณะโนราอุไรวรรณ คณะโนราวิเชียร ศรีชัย และคณะโนราถวิล สายพินจำปาทอง

ปัจจุบันโนราสาวทยังคงออกรำโนราในคณะของตน และรำร่วมกับคณะโนราอื่น ๆ ด้วย เป็นโนราผู้หญิงที่มีความสามารถโดดเด่นในด้านการร้องกลอน

4.1.3 โนราปัญญาศิลปิน

4.1.3.1 ประวัติครอบครัว

โนราปัญญาศิลปิน หรือ โนราบิน หรือนางบิน สุรราว เกิดวันที่ 1 เดือนสิงหาคม ปีพุทธศักราช 2486 ปัจจุบันอายุ 54 ปี บิดาชื่อ นายแป้น สุรราว มารดาชื่อนางกลิ่น สุรราว อาชีพทำนา โนราบินเป็นบุตรคนที่ 4 ในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 7 คน คือ

1. นายนิรัตน์ สุรราว
2. นางจำรัส อากาสา
3. นายเจริญ สุรราว
4. นางบิน สุรราว
5. นายเป็ลเขียน สุรราว
6. นายสมปอง สุรราว
7. นายปรีชา สุรราว

ในบรรดาพี่น้องของโนราบิน ส่วนใช้ชีวิตคลุกคลีอยู่กับคณะโนรา ซึ่งมีความสามารถแตกต่างกันไป บางคนรำโนรา บางคนเป็นลูกคู่ตีเครื่องดนตรี บางคนเป็นพราน นับได้ว่า เป็นครอบครัวศิลปินโดยแท้

โนราบินแต่งงานเมื่ออายุ 27 ปี กับนายตัน ศิลาพรหม หรือโนราตัน กระดูกอ่อน หัวหน้าคณะโนรา "คณะโนราตัน อัครวินกระดุกอ่อน" มีบุตรด้วยกัน 5 คน คือ

1. นายชนะ ศิลาพรหม
2. นางสาวพัชรี ศิลาพรหม
3. นางสาวมาลีวัลย์ ศิลาพรหม
4. นางสาวนันทมา ศิลาพรหม
5. นายสาธิต ศิลาพรหม

โนราตันเสียชีวิตในปี พ.ศ. 2521 โนราบินได้แต่งงานใหม่กับนายองอาจ สิ้นดวง มีบุตรกับนายองอาจอีก 2 คน คือ

1. นางสาวปรีชา สิ้นดวง
2. นางสาวปิยะวดี สิ้นดวง

บุตรสาวของโนราบินสามารถรำโนราได้ทุกคน ซึ่งโนราบินเป็นผู้ฝึกหัดให้ด้วยตัวเอง พร้อมกับชักนำให้ออกแสดงร่วมกับคณะเป็นงานอดิเรกควบคู่กับการเรียน เมื่อบุตรคนโตจบการศึกษาแล้ว ก็ให้ประกอบอาชีพตามสายงานที่ต้องการ โดยมีได้บังคับให้รำโนรากับตนอีก โนราบินไม่ต้องการให้บุตรคนโตมารับทอดอาชีพรำโนราจากตน แต่ต้องการให้บุตรทุกคนรำโนราเป็นความสามารถพิเศษไว้เท่านั้น

ปัจจุบันโนราบินและครอบครัว อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 90 หมู่ 3 ตำบลอินคีรี อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.3.2 ประวัติการศึกษา

โนราบิน เข้าศึกษาภาคบังคับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนวัดป่าแก้ว อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.3.3 ประวัติการรำโนรา

โนราบินเริ่มฝึกรำโนราดังแต่อายุ 9 ปี ขณะที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เวลาหลังเลิกเรียน มีโนรากิ่ง หนูสุวรรณ เป็นผู้ฝึกสอนให้ มีเพื่อนผู้หญิงอายุรุ่นเดียว

กันมาฝึกทำด้วยประมาณ 8 คน ได้แก่ โนราภมณฑา โนรายุพิน โนราหนูเล็ก โนราอารอบ โนราเนียน โนราอำนาจ โนราเปี่ยมและโนราทองใบ โนรากิ่งท่าพิเชียรรอบเทริดผูกผ้าให้กับโนราบัน และเพื่อนทั้ง 8 คน ขณะที่โนราหนูบันอายุ 13 ปี แล้วให้ออกเดินโรงแสดงไปทั่วจังหวัดนครศรีธรรมราช และอีกหลายพื้นที่ในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ อำเภอนาสาร อำเภอกาญจนดิษฐ์ บ้านท่าอาจ และบ้านนาเดิม โดยเริ่มออกเดินโรงหลังจากเสร็จสิ้นการทำนาแล้ว

โนราบันออกทำอยู่กับคณะโนรากิ่งจนกระทั่งอายุ 19 ปี ได้แยกออกมาตั้งคณะของตัวเองขึ้น โดยใช้ชื่อคณะว่า "คณะโนราหนูบัน 7 สาว" มีโนราอำ เราชุมทอง เป็นหมอบโรง หลังจากโนราบันแยกตัวออกมาตั้งคณะ เพื่อนร่วมรุ่นทั้ง 8 คนก็แยกย้ายกันไป บางคนแยกออกไปตั้งคณะเป็นของตนเอง เช่น โนราภมณฑา แยกมาตั้งคณะชื่อ คณะโนราภมณฑา สุวรรณศิลป์ โนราอารอบแยกไปทำกับโนรากุ่มแม่บ้าน อำเภอท่าศาลา โนราทองใบแยกออกไปเป็นโนราอิสระไม่ประจำอยู่กับคณะใด บางคนแต่งงานมีครอบครัวแล้วหยุดทำโนรา ได้แก่ โนรายุพิน โนราหนูเล็ก โนราเนียน โนราอำนาจ โนราเปี่ยม เป็นต้น

ยามว่างโนราบันได้ออกรับจ้างทำกับโนราคณะอื่น ๆ ด้วย เช่น คณะโนราวัน (เล่า) คณะโนราเดิม และเคยติดตามโนราพร้อมจ่าวัง ไปสอนรำโนราให้กับนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคทุ่งมหาเมฆ กรุงเทพมหานคร (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกรุงเทพฯ ในปัจจุบัน) ในปี พ.ศ. 2507 โนราบันมีประสบการณ์ทางการแสดงสูง มีโอกาสได้ดูและจดจำเอาลักษณะเด่นของโนราแต่ละคณะมาเป็นแบบอย่างในการพัฒนาฝีมือ และพัฒนารูปแบบการแสดงในคณะของตน จนประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงมากขึ้นตามลำดับ

โนราบันแต่งงานกับโนราตั้น กระดุกอ่อน เมื่ออายุ 27 ปี ก็ยุบรวมเป็นคณะเดียวกัน โดยใช้ชื่อ "คณะโนราตั้น บัญญาศิลป์ ชีศวิน กระดุกอ่อน" ต่อมาในปี พ.ศ. 2521 โนราตั้นเสียชีวิต โนราบันจึงเปลี่ยนชื่อคณะเป็น "คณะโนราบัญญัติศิลป์ นครศรีธรรมราช" ออกแสดงเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ปีครูปแบบการแสดงแบบโบราณตลอดมา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ตั้งแต่โนราบันเริ่มรำโนรา จนกระทั่งมีคณะของตนเอง ได้มีโอกาสระชันโรงกับโนราที่มีชื่อเสียงหลายคณะ เช่น โนราเพ็ญศรีดา รำน้อย โนราบุญเสริม ประดิษฐ์ศิลป์ โนราปลอบมณฑาศิลป์ โนราช่วงควนเงิน โนราสร้อยเพชรดาวรุ่ง และนำคณะเข้าแข่งขันโนราจนได้รับรางวัลหลายครั้ง เช่น

รางวัลชนะเลิศ การแข่งขันโนราภาคใต้ ในเทศกาลงานเดือนสิบ จังหวัดนครศรีธรรมราช ประจำปี พ.ศ. 2536 รางวัลชนะเลิศ งานมหกรรมแข่งขันโนราภาคใต้ จังหวัด

พัทธุง ประจำปี พ.ศ. 2536 และรางวัลรองชนะเลิศงานแข่งขันในภาคใต้ในเทศกาลงานเดือนสิบ จังหวัดนครศรีธรรมราช ประจำปี พ.ศ. 2538 เป็นต้น

นับว่าโนราเป็นโนราผู้หญิงที่มีประสบการณ์ในการแสดงโนราสูง เต็มไปด้วยความสามารถ ทั้งการร้องและรำ เป็นบุคคลที่มีบทบาทต่อการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปะการรำโนราแบบโบราณ

4.1.4 โนราจำเนียร

4.1.4.1 ประวัติครอบครัว

โนราจำเนียร หรือนางจำเนียร จิตตานิล เกิดวันศุกร์ เดือน 6 ปีพุทธศักราช 2489 ปัจจุบันอายุ 51 ปี บิดาชื่อ นายเลียม จิตตานิล มารดาชื่อ นางจิบ จิตตานิล โนราจำเนียร เป็นบุตรคนที่ 3 ในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 10 คน คือ

1. นางฉลวย จิตตานิล
2. นางละเมียด จิตตานิล
3. นางจำเนียร จิตตานิล
4. นางจ่านง จิตตานิล
5. นายจาร์ต จิตตานิล
6. นายชวน จิตตานิล
7. นายสากล จิตตานิล
8. นายสุภาพ จิตตานิล
9. นายอุดม จิตตานิล
10. นายสมปอง จิตตานิล

โนราจำเนียรแต่งงานเมื่ออายุ 18 ปี กับนายทวี หนูสุวรรณ อาชีพทำสวน มีบุตรด้วยกัน 5 คน คือ

1. นางสาวจิราพร หนูสุวรรณ
2. นายเกษตรายุทธ หนูสุวรรณ
3. นางสาวจุฬารักษ์ หนูสุวรรณ
4. นายธราพงศ์ หนูสุวรรณ
5. เด็กหญิงกาญจมา หนูสุวรรณ

ต่อมาโนราจำเนียรได้หย่าร้างกับนายทวี แล้วมาแต่งงานใหม่กับ นายนอบ สังข์ทอง หัวหน้าคณะโนรา "คณะโนรานอบน้อย จันทรภาณุ" ในปี พ.ศ. 2533 ปัจจุบันโนราจำเนียรอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 292 หมู่ 2 ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.4.2 ประวัติการศึกษา

โนราจำเนียรเข้าศึกษาภาคบังคับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนวัดโบสถ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.4.3 ประวัติการฝึกทำโนรา

เมื่ออายุ 10 ปี โнораจำเนียรถูกครอบครัวโนราอย่าง มีอาการเจ็บไข้รักษาอย่างไรก็ไม่หาย เมื่อได้ฝึกทำโนราจึงหายจากอาการเจ็บป่วย โнораจำเนียรเริ่มฝึกทำโนราตั้งแต่นั้นมา โดยเริ่มฝึกทำกับโนราหมึก (จังหวัดตรัง) ซึ่งเป็นศิษย์อาจารย์เดียวกับโนราตวล และโนรานกน้อย หลังจากฝึกทำโนรากับโนราหมึกจนสามารถทำโนราได้ดี ก็ออกทำโนรากับโนราหมึก และเข้าพิธีครอบเทริดผูกผ้า โดยมีโนราคลื่นและโนราคลื่นสองเป็นผู้ทำพิธีให้ หลังจากนั้นออกทำโนราอยู่กับคณะโนราหมึกเรื่อยมาจนกระทั่งแต่งงานมีครอบครัว โнораจำเนียรจึงออกจากคณะโนราหมึกติดตามสามีไปอยู่จังหวัดพัทลุง แล้วได้ร่ำอยู่กับคณะโนราแปลก (ท่าแค) ซึ่งเป็นพ่อของสามี โнораจำเนียรร่ำอยู่กับโนราแปลก 4 ปี ก็ออกมาเป็นแม่บ้าน ช่วยสามีทำสวนเป็นอาชีพหลัก และรับจ้างทำโนราให้กับโนราคณะต่าง ๆ เช่น คณะโนราปริษาอำนวยการศิลป์ คณะโนราตื่น กระตูกอ่อน คณะโนราอบอวบ และคณะโนรายก ชูบัว ขณะที่ร่ำอยู่กับโนรายกได้ฝึกทำโนรากับโนรายกด้วย ดังนั้นลีลาทำโนราและวิธีการแสดงของโนราจำเนียรได้แบบอย่างมาจากโนรายกอีกส่วนหนึ่งด้วย

ต่อมา เมื่อโนราจำเนียรหย่าร้างกับนายทวี ได้ย้ายกลับไปอยู่จังหวัดนครศรีธรรมราช และได้แต่งงานใหม่กับนายนอบ สังข์ทอง พร้อมกับตั้งคณะโนราขึ้นโดยใช้ชื่อ "คณะโนรานอบน้อย จันทรภาณุ" โнораจำเนียรและสามีเป็นผู้ควบคุมดูแลคณะ มีรูปแบบการแสดงแบบโบราณ

ปัจจุบันแม้ว่าโนราจำเนียรจะมีอายุมากแล้วก็ยังคงออกทำโนราอยู่เสมอ และยังได้รับเชิญให้ไปสอนทำโนราให้กับนักเรียนโรงเรียนวัดพระธาตุ และกลุ่มแม่บ้านด้วย นับได้ว่าโนราจำเนียรเป็นโนราผู้หญิงที่ได้ชื่อว่า เป็นโนราที่มีบทบาทต่อการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปะการทำโนราให้กับคนรุ่นหลังอีกลักษณะด้วยเช่นกัน

4.1.5 ในราษฎรเดียง

4.1.5.1 ประวัติครอบครัว

ในราษฎรเดียง หรือนางสง่า อินทนุพัทธ์ณ์ ปัจจุบันอายุ 51 ปี อาศัยอยู่บ้านถนนควาย คลองเป็ด อำเภอกระโศก จังหวัดสงขลา บิดาชื่อ นายห้วน ลักษณา หรือในราห้วน อาชีพทำในรา มารดาชื่อ นางเลียบ ลักษณา หรือในราเลียบท่าศาลา อาชีพรับราชการครู แล้วลาออกมาทำในรา ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว ในราษฎรเดียงมีพี่น้องทั้งหมด 5 คน คือ

1. นางเสห้อง ช่วยจันทร์ (ในราษฎรเหื่อง)
2. นางสง่า อินทนุพัทธ์ณ์
3. นายชนบ ลักษณา
4. นางสาวสนิท ลักษณา
5. นางเสหน้ ทุมพร

ในราษฎรเดียงมีพี่สาวคือ นางเสห้อง หรือในราษฎรเหื่อง มีอาชีพทำในรา และนายชนบ น้องชายเป็นในราโกรนราย ส่วนน้องคนอื่น ๆ สามารถทำได้ เป็นความสามารถพิเศษมิได้ยึดเป็นอาชีพหลัก

ในราษฎรเดียงแต่งงานเมื่ออายุ 18 ปี กับนายประยูณ อินทนุพัทธ์ณ์ อาชีพรับจ้าง มีบุตรด้วยกัน 6 คน คือ

1. นางสองศรี กิตติพลจักร
2. นางขวัญยืน อินทนุพัทธ์ณ์
3. นายศรายุทธ อินทนุพัทธ์ณ์
4. นายเอื้องยศ อินทนุพัทธ์ณ์
5. นางสิดาวรรณ อินทนุพัทธ์ณ์
6. นายขวัญชัย อินทนุพัทธ์ณ์

บุตรของในราษฎรเดียงสามารถทำในราได้ทุกคน แต่มิได้ยึดเป็นอาชีพหลัก ปัจจุบันในราษฎรเดียงและครอบครัว อาศัยอยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.5.2 ประวัติการศึกษา

ในราษฎรเดียงเข้าศึกษาภาคบังคับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนวัดสระประดิษฐ์ อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.5.3 ประวัติการฝึกทำในรา

ในราจูเตียงเริ่มฝึกทำในราเมื่ออายุ 4 ปี สาเหตุเพราะถูกครุฑหมอบในราย่าง มีอาการเป็นไข้หนัก รักษาอย่างไรก็ไม่หาย เมื่อบ่นมาน่าว่าจะฝึกทำในราอาการป่วยต่าง ๆ ก็หายไป ในราเลี้ยงจึงฝึกทำให้ในราจูเตียงตั้งแต่นั้นมา โดยมีในราจูห้องพี่สาว ซึ่งทำในรายุก่อนเป็นที่เลี้ยงคอยดูแล และฝึกซ้อมให้ด้วย ในราจูเตียงมีพรสวรรค์ทางด้านปฏิภาณกลอนสดมาก เมื่อฝึกร้องกลอนในรากับมารดาได้ไม่นานก็สามารถร้องกลอนในราได้คสองแควแล้ว และได้ฝึกผูกกลอนสดขึ้นเอง นำไปร้องให้มารดาฟัง ในราจูเตียงมีความชำนาญในการเล่นกลอนสด หรือเล่นกลอนมุขโตมาตั้งแต่เด็ก จึงได้รับการยกย่องว่าเป็นในราผู้หญิงที่มีความสามารถในการเล่นกลอนสดได้อย่างดีเยี่ยม

ในราจูเตียงออกจำอยู่กับคณะของมารดา คือ คณะในราเลี้ยง ทำคาลา คู่กับในราจูห้องพี่สาวมีชื่อเสียงเป็นที่รำลือไปทั่วภาคใต้ หลังจากมารดาเลิกคณะในราจูเตียงได้ออกจำกับในราหลายคณะ พร้อมกับตั้งคณะของตัวเองขึ้นชื่อ "คณะในราจูเตียง" ออกทำการแสดงมาจนปัจจุบัน

4.1.6 ในราบุญช่วย

4.1.6.1 ประวัติครอบครัว

ในราบุญช่วย หรือนางบุญช่วย ชูสงคราม เกิดวันพฤหัสบดี เดือนเมษายน ปีพุทธศักราช 2489 ปัจจุบันอายุ 51 ปี บิดาชื่อ นายเกตุ ชูสงคราม อาชีพทำสวน มารดาชื่อ นางชูชูสงคราม อาชีพทำสวน ในราบุญช่วยมีพี่น้องทั้งหมด 4 คน คือ

1. นางบุญช่วย ชูสงคราม
2. นางละออง แก้วพิตร
3. นางอารี นาคปลัด
4. นางเอิบ อาคารด

นางละอองและนางเอิบเป็นน้องสาวที่สามารถทำในราได้ และออกจำในราพร้อมกับในราบุญช่วยจนกระทั่งแต่งงานมีครอบครัว จึงเลิกทำในราไปเป็นแม่บ้านอย่างเดียว

ในราบุญช่วยแต่งงานเมื่ออายุ 19 ปี กับนายคลังแสง สุริยันต์ อาชีพทำสวน และทำในราในบางโอกาส มีบุตรด้วยกัน 3 คน คือ

1. นายสมเชาว์ แสงสุริยันต์

2. นายสาธิต แสงสุริยันต์
3. นายบัญญัติ แสงสุริยันต์

ปัจจุบันในราษฎรช่วยและครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 44/1 ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอ จุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.6.2 ประวัติการศึกษา

ในราษฎรช่วยเข้าศึกษาภาคบังคับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนบ้านสวนนายเลา อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.6.3 ประวัติการมี กงำโนรา

เมื่อในราษฎรช่วยอายุ 10 ปี น้องสาว (นางละออง) ถูกคนนอกในร่ายง บิดาจึงให้ไปฝึกงำโนรากับโนราเปรี้ยว แล้วให้ในราษฎรช่วยติดตามไปดูแลน้องทุกครั้ง เมื่อได้ดูน้องสาวฝึกงำโนรา ในราษฎรช่วยเกิดความรู้สึกอยากฝึกงำโนราบ้าง จึงไปบอกกับโนราเปรี้ยวว่าตนงำโนราได้ และจะของำโนราด้วย โнораเปรี้ยวเห็นว่าในราษฎรช่วยเป็นเด็กที่มีพรสวรรค์ในการร้องงำทำเพลง จึงให้ฝึกงำโนราด้วย หลังจากฝึกงำอยู่ประมาณ 2 เดือน ก็สามารถงำโนราได้เท่าเทียมกับเด็กอื่น ๆ ที่ฝึกงำโนรามาก่อนตน และสามารถงำได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ จนอายุ 12 ปี โнораเปรี้ยวได้ทำพิธีครอบเทริดผูกผ้าให้ หลังจากนั้นไปงำอยู่กับ "คณะโนราพร้อมพร้อม" ในราษฎรช่วยเป็นโนราที่มีความถนัดในการงำแบบโบราณ แต่ไม่ถนัดในการเล่นกลอนสด

ในราษฎรช่วยตั้งคณะของตนขึ้นในปี พ.ศ. 2523 โดยใช้ชื่อ "คณะในราษฎรช่วยประดิษฐ์ศิลป์" ออกทำการแสดงสืบมาจนถึงปัจจุบัน

4.1.7 โนราละม้าย

4.1.7.1 ประวัติครอบครัว

โนราละม้าย หรือนางละม้าย ยสมนท เกิดวันศุกร์ เดือนสิงหาคม ปีพุทธศักราช 2490 ปัจจุบันอายุ 50 ปี บิดาชื่อ นายช่วง มณีเศวต หรือโนราช่วย ความเงิน สืบเชื้อสายในรามมาจากโนราคล้ายฮีหนอน มารดาชื่อ นางพริ้ม มณีเศวต โนราละม้ายเป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวนพี่น้อง 6 คน คือ

1. นางละม้าย ทองศรีพันธุ์
2. นางละม้าย ยสมนท

3. นายเชาว์ มณีเศวต
4. นางละมุล รังบุญคง
5. นายโชติ มณีเศวต
6. นางบังอร สว่างจันทร์

นางละมุล รังบุญคง เป็นน้องสาวที่ได้ฝึกจำโนรา และออกแสดงคู่กับโนรา ละม้ายมาโดยตลอด โดยใช้ชื่อในการแสดงว่า โนราละมุล ทั้งสองได้รับสืบทอดคณะโนราจากบิดา โดยใช้ชื่อคณะว่า "คณะโนราช่วง ลูกละม้าย ละมุล" คุณคณะออกแสดงจนประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วภาคใต้ ในอาละมุลเล็กจำโนราหลังจากแต่งงานมีครอบครัวในปี พ.ศ. 2515 เหลือเพียงโนราละม้ายที่คุณคณะออกแสดงสืบต่อมา

โนราละม้ายแต่งงานเมื่ออายุ 19 ปี กับนายเสรี ยสะนพ มีบุตรด้วยกัน 3 คน คือ

1. นายมานะ ยสะนพ
2. นางสาวทิมลรัตน์ ยสะนพ
3. นางสาวมยุรฉัตร ยสะนพ

โนราละม้ายให้บุตรเข้ารับการศึกษานานปริญญาโดยไม่ให้ฝึกจำโนราเหมือนกับตน ปัจจุบันบุตรคนโตจบปริญญาตรีคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง บุตรคนที่ 2 กำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ส่วนบุตรสาวคนสุดท้ายท้องมีร่างกายไม่สมบูรณ์มาตั้งแต่กำเนิด ไม่ได้เข้าเรียนเหมือนเด็กปกติทั่วไป

ปัจจุบันโนราละม้ายและครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 201 หมู่ 2 ตำบลบ้านตูล อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.7.2 ประวัติการศึกษา

โนราละม้ายเข้าศึกษาภาคบังคับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนวัดควนเงิน อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.7.3 ประวัติการฝึกจำโนรา

โนราละม้ายเริ่มฝึกจำโนราเมื่ออายุ 10 ปี ตามความประสงค์ของบิดาที่ต้องการให้บุตรสาวจำโนรา ตามกระแสความนิยมของคนดูในขณะนั้น ซึ่งโนราละม้ายมิได้สมัครใจ โนราละม้ายฝึกจำโนรากับบิดาได้หนึ่งปี บิดาก็ทำพิธีทอดเครื่องครอบเทริดผูกผ้าให้ แล้วให้ออกจำร่วมกับคณะด้วย เริ่มจากรำบทประณม บทสอนรำ บทครูสอน หรือรำทำบท ใช้เวลาแสดงสั้น ๆ ก่อน

ปล่อยตัวนางรำ หลังจากโนราละม้ายออกรำได้ระยะหนึ่ง ในราชวงศ์ได้ฝึกโนราละมุลน้องสาวอีกคน ให้รำโนราคู่กับโนราละม้าย พร้อมกับให้ทั้งสองเริ่มฝึกหัดเล่นกลอนสด ในขั้นต้นให้จดจำจากบทกลอนที่ได้ผูกไว้ล่วงหน้า แล้วจึงให้ฝึกผูกกลอนขึ้นเองจนมีความชำนาญ โนราละม้ายจึงเป็นโนราที่มีความสามารถโดดเด่นทางด้านกลอนสด (กลอนมุขโต)

โนราละม้ายใช้ชีวิตคลุกคลีอยู่กับคณะโนรามาดั้งแต่เด็ก ได้ฟังได้เห็นและได้รำโนราเกือบทุกวัน มีความรักในอาชีพรำโนราจึงเกิดขึ้น แล้วได้พัฒนาฝีมือของตนเองขึ้นตามลำดับจนประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงโด่งดังทั่วภาคใต้ เมื่อโนราละม้ายอายุ 17 ปี ในราชวงศ์ได้ยกคณะให้ควบคุมดูแลคู่กับโนราละมุลน้องสาว และเปลี่ยนชื่อคณะเป็น "คณะโนราช่วง ลูกละม้ายละมุล" หลังจากเปลี่ยนชื่อคณะโนราละม้ายได้ปรับปรุงเปลี่ยนรูปแบบการแสดงเป็นการแสดงแบบสมัยใหม่ มีวงดนตรีลูกทุ่งและเดินทางเครื่องตามสมัยนิยม ออกรับงานแสดงเรื่อยมาจนถึงปี พ.ศ. 2515 โนราละม้ายแต่งงานแล้วเลิกคณะโนรา ติดตามสามีไปอยู่ที่ทพยา จังหวัดชลบุรี และได้ย้ายครอบครัวกลับมาอยู่จังหวัดนครศรีธรรมราช พร้อมกับจัดตั้งคณะโนราขึ้นมาอีกครั้งในปี พ.ศ. 2518 แต่คุมคณะออกแสดงได้ไม่นานต้องเลิกคณะและเลิกรำโนรา เพราะประสบกับปัญหาขาดทุน มีรายได้จากการแสดงน้อยกว่าเงินทุนที่ใช้ปรับปรุงคณะ และว่าจ้างนักแสดง ต่อมาปี พ.ศ. 2527 โนราละม้ายกลับมารำโนราอีกครั้ง แต่ไม่ได้จัดตั้งคณะเป็นของตัวเอง ได้ออกรำกับโนรากับคณะอื่น ๆ ที่ติดต่อว่าจ้าง เช่น คณะโนราหนูเอียง เสียงทอง คณะโนราเฉลิมทองแฉล้ม คณะโนราสายทิพย์แดนพิศมัย คณะโนราไสวน้อยดาวรุ่ง เป็นต้น โนราละม้ายออกรำกับโนราคณะต่าง ๆ มาจนกระทั่งปี พ.ศ. 2537 ต้องหยุดรำโนราเข้ารับรักษาตัวที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ด้วยโรคเนื้องอกในสมองเป็นเวลา 2 ปี เมื่อรักษาจนหายเป็นปกติแล้วก็กลับมารำโนราอีกครั้ง พร้อมกับตั้งคณะโนราขึ้น เป็นคณะวงครูเล็ก ๆ ใช้ชื่อ "คณะโนราละม้ายละมุล" ยึดการแสดงแบบโบราณ แสดงในงานรำแก้บนหรือรำวงครูเป็นส่วนใหญ่ และรับจ้างรำร่วมกับโนราคณะอื่น ๆ ด้วย

ปัจจุบันโนราละม้ายไม่ค่อยรับงานแสดงมากนัก เนื่องจากมีอายุมากขึ้น สภาพร่างกายไม่อำนวย ส่วนใหญ่ใช้ชีวิตคลุกคลีอยู่กับการดูแลสวน และดูแลบุตรสาวคนสุดท้าย นับได้ว่าโนราละม้ายเป็นโนราผู้หญิงคนหนึ่งที่ใช้ชีวิตคลุกคลีอยู่กับการรำโนรามาดตลอดชีวิต ได้เห็นพัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลงของโนรามาดหลายครั้งหลายครา เป็นโนราผู้หญิงคนหนึ่งที่สามารตรักษาชื่อเสียงของตนมาจนถึงปัจจุบัน

4.1.8 ในราสังหวาน

4.1.8.1 ประวัติครอบครัว

ในราสังหวาน หรือนางฉลาด สุรชาว เกิดวันที่ 3 เดือนพฤษภาคม ปีพุทธศักราช 2493 ที่ตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจุบันอายุ 47 ปี บิดาชื่อ นายแดง คงสังข์ มารดาชื่อ นางเทียม คงสังข์ ในราสังหวานเป็นบุตรคนที่ 8 ในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 10 คน คือ

1. นางนอบ คงสังข์
2. นายแดง คงสังข์
3. นางสร้อย คงสังข์
4. นางอ่อน คงสังข์
5. นายเอี่ยม คงสังข์
6. นางประดับ คงสังข์
7. นายสว่าง คงสังข์
8. นางฉลาด สุรชาว
9. นายสมพร คงสังข์
10. นางอารีย์ ยวพันธ์

ในราสังหวานแต่งงานเมื่ออายุ 22 ปี กับนายเจริญ สุรชาว อาชีพทำในรา มีบุตรด้วยกันทั้งหมด 4 คน คือ

1. นางชลชนก แจ่มกระจ่าง
2. นายบุญลือ สุรชาว
3. นางสาวจุฑามาส สุรชาว
4. เด็กชายสุชาติ สุรชาว

บุตรสาวทั้งสองคนสามารถทำในราได้ดี และออกทำกับในราสังหวานอยู่เสมอ ปัจจุบันบุตรสาวคนโตแต่งงานมีครอบครัวแล้ว ได้หยุดทำในราตามความต้องการของสามี ส่วนบุตรสาวคนที่ 3 ทำในราอยู่กับ “คณะในราบัญญาศิลป์ นครศรีธรรมราช” คู่กับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนบ้านเกาะพิทยา

ปัจจุบันในราสังหวาน และครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 90/1 หมู่ 3 ตำบลอินคีรี อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.8.2 ประวัติการศึกษา

ในาสังหวานเข้าศึกษาภาคบังคับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนสุวรรณธารามท้ายทะเล อำเภอเชียรใหญ่จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.8.3 ประวัติการฝึกทำโนรา

เมื่อในาสังหวานอายุ 12 ปี ในาตื่น กระตุกอ่อน ได้มารอดตัวโนราสังหวานไปฝึกทำโนรา แต่บิดาโนราสังหวานไม่ยินยอม เพราะเห็นว่าเป็นเด็กผู้หญิงไม่เหมาะที่จะไปเดินกินรำกิน ต่อมาโนราสังหวานถูกครุหมอบโนรา หายตัวไปในป่า 3 วัน 3 คืน บิดาจึงยินยอมให้ฝึกทำโนรากับโนราตื่น ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

โนราสังหวานเป็นศิษย์รุ่นแรกที่ฝึกทำกับโนราตื่น โดยมีเพื่อนผู้หญิงร่วมรุ่นอีกสองคน คือ โนรายุพิน กับโนรายุพา ด้วยอุปนิสัยชอบร้องรำทำเพลงของโนราสังหวาน ทำให้สามารถทำโนราได้ดี ใช้เวลาฝึกเพียง 11 เดือน แล้วออกรำอยู่กับคณะโนราตื่น จนกระทั่งโนราตื่นเสียชีวิตในปี พ.ศ. 2521 จึงออกมารับจ้างแสดงเป็นอิสระไม่ประจำอยู่กับคณะใดคณะหนึ่ง คณะโนราที่โนราสังหวานไปรำด้วยมีหลายคณะ ได้แก่ คณะโนราช่างควนเงิน คณะโนราเสน่ห์น้อยดาวรุ่ง คณะโนรารำคมประภาศิษฐ์ และคณะโนราปัญญาศิษฐ์

ด้วยความสามารถของโนราสังหวานที่มีความโดดเด่นทั้งการเล่นกลอนสด และการรำทำบท ทำให้ได้รับเชิญให้ไปสอนรำโนราให้กับนักเรียนต่าง ๆ หลายโรงเรียน เช่น

โรงเรียนบ้านสี่แยก อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปี พ.ศ. 2534 , โรงเรียนราพม อำเภอนครศรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปี พ.ศ. 2535 และวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปี พ.ศ. 2536 ถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันโนราสังหวานได้รับบรรจุเป็นลูกจ้างประจำ ของวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช มีหน้าที่ปฏิบัติการสอนรำโนราในรายวิชานาฏศิลป์พื้นเมือง และออกรำร่วมกับคณะโนราอาชีพคณะต่าง ๆ พร้อมกับใช้เวลาว่างรับทำชุดลูกบ๊องโนราเป็นอาชีพเสริมด้วย

4.1.9 โนราน้ำอ้อย

4.1.9.1 ประวัติครอบครัว

โนราน้ำอ้อย หรือนางสุจิน ไชสุวรรณ เกิดวันพฤหัสบดีที่ 1 เดือนมิถุนายน ปีพุทธศักราช 2502 ปัจจุบันอายุ 39 ปี บิดาชื่อน นายทรัพย์ ไชสุวรรณ อาชีพรับราชการตำรวจ

มารดาชื่อ นางชุศรี แซ่ลิ้ม อาชีพค้าขาย ในรำน้ำช้อยเป็นบุตรคนสุดท้ายในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 4 คน คือ

1. นายวิระ ไทสุวรรณ
2. นายฮืด ไทสุวรรณ
3. นายต๋อง ไทสุวรรณ
4. นางสุจิน ไทสุวรรณ

ในรำน้ำช้อยแต่งงานเมื่ออายุ 14 ปี กับนายสมพงษ์ อินพรอด อาชีพดูแลคณะ
โนรา มีบุตรด้วยกัน 4 คน คือ

1. นายสมพร อินพรอด
2. เด็กหญิงโสภี อินพรอด
3. เด็กหญิงโสภา อินพรอด
4. เด็กชายสราวุธ อินพรอด

ในรำน้ำช้อยให้บุตรสาวทั้งสองคนฝึกรำโนรากับตน และให้ออกรำร่วมกับคณะ
รองตนอยู่เสมอ ส่วนบุตรชายให้ฝึกเล่นดนตรี และช่วยดูแลควบคุมเครื่องเสียงให้คณะ ในรำน้ำ
ช้อยต้องการให้บุตรทุกคนได้ประกอบอาชีพรำโนราสืบทอดจากตนและสามี เพราะเห็นว่าอาชีพรำ
โนราสามารถหารายได้เลี้ยงตัวได้อย่างสุจริต ประกอบกับในรำน้ำช้อยมีใจรักต่อศิลปะการรำ
โนรามาก

ปัจจุบันในรำน้ำช้อยและครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 033/1 ตำบลสวนหลวง
อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.9.2 ประวัติการศึกษา

ในรำน้ำช้อยได้เข้าศึกษาภาคบังคับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่โรงเรียนวัดสระโคก
อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้วต้องลาออกจาก
โรงเรียน เนื่องจากพ่อแม่บุญธรรมยากจนไม่มีเงินส่งให้ศึกษาต่อ

4.1.9.3 ประวัติการฝึกรำโนรา

ในรำน้ำช้อยเริ่มฝึกรำโนราเมื่ออายุ 14 ปี หลังจากจบการศึกษาชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 โดยแอบหนีพ่อแม่บุญธรรมไปฝึกรำโนรากับโนราเพชรศรีตวงวนศิลป์ ซึ่งเป็นคณะโนราใกล้
บ้าน เมื่อสามารถทำได้จึงบอกความจริงให้พ่อแม่บุญธรรมทราบ และขออนุญาตออกรำโนรา โนรา

น้ำอ้อยได้ทุ่มเทให้กับการฝึกซ้อมในอาจนสามารถรำ และร้องกลอนในอาได้อย่างโดดเด่น ในอา น้ำอ้อยเข้าพิธีครอบเทริดผูกผ้า โดยมีในอาสวัสดิ์เป็นผู้ทำพิธี หลังจากนั้นได้ออกรำอยู่กับคณะในอาสวัสดิ์น้อยดาวรุ่ง และออกแสดงร่วมกับในอาคณะอื่น ๆ ด้วย เช่น คณะในอาปรีชาดาธาศิลป์ คณะในอาหนูเขียนเสียงทอง คณะในอาศรีเวียงนครศิลป์ คณะในอารำคมประภาศิลป์ และคณะในอาไสวน้อยดาวรุ่ง

ในอน้ำอ้อยตั้งคณะขึ้นในปี พ.ศ. 2536 โดยใช้ชื่อ "คณะในอน้ำอ้อยเสียงทอง" ยึดการแสดงแบบโบราณเป็นหลัก และแทรกเสริมด้วยร้องเพลงลูกทุ่งประกอบดนตรี แต่ไม่มีการเดินทางเครื่องเหมือนกับแสดงในอาแบบสมัยใหม่ ในอน้ำอ้อยเรียกลักษณะการแสดงเช่นนี้ว่า "แสดงแบบประยุกต์" นำคณะออกแสดงสืบมาจนถึงปัจจุบัน

เมื่อปี พ.ศ. 2538 ในอน้ำอ้อยได้รับการติดต่อจากห้างเทพราชธานีนครศรีธรรมราช ร้องกลอนในอาบันทึกแผ่นเสียง โดยใช้ชื่อ "มโนหราน้ำอ้อย เสียงทอง มโนหรานหวานใจภาคใต้" ซึ่งได้บันทึกแผ่นเสียงออกจำหน่ายมาแล้ว 10 ชุด โดยมีห้างเทพมิวสิกเป็นผู้จัดจำหน่าย

ปัจจุบันในอน้ำอ้อยคุมคณะออกแสดงจนมีชื่อเสียงโด่งดัง มีงานแสดงตลอดปี โดยมีสามีและบุตรชายคนโตเป็นผู้แบ่งเบาภาระช่วยเหลือดูแลความเรียบร้อยให้กับคณะ

4.1.10 ในอาจินดา

4.1.10.1 ประวัติครอบครัว

ในอาจินดา หรือนางจินดา สุรราว เกิดเมื่อเดือนเมษายน ปีพุทธศักราช 2502 ที่บ้านห้วยแดน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ปัจจุบันอายุ 38 ปี บิดาชื่อ นายมิตร คงนุ้ย มารดาชื่อ นางเคลื่อน บุซบง ต่อมากบิตามภารดาหย่าร้างกัน ในอาจินดาจึงอยู่ในความดูแลของยายชื่อ ยายแอม ในอาจินดาแต่งงานเมื่ออายุ 15 ปีกับนายปรีชา สุรราว อาชีพทำนาและเป็นลูกคู่ในอา มีบุตรด้วยกัน 4 คน คือ

1. นายอนันต์ สุรราว
2. นางพัชรา สุรราว
3. นายชรินทร์ สุรราว
4. นายสุริยา สุรราว

มีบุตรสาวเพียงคนเดียวที่สามารถรำในอาได้ ปัจจุบันในอาจินดาและครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 96/2 หมู่ 3 ตำบลอินคีรี อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.10.2 ประวัติการศึกษา

ในราชินดาเข้าศึกษาภาคบังคับถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก็ไม่ได้ศึกษาต่อในระดับต่อไป เนื่องจากต้องออกติดตามไปไร่ในไร่อยู่กับคณะในไร่ดิน กระดูกอ่อน ตามสถานที่ต่าง ๆ หลายอำเภอในจังหวัดใกล้เคียง ตั้งแต่อายุ 9 - 10 ปี จึงไม่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อจนจบหลักสูตร

4.1.10.3 ประวัติการฝึกไร่ในไร่

เมื่อตอนเล็ก ๆ ในราชินดาต้องให้รับแถมมากกว่าเด็กโดยทั่วไป เชื่อกันว่ามีสาเหตุมาจากถูกครุฑหมอบในไร่อย่าง ยายเอมจึงนับมานว่า ถ้าหากหายจากการร้องไห้ผิดปกติจะให้ฝึกไร่ในไร่ เมื่อโตขึ้นอาการต่าง ๆ ก็หายเป็นปกติ ยายเอมจึงนำไปฝากให้ฝึกไร่กับในไร่ดิน กระดูกอ่อน เมื่ออายุครบ 8 ปี ในไร่ดินฝึกให้ไร่ โดยเน้นการไร่ตัวอ่อนเป็นพิเศษ หลังจากไร่ในไร่ได้ดีแล้วก็เข้าพิธีครอบเทริดผูกผ้า โดยมีในไร่ดินเป็นผู้ทำพิธีให้ แล้วออกไร่อยู่กับคณะในไร่ดิน กระดูกอ่อน

ในราชินดาชอบและขยันฝึกไร่ในไร่มาก สามารถออกไร่ไร่ได้ภายในเวลาไม่ถึงปี ความสามารถที่โดดเด่นคือ การไร่ในไร่ตัวอ่อนตามแบบอย่างในไร่ดิน กระดูกอ่อนทุกประการ

หลังจากในไร่ดิน กระดูกอ่อน แต่งงานกับในไร่บ้านแล้วยุบรวมคณะเข้าด้วยกัน ในราชินดาได้ฝึกไร่ในไร่เพิ่มเติมกับในไร่บ้าน และไร่ร่วมคณะตลอดมา ผลงานการไร่ในไร่ตัวอ่อนของในราชินดาเป็นที่โดดเด่นมาก

ปัจจุบันในราชินดาใช้อาชีพไร่ในไร่และทำนาเป็นอาชีพหลัก ร่วมแสดงในไร่กับคณะในไร่ต่าง ๆ ที่ติดต่อว่าจ้างเมื่อว่างเว้นจากการทำนา และใช้เวลาว่างร้อยชุดลูกบิดในไร่เป็นอาชีพเสริม

4.1.11 ในไร่จำรัสดี

4.1.11.1 ประวัติครอบครัว

ในไร่จำรัสดี หรือ นางจำรัสดี ศรีจันทร์ เกิดวันศุกร์ ที่ 1 เดือนกรกฎาคม ปีพุทธศักราช 2508 ปัจจุบันอายุ 34 ปี บิดาชื่อนายภิรมย์ ละเอียด มารดาชื่อนางจันทร์ ละเอียด อาชีพทำนา ในไร่จำรัสดีเป็นบุตรคนที่ 3 ในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 9 คน คือ

1. นายวิมล ละเอียด
2. นางแจ่มศรี ชาบุญสกล
3. นางจำรัสดี ศรีจันทร์

4. นางสุคนธ์ ละเอียด
5. นางสุมิตร ละเอียด
6. นางหิรัญญา มัวจันทร์
7. นางขวัญจิต จงเวียง
8. นายยุทธศักดิ์ ละเอียด
9. นายพรสุธา ละเอียด

ครอบครัวของโนราจารย์สตีมีอาชีพทำนา มีเพียงโนราจารย์สตีและนางหิรัญญาที่มีอาชีพทำนาควบคู่ไปด้วย โнораจารย์สตีแต่งงานเมื่ออายุ 15 ปี กับนายวินัย ศรีจันทร์ อาชีพทำนามีบุตรด้วยกัน 3 คน คือ

1. นายจิรัตฤทธิ ศรีจันทร์
2. เด็กชายนภกรรณ์ ศรีจันทร์
3. เด็กหญิงสุตารัตน์ ศรีจันทร์

บุตรชายทั้งสองคน มีความสามารถในการเล่นเครื่องดนตรีโนราได้ ส่วนบุตรสาวคนสุดท้ายยังสามารถทำโนราได้ และออกทำโนรากับโนราจารย์สตีเสมอ ปัจจุบันโนราจารย์สตี และครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 275 หมู่ 2 ตำบลนาเชียง อำเภออ่าวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.11.2 ประวัติการศึกษา

โนราจารย์สตีเข้าศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนวัดนางเอื้อง อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.11.3 ประวัติการฝึกทำโนรา

เมื่อโนราจารย์สตีอายุ 13 ปี ได้ถูกครอบครัวโนราอย่าง มีอาการหมองเหงื่อไม่มีเหงื่อแรง เมื่อสอบถามว่าจะให้ทำโนราอาการต่าง ๆ ก็หายไป โнораจารย์สตีจึงฝึกทำโนรา ตั้งแต่นั้นมา มีโนราเรียนเป็นผู้ฝึกหัดให้ แล้วเข้าพิธีครอบเครื่องดนตรีโนรา เมื่ออายุ 16 ปี มีโนราเรียนเป็นผู้ทำพิธีให้ หลังจากนั้นได้ออกแสดงร่วมกับคณะโนราเพ็ญศรี และตั้งคณะขึ้นในปี พ.ศ. 2524 ใช้นาม "คณะโนราจารย์สตี ประเสริฐศิลป์" ออกทำการแสดงสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ในบริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราช และอีกหลายพื้นที่ในจังหวัดใกล้เคียง

โนราจารย์สตีเป็นโนราผู้ทรงคุณวุฒิที่มีอายุน้อยแต่มีความสามารถดีในการทำแบบโบราณ

4.1.12 ในราชำเริง

4.1.12.1 ประวัติครอบครัว

ในราชำเริงหรือนางจำเริง ชาญณรงค์ เกิดวันพุธ เดือนกันยายน ปีพุทธศักราช 2506 ที่ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจุบันอายุ 34 ปี บิดาชื่อ นายโรย จังกะหวัด หรือในมาโรย มารดาชื่อ นางเชียด จังกะหวัด ในราชำเริงเป็นบุตรคนโต ในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 5 คน คือ

1. นางจำเริง ชาญณรงค์
2. นายวิญญา จังกะหวัด
3. นายประดิษฐ์ จังกะหวัด
4. นางประวิง นิยมเดชา
5. นางสาวนิตยา จังกะหวัด

ในราชำเริงแต่งงานเมื่ออายุ 17 ปี กับนายวันชื่น ชาญณรงค์ อาชีพทำนา มีบุตรด้วยกัน 4 คน คือ

1. เด็กชายธวัชวิทย์ ชาญณรงค์
2. เด็กชายศักดิ์รินทร์ ชาญณรงค์
3. เด็กหญิงจันทนา ชาญณรงค์
4. เด็กชายอรุณรัตน์ ชาญณรงค์

ในจำนวนบุตรทั้ง 4 คน มีบุตรสาวเพียงคนเดียวที่สามารถร่ำในมาได้ ปัจจุบันในราชำเริงและครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 167 / 4 หมู่ที่ 5 ตำบลท่าจีน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.12.2 ประวัติการศึกษา

ในราชำเริงได้รับการศึกษาภาคบังคับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนวัดท่าช้าง ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.12.3 ประวัติการฝึกทำโนรา

ในราชำเริงเริ่มฝึกทำโนราเมื่ออายุ 10 ปี ด้วยใจรักในการแสดงโนรา และใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางเสียงปี่เสียงกลองของคณะโนรา โดยฝึกทำกับบิดาในระยะแรกเริ่มฝึกทำโนราทั่ว ๆ ไป เมื่อในมาโรยเห็นว่ารูปร่างและบุคลิกของในราชำเริงน่าจะฝึกทำโนราด้ว้ออน จึงนำไปฝากให้ฝึกทำ

โนราตัวอ่อนกับโนราเปลื้องบ้านกระดังงา จังหวัดสงขลา ด้วยความสามารถ และความขยันหมั่นเพียรทำให้โนราจำเรียงสามารถปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว สามารถแสดงท่าพลิกแพลงโดดเด่นได้หลายท่า เช่น ทำตุงปลายคาง ทำพาดคอ ดุงขาดง ฯลฯ เมื่อสามารถรำได้ดีได้เข้าพิธีครอบเทริดผูกผ้าเมื่ออายุ 15 ปี มีโนราเลื่อน โนราล่าง โนราโอบเป็นผู้ทำพิธีให้ หลังจากนั้นได้ออกรำโนรากับคณะโนราคณะต่าง ๆ เช่น คณะโนราปัญญาศิลป์ คณะโนราเพ็ญศรี คณะโนรานอนน้อยจันทร์ภาณุ คณะโนรามณฑลชยอดเหนือ ซึ่งเป็นคณะโนราในจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นส่วนใหญ่ และได้รับเชิญจากอาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดเขาคาราม ให้ไปทำการสอนนักเรียนกลุ่มสนใจ สัปดาห์ละ 1 วันในปีการศึกษา 2537 - 2538 โดยสอนการรำโนราแบบทเป็นพื้นฐาน

โนราจำเรียงมีผลงานการแสดงโนราที่โดดเด่นดังนี้

พ.ศ. 2533 ได้รับเชิญให้ร่วมคณะโนรามณฑลชยอดเหนือ ในการประกวดโนรา งานเทศกาลเดือนสิบได้รับรางวัลโนราดีเด่น

พ.ศ. 2534 ได้รับเชิญให้ร่วมคณะโนรานอนน้อยจันทร์ภาณุ ในการประกวดโนรา งานเทศกาลเดือนสิบได้รับรางวัลโนราดีเด่น

พ.ศ. 2536 ได้ร่วมกับคณะโนราปริศา ทุ่งใหญ่ ในการประกวดโนราชิงแชมป์ภาคใต้ ได้รับรางวัลชนะเลิศการรำท่าพิเศษจากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

พ.ศ. 2536 ได้รับเชิญจากศูนย์วัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ร่วมแสดงในงาน 100 ปี กรมการฝึกหัดครู ณ กรุงเทพมหานคร

ปัจจุบัน โนราจำเรียงสามารถรำตัวอ่อนได้อย่างดี ยังรักษาการรำโนราแบบโบราณและรำโนราตัวอ่อนไว้อย่างเคร่งครัดแล้วตั้งคณะชื่อ "คณะโนราจำเรียงศิลป์" ออกทำการแสดงควบคู่กับออกแสดงรับเชิญให้กับโนราคณะอื่น ๆ หรือผู้ที่มาติดต่อให้แสดงในทุกหน่วยงาน นอกจากนี้ได้ถ่ายทอดท่ารำให้กับบุตรและผู้สนใจอย่างไม่ปิดบัง ได้พัฒนาปรับปรุงท่ารำตัวอ่อนให้มีความพลิกแพลงแปลกตาอยู่เสมอ

4.1.13 โนราลูกไก่

4.1.13.1 ประวัติครอบครัว

โนราลูกไก่ หรือ นางละม่อม พันธุรักษ์ เกิดวันพฤหัสบดีที่ 24 เดือนเมษายน ปีพุทธศักราช 2517 ที่บ้านท่าแค อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ปัจจุบันอายุ 23 ปี บิดาชื่อ นายเชื่อน

เก๋ียงประไพ มารดาชื่อ นางจาง เก๋ียงประไพ อาชีพค้าขาย ในราษฎรไท่เป็นบุตรคนสุดท้ายในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 5 คน คือ

1. นางวันดี ครุสิงห์
2. นางสุณี ลีรี
3. นางสุดใจ เก๋ียงประไพ
4. นางละไม เก๋ียงประไพ
5. นางละม่อม พันธุรักษ์

ในจำนวนพี่น้องของในราษฎรไท่ สามารถทำโนราได้ทุกคนและออกทำอยู่ในคณะของในราษฎรไท่ด้วย ในราษฎรไท่แต่งงานเมื่ออายุ 22 ปี กับนายอติศักดิ์ พันธุรักษ์ อาชีพรับจ้าง มีบุตรด้วยกัน 1 คน คือ เด็กหญิงอมรรัตน์ พันธุรักษ์ อายุ 2 ปี

ปัจจุบันในราษฎรไท่ และครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 96/4 หมู่ที่ 1 ตำบลพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.13.2 ประวัติการศึกษา

ในราษฎรไท่เข้าศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ ที่โรงเรียนบ้านท่าแค อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง แล้วไม่ได้ศึกษาต่อ

4.1.13.3 ประวัติการทำโนรา

ในราษฎรไท่เริ่มฝึกทำโนราเมื่ออายุ 9 ปี กับโนราน้อม คงเก๋ียง โดยใช้บ้านของในราษฎรไท่เป็นที่ฝึกทำ มีพี่สาวและเด็ก ๆ เพื่อนบ้านใกล้เคียงร่วมฝึกทำด้วย ในราษฎรไท่มีใจรักและชื่นชอบศิลปะการทำโนรามาก ทำให้ทำโนราได้รวดเร็วและสามารถจำกระบวนท่าได้แม่นยำ เมื่อทำโนราได้ดีก็ออกทำโนราโรงครูกับคณะโนราแปลกท่าแค เมื่ออายุ 19 ปี ได้เข้าพิธีครอบเศียรตุ๊กดำมีโนราแปลกท่าแคเป็นผู้ทำพิธี หลังจากนั้นก็ออกทำโนราเป็นอาชีพ โดยทำอยู่กับคณะโนรานอบน้อย จันทรรกานู แล้วแยกออกมาตั้งคณะของตัวเองขึ้นในปี พ.ศ. 2532 ใช้ชื่อ "คณะโนราดาวลูกไท่ ลำปางคีศิลป์" ออกทำการแสดงสืบมาจนถึงปัจจุบัน ในราษฎรไท่เป็นโนราผู้หญิงรุ่นใหม่ มีอายุน้อยแต่เต็มไปด้วยความสามารถ และความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ เผยแพร่ศิลปะการทำโนราของชาวใต้

ปัจจุบันโนราถูกให้ความสำคัญดูแลคณะโนรา ดูแลลูกน้องในคณะให้มีรายได้สามารถเลี้ยงตัวได้แล้ว ยังออกร่วมแสดงกับคณะโนรานอมน้อย จันทรวงศ์ ด้วย เป็นโนราผู้หญิงที่มีความสามารถ และมีความรับผิดชอบสูงเป็นที่น่าเอาเยี่ยงอย่าง

4.1.14 โนราเกษร

4.1.14.1 ประวัติครอบครัว

โนราเกษร หรือ นางเกษร เรตนิคม เกิดวันพฤหัสบดีที่ 20 เดือนเมษายน ปีพุทธศักราช 2521 ปัจจุบันอายุ 19 ปี นิดาชื่อ นายเกษม เกื้อเสนาะ มารดาชื่อ นางปราณี เกื้อเสนาะ อาชีพทำนา โนราเกษรเป็นบุตรคนสุดท้องในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 3 คน คือ

1. นางกรทิพย์ แสงวงศ์
2. นางจิรา เกื้อเสนาะ
3. นางเกษร เรตนิคม

โนราเกษรและพี่สาวทั้ง 2 สามารถรำโนราได้ และยึดการรำโนราเป็นอาชีพโนราเกษรแต่งงานเมื่ออายุ 17 ปี กับนายณรงค์ เรตนิคม อาชีพรับจ้าง มีบุตรด้วยกัน 1 คน คือ เด็กหญิงสมศิลป์ เรตนิคม อายุ 2 ปี

ปัจจุบันโนราเกษรและครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 15/1 ตำบลท้ายลำภา อำเภอยะนิง จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.14.2 ประวัติการศึกษา

โนราเกษรเข้าศึกษาภาคบังคับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8

4.1.14.3 ประวัติการฝึกรำโนรา

โนราเกษรมีเชื้อสายโนรามามากตา คือ โนราก่อม สงวนทอง ดังนั้นมารดาจึงต้องการให้โนราเกษรและพี่สาวได้สืบทอดรำโนราต่อจากตา ประกอบกับโนราเกษรเองมีใจรักและต้องการรำโนรา จึงได้เริ่มฝึกรำโนราขณะมีอายุ 10 ปี พร้อมกับพี่สาวและญาติ ๆ ใกล้บ้าน มีโนราคลื่น เชียงทอง เป็นผู้สอน ให้บ้านรองโนราเกษรเป็นที่ฝึกหัด หลังจากฝึกรำโนราได้ไม่ครบปี ได้เข้าพิธีครอบเทริดถูกผ้าโดยครุหมอบโนรา ชื่อตาพรานบุญ มาเช้าทรงนางเทียบ สงวนทอง ทำ

พิธีให้หลังจากเข้าพิธีครอบเศียรผูกผ้าแล้วได้ออกรำอยู่กับคณะโนราคลื่น เสียงทอง เรือยมาจาก
กระทั่งปี พ.ศ. 2533 บิดาตั้งคณะโนราขึ้นชื่อ "คณะโนราเกษร นครศิลป์" โนราเกษรทำหน้าที่เป็น
นักแสดงร่วมกับพี่สาว และบรรดาญาติ ๆ ที่ฝึกรำโนรามาร่วมกัน ยึดการแสดงโนราแบบโบราณ
นอกจากนี้โนราเกษรได้ออกรำให้กับโนราคณะอื่น ๆ ด้วย เช่น คณะโนรานอนน้อยจันทร์ภาณุ
คณะโนรารุ่งรัตนวันเท็งศิลป์ คณะโนราจตุร คณะโนราบุญเสริมวันเท็งศิลป์ เป็นต้น

โนราเกษรได้รับสืบทอดให้ควบคุมดูแลคณะโนราเทพนิดา ในปี พ.ศ. 2537 แล้ว
ได้พัฒนาการแสดงของคณะ พร้อมกับนำคณะออกแสดงไปทั่ว ในแถบจังหวัดนครศรีธรรม
ราช และได้เข้าร่วมแข่งขันรำโนราในงานเทศกาลเดือนสิบจนได้รับรางวัลชนะเลิศ ในปี พ.ศ. 2537

โนราเกษร เป็นโนราผู้หญิงที่ประสบความสำเร็จในอาชีพรำโนรา ด้วยอายุเพียง
19 ปี นับเป็นโนรารุ่นใหม่ที่ได้สืบทอดการรำโนราแบบโบราณไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชาวใต้

4.2 กลุ่มโนราผู้หญิงในจังหวัดพัทลุง

กลุ่มโนราผู้หญิงในจังหวัดพัทลุง ประกอบด้วย โนราเอื่อน โนราอ้อมจิตร
โนราถวิล โนราอลอง โนราหนูอาบ โนราหนูหอม โนราหนูเอียด โนราสายทิพย์และโนรา
มณฑา แต่ละคนมีประวัติครอบครัว ประวัติการศึกษา ประวัติการฝึกรำโนรา ตามรายละเอียด
ดังนี้

4.2.1 โนราเอื่อน

4.2.1.1 ประวัติครอบครัว

โนราเอื่อน หรือ นางเอื่อน ยั๊กกะพันธ์ เกิดวันอาทิตย์ เดือนตุลาคม ปีพุทธ
ศักราช 2480 ปัจจุบันอายุ 60 ปี บิดาชื่อ นายเล็ก แก้วพุด หรือโนราเล็ก มารดาชื่อ นางแหม
แก้วพุด โนราเอื่อนเป็นบุตรคนสุดท้องในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 6 คน คือ

1. นางน่วม เขียดคงนาน
2. นายนวม แก้วพุด
3. นายนอม แก้วพุด
4. นายเนียน แก้วพุด
5. นายเขียน มันแก้ว
6. นางเอื่อน ยั๊กกะพันธ์

โนราเอื่อนเป็นบุตรเพียงคนเดียวที่สืบทอดการทำโนราต่อกับบิดา และมีภยานอม แก้วพุด ที่ชายคนที่ 3 เป็นนายหน้าตะลุง ส่วนที่คนอื่น ๆ ไม่มีใครทำโนราเลย

โนราเอื่อนแต่งงานเมื่ออายุ 17 ปี กับภยานอม ยักกะพันธ์ อาชีพทำนาและทำโนรา มีบุตรด้วยกัน 6 คน คือ

1. นางชวนใจ ชมแสง
2. นายนิศย์ ยักกะพันธ์
3. นางวิไลวรรณ เพชรสุวรรณ
4. นางวันเพ็ญ สุรโกคา
5. นายสมเกียรติ ยักกะพันธ์
6. นายนิกร ยักกะพันธ์

บุตรทั้ง 6 คน ไม่มีใครสืบทอดการทำโนราจากโนราเอื่อนและสามีเลย ทั้งนี้เพราะโนราเอื่อนและสามีไม่สนับสนุนให้บุตรทำโนราเหมือนกับตน

ปัจจุบันโนราเอื่อนและครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 178 หมู่ 6 ตำบลปากพะยูน อำเภอกาบพะยูน จังหวัดพัทลุง

4.2.1.2 ประวัติการศึกษา

โนราเอื่อนเข้าศึกษาภาคบังคับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนวัดหัวควน ตำบลดอนประดู่ อำเภอกาบพะยูน จังหวัดพัทลุง

4.2.1.3 ประวัติการมี กำนโนรา

ในวัยเด็กโนราเอื่อนมีชีวิตคลุกคลีอยู่กับคณะโนราของบิดา มีความคุ้นเคยกับเสียงปี่เสียงกลอง และเห็นการทำโนราทำให้โนราเอื่อนได้ซึมซับเอาสิ่งเหล่านี้ไว้จนเกิดความรักต่อการทำโนราตามแบบอย่างบิดา เมื่อจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก็ออกมาฝึกทำโนรากับบิดา เมื่อสามารถทำโนราได้ดีได้เข้าพิธีครอบเทริดผูกผ้า โดยมีบิดาเป็นผู้ทำพิธีให้ หลังจากนั้นออกจำกับบิดามากกระทั่งอายุ 17 ปี ได้แต่งงานกับภยานอม ยักกะพันธ์ แล้วแยกออกมาตั้งคณะกับสามี โดยใช้ชื่อ "คณะโนราประนอมศิลป์" และบิดาเป็นฆ้องกบโองยัดการแสดงแบบโนราณออกทำการแสดงตลอดมาจนถึงปี พ.ศ. 2530 ได้ตัดสินใจเลิกคณะ เพราะมีอายุมากขึ้น และรู้สึกเหน็ดเหนื่อยกับการเดินทางไปแสดงในที่ต่าง ๆ ประกอบกับมีโนรารุ่นใหม่เกิดขึ้นมากต่างมีเงินทุนในการพัฒนาการแสดงโนราแบบสมัยใหม่ มีวงดนตรีลูกทุ่งเล่นทางเครื่อง ตามสมัยนิยม

ขณะที่คณะในราที่มีลักษณะการแสดงแบบโบราณ ต้องประสบกับปัญหาไม่มีงานแสดง รายได้จาก การรำในราลดน้อยลงไม่เพียงพอต่อค่าจ้างให้ลูกน้องในคณะ ในราเอื้อนและสามีจึงตัดสินใจเลิกคณะ ออกมาเป็นศิลปินอิสระรับงานแสดงกับในราคณะอื่น ๆ ที่ติดต่อว่าจ้างสืบมาจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันในราเอื้อนยังคงรับงานแสดงอยู่ และได้สอนรำในราให้กับนักเรียนในกิจกรรมชุมนุม ที่โรงเรียนปากพะยูนพิทยาคาร อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 สืบมาจนถึงปัจจุบัน นับว่าในราเอื้อนเป็นในราผู้หญิงที่ใช้ชีวิตคลุกคลีอยู่กับการรำในรามายาวนาน มีประสบการณ์ทางการแสดงสูง และได้เผยแพร่ศิลปะการรำในราไปสู่เยาวชนรุ่นหลังให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจต่อศิลปะด้านนี้ด้วย

4.2.2 ในราอ้อมจิตร

4.2.2.1 ประวัติครอบครัว

ในราอ้อมจิตร หรือ นางอ้อมจิตร สงแดนเกิดวันอังคารที่ 12 เดือนสิงหาคม ปีพุทธศักราช 2488 ปัจจุบันอายุ 52 ปี บิดารชื่อ นายเอี่ยม สงแดน มารดาชื่อ นางราว สงแดน ในราอ้อมจิตรเป็นบุตรคนโตในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 2 คน คือ

1. นางอ้อมจิตร สงแดน
2. นายไต้ สงแดน

ในราอ้อมจิตรแต่งงานเมื่ออายุ 20 ปี กับนายประพันธ์ ยอดเกื้อ ผู้ใหญ่บ้าน กงหรา อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง มีบุตรด้วยกัน 5 คน คือ

1. นายอชิป ยอดเกื้อ
2. นายภานุ ยอดเกื้อ
3. นางสาวเสศ กกแก้ว
4. นางสาวเกตุทิพย์ ยอดเกื้อ
5. นายเกียรติกร ยอดเกื้อ

บุตรทั้ง 5 คนเป็นกำลังสำคัญในการควบคุมดูแลคณะในราของในราอ้อมจิตร แต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบและความถนัดแตกต่างกันไป นายอชิป ยอดเกื้อ บุตรชายคนโตทำหน้าที่ควบคุมดูแลวงดนตรีลูกทุ่งของคณะใช้ชื่อ "อชิป เพชรภูธร" และเป็นผู้จัดการคณะในราอ้อมจิตร เจริญศิลป์ นางสาวเสศ กกแก้ว บุตรคนที่ 3 เป็นนักแสดงรำในราโดยใช้ชื่อในการแสดงว่า ในรา

สุธิดาเจริญศิลป์ นางสาวเกตุทิพย์ ยอดเกื้อ บุตรคนที่ 4 เป็นนักแสดงรำโนราและแสดงเรื่อง รวมทั้งเป็นนักร้องประจำวงดนตรีด้วยมีชื่อในการแสดงว่า เรื่องรองดาบนี้ และนาย เกียรติกร ยอดเกื้อ บุตรคนสุดท้ายของเป็นนักดนตรีในวงดนตรีลูกทุ่ง นับว่าครอบครัวของโนราธ่อมจิตรเป็นศิลปินกันทั้งสิ้น

ปัจจุบันโนราธ่อมจิตรและครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 87 หมู่ 2 ตำบลกงหรา อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง

4.2.2.2 ประวัติการศึกษา

โนราธ่อมจิตรเข้าศึกษาภาคบังคับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนชาววัง ตำบลกงหรา อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง

4.2.2.3 ประวัติการฝึกรำโนรา

เมื่อโนราธ่อมจิตรอายุ 6 ขวบ ได้ดูโนราคล้อยตอนรำโนราให้กับเด็ก ๆ ในละแวกบ้าน แล้วยากจะฝึกรำโนราบ้าง จึงหนีบิดาไปฝึกรำโนรากับโนราคล้อยโดยไม่ให้บิดารู้ เนื่องจากบิดาหวงมาก ไม่ชอบให้ลูกสาวรำโนราประกอบกับในครอบครัวไม่มีเชื้อสายเป็นโนรา โนราธ่อมจิตรฝึกรำโนราได้ 2 เดือน ที่วัดกงหราใหม่มีงานทอดกฐิน โนราธ่อมจิตรจึงบอกความจริงกับบิดา และขออนุญาตไปรำโนราพร้อมกับเพื่อน ๆ ในงานทอดกฐิน บิดาเห็นว่าโนราธ่อมจิตรรักการรำโนราจริง จึงอนุญาตให้รำโนราได้หลังจากนั้น โนราธ่อมจิตรจึงฝึกรำโนราอย่างจริงจัง และเข้าพิธีครอบเทริดผูกผ้ากลายเป็นโนราโดยสมบูรณ์

หลังจากโนราธ่อมจิตรจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บิดาได้นำไปฝากกับคณะโนราเดิม เพราะเห็นว่าโนราเดิมเป็นโนรามือชื่อเสียง ลูกสาวจะได้ฝึกรำเพิ่มเติมและมีชื่อเสียงบ้าง โนราธ่อมจิตรอยู่กับคณะโนราเดิมได้ 2 เดือน ก็ลาออกกลับมายุ่งบ้าน เพราะไม่ได้รำโนราตามที่ตั้งใจ บิดาจึงนำไปฝากให้อยู่กับคณะโนราเป็นเครื่องงวงง เมื่ออยู่กับโนรามือเครื่องงวงง โนราธ่อมจิตรได้ฝึกรำเพิ่มเติม และออกำมาจากกระทั่งอายุ 18 ปี ได้ลากลับบ้านไปพบนายประพันธ์ ยอดเกื้อ เมื่อหมั้นแล้วได้ตกลงกับคู่หมั้นว่าจะต้องให้รำโนราต่อไปจึงจะยอมแต่งงานด้วย หลังจากแต่งงานแล้วโนราธ่อมจิตรยังคงยึดอาชีพรำโนราตลอดมา จะหยุดรำโนราเฉพาะช่วงคลอดลูกเท่านั้น

โนราธ่อมจิตรเป็นโนราที่มีความโดดเด่นทางด้านน้ำเสียงในการร้องกลอน และมีปฏิภาณกลอนสดดีมาก เป็นโนราผู้หญิงคนหนึ่งที่ได้รับเชิญให้ไปร้องกลอนโนราออกรายการวิทยุ

ในหัวข้อ "เดือนนักศึกษา" จัดโดยอาจารย์ช่าง เมืองได้ ติดต่อกันตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 - 2529 ชื่อเสียงของในราชภัฏมจิตรโดดเด่นขึ้นตั้งแต่นั้นมา ในราชภัฏมจิตรได้ตั้งคณะของตัวเองขึ้น ในปี พ.ศ. 2533 โดยใช้ชื่อ "คณะในราชภัฏมจิตร เจริญศิลป์" ได้รับการสนับสนุนเงินทุนสำหรับตั้งคณะจาก นายไมตรี บุญสูง เศรษฐีเมืองภูเก็ด และผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง แล้วส่งคณะเข้าแข่งขันในภาในนามนกรมแข่งขันในภาคใต้ที่จังหวัดพัทลุงในปีเดียวกัน ซึ่งคณะในราชภัฏมจิตรได้รับรางวัล 2 ประเภท คือ รางวัลการแสดงดีเด่น และรางวัลชนะเลิศ ได้รับรางวัลเป็นเงิน 110,000 บาท ในราชภัฏมจิตรจึงนำเงินรางวัลมาพัฒนาคณะ โดยจัดซื้อเครื่องดนตรีในภา เครื่องดนตรีถูกหุง ชุดเครื่องดนตรีในภาและชุดหางเครื่อง จนเป็นคณะในภาที่รูปแบบการแสดงแบบสมัยใหม่มีความพร้อมที่สุดคนหนึ่งของภาคใต้

ปัจจุบันคณะในราชภัฏมจิตร เจริญศิลป์ เป็นคณะในภาขนาดใหญ่มีสมาชิก 50 -60 คน มีงานแสดงตลอดปี ทั้งนี้ด้วยความสามารถ ความทุ่มเทในการบริหารพัฒนาการแสดงของในราชภัฏมจิตรและบุตร ทำให้คณะประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงตลอดมาตั้งแต่เริ่มตั้งคณะจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

4.2.3 ในภาถวิล

4.2.3.1 ประวัติครอบครัว

ในภาถวิล หรือ นางถวิล จำปาทองเกิดวันที่ 22 เดือนสิงหาคม ปีพุทธศักราช 2491 ที่บ้านเลขที่ 125 หมู่ 9 ตำบลปากพูน อำเภอปากพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจุบันอายุ 49 ปี บิดาชื่อ นายวาด สังข์ทอง มารดาชื่อ นางเสาะ สังข์ทอง อาชีพทำนา ในภาถวิลเป็นบุตรคนโตในจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 9 คน คือ

1. นางถวิล จำปาทอง
2. นายระหม สังข์ทอง
3. นายยุโสภ สังข์ทอง
4. นายไทรหิระ แกววรรณจิตร
5. นายปรีดา สังข์ทอง
6. นายปราโมทย์ สังข์ทอง
7. นายสมโชค สังข์ทอง
8. นางวาสนา นิยมเดชา

9. นางอาริยา สังข์ทอง

เนื่องจากครอบครัวของในชาติวิธานับถือศาสนาอิสลาม ในบรรดาพี่น้องทั้งหมดไม่มีใครทำในาเลย มีเพียงในชาติวิคนเดียวที่ทำในา

ในชาติวิคนแต่งงานเมื่ออายุ 18 ปี กับนายบุญช่วย จำปาทอง อาชีพทำในาแสดงเป็นพราน มีบุตรด้วยกัน 3 คน คือ

1. นายศักดิ์ชาย จำปาทอง
2. นางสาวพิณ หนัชนีคณาย
3. เด็กหญิงจริยา จำปาทอง

บุตรสาวทั้งสองสามารถทำในาได้ดี และออกทำร่วมกับคณะรองมารดาเสมอ โดยเฉพาะนางสาวพิณ หนัชนีคณาย ได้ฝึกทำในาเพิ่มเติมกับอาจารย์สาโรช นาคะวิโรจน์ (ระหว่างศึกษาระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยครูสงขลา และเป็นนักแสดงของวิทยาลัยครูสงขลา ควบคู่กับออกแสดงกับคณะรองมารดา มีชื่อเสียงโด่งดังจนในชาติวิคนำชื่อไปตั้งเป็นชื่อคณะด้วย คือ คณะในชาติวิคน สาวพิณ จำปาทอง ปัจจุบันในาสาวพิณรับราชการครูเป็นอาชีพหลัก และออกทำในาเป็นอาชีพเสริม ส่วนเด็กหญิงจริยา บุตรคนสุดท้ายยังสามารถทำในาได้ดี และออกทำอยู่ในคณะในชาติวิคนควบคู่ไปกับการเรียน

ปัจจุบันในชาติวิคนและครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 107/2 ถนนถวิชัยบุรีรักษ์ ซอย 30 หมู่ 4 ตำบลลำปำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

4.2.3.2 ประวัติการศึกษา

ในชาติวิคนเข้าศึกษาภาคบังคับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนวัดโบสถ์ ตำบลปากซูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.2.3.2 ประวัติการฝึกทำในา

ในชาติวิคนเริ่มฝึกทำในาเมื่ออายุ 7 ปี สาเหตุเพราะถูกครูหมอบในาอย่าง มีอาการเจ็บป่วยบ่อย ๆ ต้องให้ทำในาจึงจะหายจากการป่วยไข้ บิดาจึงนำไปฝากให้ฝึกทำกับในาหมึก ซึ่งในชาติวิคนไม่ชอบทำในาเลย และมารดาก็ไม่ชอบให้ทำในาด้วยเช่นกัน เพราะมารดา นับถือศาสนาอิสลามจึงไม่อยากให้บุตรสาวออกมาร้องรำทำเพลง

ในอาถวิลฝึกทำในอาถวิลพร้อมกับเพื่อนรุ่นเดียวกัน 11 คน คือ ในอา
จำเนียร ในอาวันดี ในอาฤศล ในอาถวิล (สระทอง) ในอาสมพร ในอาวันดี ในอาสุณี ในอาจารี
ในอาแพ้ว ในอาณกน้อย ในอาละมัย

ในอาถวิลและเพื่อนทั้ง 11 คน ได้ออกทำร่วมกับในอาหมึกจนมีชื่อเสียงโด่งดัง
เพราะเป็นคณะที่มีในอาผู้หญิงถึง 12 คน ในอาหมึกจึงเปลี่ยนชื่อคณะเป็น "คณะในอาสิบสองสาว
นครศรี ส.หมึก" ในอาถวิลได้ฝึกและออกแสดงร่วมกับในอาหมึกจนมีความผูกพันเกิดความรักและ
ชอบทำในอาขึ้น ต่อมาในอาหมึกถูกงูกัดเสียชีวิต ในอาถวิลและเพื่อนได้แยกย้ายกันออกไป บางคน
ไปอยู่กับในอาคณะอื่น และบางคนออกไปตั้งคณะของตัวเอง บางคนออกไปแต่งงานมีครอบครัว
แล้วเลิกทำในอา ปัจจุบันมีเพียงในอาถวิล ในอาละมัย ในอาณกน้อย ในอาสุณี และในอาจำเนียรเท่า
นั้นที่ยังยึดอาชีพทำในอา

หลังจากในอาถวิลออกจากคณะในอาหมึก ได้มาอยู่กับคณะในรายก ชูบัว
(ศิลปินแห่งชาติ) แล้วได้ฝึกทำในอาเพิ่มเติมกับในรายก สืบทอดทำของในอาถวิลส่วนใหญ่ได้จดจำ
มาจากท่าทำของในรายกเกือบทั้งสิ้น ในอาถวิลอยู่กับในรายก 6 ปี ในอาเดิมได้มารอดตัวไปจาก
ในรายก ในอาถวิลจึงไม่อยู่กับคณะในอาเดิมออกแสดงเรื่อยมา และได้แต่งงานกับนายบุญช่วย
จำปาทอง หรือพยานบุญช่วย พยานประจำคณะในอาเดิมในปี พ.ศ. 2510 หลังจากแต่งงานก็ยัง
คงทำอยู่กับในอาเดิม จนกระทั่งปี พ.ศ. 2528 ในอาหญิง - หลวาคเล็กคณะ หลังจากในอาเดิมเสีย
ชีวิตแล้วได้ยกอุปกรณ์บางอย่างรวมทั้งเครื่องดนตรีบางส่วนให้กับในอาถวิลและสามีออกมาตั้ง
คณะ ในอาถวิลและสามีจึงตั้งคณะของตนขึ้นในปีนั้นโดยใช้ชื่อ "คณะในอาถวิล สายพิณ จำปา
ทอง" มีลักษณะการแสดงแบบสมัยใหม่ มีวงดนตรีลูกทุ่ง เดินทางเครื่องตามสมัยนิยม

ต่อมาในปี พ.ศ. 2532 พระองค์เจ้าเฉลิมพลทิฆัมพร ได้เสด็จมาทอดพระเนตรการ
แสดงของคณะในอาถวิล พร้อมกับตรัสว่า ขอให้เลิกเล่นวงดนตรีลูกทุ่งแล้วหันกลับมาแสดงแบบ
โบราณ ในอาถวิลและสามีจึงเปลี่ยนมาแสดงแบบโบราณ ตามพระประสงค์ตั้งแต่นั้นมาจนถึง
ปัจจุบัน

ในอาถวิลเป็นในอาที่มีรูปร่างหน้าตาดี คนจำ ตามเชื้อสายอิสลาม และมีความ
สามารถโดดเด่นทั้งทางด้านกาพย์ทำและร้องกลอน โดยเฉพาะกระบวนการทำทำที่ไม่มั่ว
ตามแบบในรายก ทำให้ในอาถวิลประสบความสำเร็จและมีชื่อเสียงโดดเด่นสืบมาจนถึงปัจจุบัน
ในอาถวิลและสามีได้ร่วมกันพัฒนาการแสดงของคณะ พร้อมกับนำคณะเข้าร่วมแข่งขันทำในอา
หลายครั้งหลายครา จนได้รับรางวัลมากมาย อาทิเช่น

รางวัลชมเชยในวชิราวุฒินิต ในงานมหกรรมชิงแชมป์ในภาคใต้ จังหวัดพัทลุง ปี พ.ศ. 2531 รางวัลแสดงดีเด่น ในงานมหกรรมชิงแชมป์ในภาคใต้ จังหวัดพัทลุง ปี พ.ศ. 2532 ได้รับรางวัลชนะเลิศชิงถ้วยรางวัลนายชวน หลีกภัย ปี พ.ศ. 2535 รางวัลชนะเลิศเครื่องดนตรีโหระพาชนะเลิศทำบท ชนะเลิศลูกคู่แต่งกายเรียบร้อย และรางวัลชนะเลิศในการแข่งขันศิลปะพื้นบ้านที่เทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2536 ได้รับโล่รางวัลชนะเลิศของนายสุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในการประกวดศิลปะพื้นบ้านภาคใต้ ปี พ.ศ. 2537 เป็นต้น

ปัจจุบันในภาคศิลปะยังคงออกำในภาคใต้อยู่เสมอ ซึ่งเป็นคณะในภาคใต้ที่ได้อำนาจมีในภาคใต้ที่มีชื่อเสียงมารวมอยู่ในคณะมากคณะหนึ่ง แต่ละคนมีความสามารถเฉพาะตัวทางด้านการทำแบบโบราณสูง และเป็นคณะที่ยึดถือขนบการแสดงแบบโบราณไว้อย่างเคร่งครัด รับงานแสดงตลอดปี นับว่าเป็นคณะในภาคใต้ที่อนุรักษ์ศิลปะการทำในแบบโบราณไว้เป็นอย่างดีเป็นอย่างยิ่ง

4.2.4 ในวตาลอง

4.2.4.1 ประวัติครอบครัว

ในวตาลอง หรือ นายฉลอง สุธรรม เกิดวันเสาร์ที่ 21 เมษายน ปีพุทธศักราช 2494 เดิมอยู่ที่อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ปัจจุบันอายุ 46 ปี บิดาชื่อนายปาน สุเทพ มารดาชื่อนางเสียม สุเทพ อาชีพทำนา ในวตาลองเป็นบุตรคนที่ 3 ในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 6 คน คือ

1. นายเอียด สุเทพ
2. นางยุพา ดีช่วย
3. นางฉลอง สุธรรม
4. นางเฉลิม หมั่นกลิ้ง
5. นายแจ่ม สุเทพ
6. นางสมพร สุเทพ

ในวตาลองแต่งงานเมื่ออายุ 16 ปี กับนายเวช สุธรรม อาชีพทำนา มีบุตรด้วยกัน 6 คน คือ

1. นายสาคร สุธรรม

2. นางกุลลาภ เหมือนจันทร์
3. นายวีระศักดิ์ สุธรรม
4. นายวีระพงษ์ สุธรรม
5. นายสารวิทย์ สุธรรม
6. นายกิตติยุทธ์ สุธรรม

นางกุลลาภ เหมือนจันทร์ เป็นบุตรสาวเพียงคนเดียวที่สืบทอดการทำโนรา และยึดเป็นอาชีพตามแบบอย่างมารดา โดยใช้ชื่อในการแสดงว่า "น้องกุลลาภ สิมทง" เป็นโนราที่มีความสามารถรอบตัว ทั้งการทำแบบโบราณ และการแสดงแบบสมัยใหม่ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญที่ช่วยในการดูแลควบคุมคณะโนราพร้อมกับโนราฉลอง ปัจจุบันโนราฉลองและครอบครัวอาศัยอยู่ที่บ้านเลขที่ 10/1 หมู่ 11 ตำบลบันแต อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

4.2.4.2 ประวัติการศึกษา

โนราฉลองเข้าศึกษาภาคบังคับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมปีที่ 4 แล้วออกมาฝึกทำโนราไม่ได้ศึกษาต่อ

4.2.4.3 ประวัติการฝึกทำโนรา

โนราฉลองเริ่มฝึกทำโนราเมื่ออายุ 10 ปี โดยฝึกทำกับโนราแดง เมืองเพชร ด้วยความรักในศิลปะการทำโนรา การฝึกทำโนราของโนราฉลองเกิดขึ้นจากการชักชวนของโนราแดง ที่เห็นทรสวรรค์ของโนราฉลอง ในขั้นต้นโนราฉลองมิได้รออนุญาตจากบิดา เมื่อสามารถทำโนราได้ดีจึงบอกความจริง และรออนุญาตบิดาออกทำโนราพร้อมกับโนราแดง บิดาเห็นว่าโนราฉลองชอบทำโนราจริงจึงอนุญาตให้ทำโนราได้ โнораฉลอง ออกทำร่วมกับคณะโนราแดงจนกระทั่งโนราแดงเสียชีวิตจึงหยุดทำโนรา กลับมาทำนา ทำสวน เป็นอาชีพหลัก

จนกระทั่งอายุ 25 ปี โнораฉลองได้เลิกทำโนราอีกครั้งหนึ่ง โดยทำอยู่กับคณะโนราพินัน ออกเล่นกลอนสดร่วมกับโนราพินันหัวหน้าคณะ โнораฉลองแสดงอยู่กับคณะโนราพินันได้ 3 ปี ก็แยกออกมาตั้งคณะเป็นของตัวเองร่วมกับน้ำชาย ชื่อชื่อ โดยใช้ชื่อ "คณะโนราฉลอง ศ. แสดงศิลป์" มีลักษณะการแสดงแบบโบราณ ตั้งคณะได้ 1 ปี มีเหตุขัดแย้งกับน้ำชาย จึงแยกไปตั้งคณะของตัวเองขึ้นใหม่ร่วมกับสามี โดยใช้ชื่อ "คณะโนราฉลองน้อยดาวรุ่ง" มีลักษณะการแสดงแบบโบราณ ออกทำการแสดงจนกระทั่งปี พ.ศ. 2529 ได้รับเปลี่ยนมาแสดงแบบสมัยใหม่มีวงดนตรีลูกทุ่ง โดยเขาเครื่องดนตรีลูกทุ่งและว่าจ้างนักแสดงมาจากคณะอื่น ๆ เป็นครั้งคราว แล้ว

ได้พัฒนาคณะสืบมาจากมีความพร้อมสมบูรณ์ มีวงดนตรีลูกทุ่งและนักแสดงเทียบพร้อม มีสมาชิก รวมอยู่ในคณะประมาณ 30 - 40 คน ในปี พ.ศ. 2532 ได้ออกทำการแสดงสืบมาจากจนถึงปัจจุบัน

4.2.5 ในราหูอาบ

4.2.5.1 ประวัติครอบครัว

ในราหูอาบ หรือ นางอาบ คงเกลี้ยง เกิดวันที่ 13 เดือนมกราคม ปี พุทธศักราช 2494 อยู่บ้านเลขที่ 23 หมู่ 3 ตำบลช่างทอง กิ่งอำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง ปัจจุบันอายุ 46 ปี บิดาชื่อ นายเกลี้ยง จีนช่วย มารดาชื่อ นางลับ จีนช่วย อาชีพทำนา ในราหูอาบเป็นบุตรคนสุดท้ายในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 5 คน คือ

1. นางลิ้ว จีนช่วย
2. นางสม บุญปลา
3. นางอวบ ผอมสวัสดิ์
4. นายเจริญ จีนช่วย
5. นางอาบ คงเกลี้ยง

ในราหูอาบแต่งงานเมื่ออายุ 15 ปี กับนายนิ่ม คงเกลี้ยง หรือในรานิ่ม อาชีพทำนาและเป็นลูกจ้างประจำตอนทำในราที่วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง มีบุตรด้วยกัน 4 คน คือ

1. นางอำไพ ฤทธิเดช
2. นางสาวอำภา คงเกลี้ยง
3. นางสาวอำพัน คงเกลี้ยง
4. นายดำรง คงเกลี้ยง

ในราหูอาบและสามีได้ถ่ายทอดการทำนาให้กับบุตรทุกคน บุตรแต่ละคนสามารถทำนาได้ดี และออกร่วมกับบิดามารดาเป็นงานพิเศษควบคู่ไปกับการเรียนและทำอาชีพหลัก ปัจจุบันในราหูอาบและครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 23 หมู่ 3 ตำบลช่างทอง กิ่งอำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

4.2.5.2 ประวัติการศึกษา

ในราหูอาบเข้าศึกษาภาคบังคับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนวัดวัง ตำบลชะรัด อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง แล้วออกจากโรงเรียนไปฝึกทำนา

และออกจำโนราเป็นอาชีพระยะหนึ่ง ต่อมาได้กลับเข้ามาศึกษาต่อที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดพัทลุง จนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4.2.5.3 ประวัติการมี จำโนรา

โนราหูอาบเริ่มมีจำโนราตั้งแต่อายุ 9 ปี เนื่องจากโนราหูอาบสืบเชื้อสายโนรา มาจากปู่และย่า เมื่อตอนเป็นเด็กโนราหูอาบถูกครูหมอโนรา มีอาการเจ็บป่วยบ่อย ๆ รักษาไม่หาย บิดาจึงขนานนามว่าจะให้มีจำโนราอาการป่วยต่าง ๆ ก็หายไป โнораหูอาบจึงเริ่มมีจำโนรา โดยบิดานำไปฝากให้ฝึกจำโนรากับโนรากลั่น ภาณุรัตน์ โดยใช้เวลาฝึกจำตอนกลางคืน ส่วนกลางวันต้องไปเรียนหนังสือตามปกติ หลังจากโนราหูอาบจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จึงออกมาฝึกจำโนราอย่างจริงจังจนเกิดความชำนาญ แล้วออกจำร่วมกับคณะโนรากลั่น ภาณุรัตน์ จนอายุ 13 ปี ได้ตั้งคณะเป็นของตัวเอง ใช้ชื่อ "คณะโนราหูอาบเจริญศิลป์" มีลักษณะรูปแบบการแสดง แบบสมัยใหม่ มีวงดนตรีลูกทุ่ง และเดินหางเครื่อง

โนราหูอาบควบคุมคณะออกทำการแสดงได้ 2 ปี ได้ตกลงแต่งงานกับโนราน้อม หัวหน้าคณะโนราน้อมศิลป์โบราณ มีลักษณะรูปแบบการแสดงแบบโบราณ หลังจากแต่งงานโนราหูอาบได้ยุบรวมเป็นคณะเดียวกันกับสามี โดยใช้ชื่อคณะระงมมีออกรับงานแสดงมาจนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2526 โнораหูอาบและสามีตัดสินใจเลิกคณะเพราะรายได้จากการจำโนราไม่พอกับค่าใช้จ่ายของครอบครัว จึงหันมาทำนาทำสวนเป็นอาชีพหลัก และรับแสดงโนราร่วมกับคณะโนราอื่น ๆ เป็นอาชีพเสริม พร้อมกับทำชุดลูกบิดโนราราย

ต่อมาปี พ.ศ. 2527 โнораหูอาบได้รับเชิญให้เป็นครูสอนพิเศษสอนจำโนราให้กับนักเรียนที่โรงเรียนบ้านท่าแค และในปี พ.ศ. 2528 ได้รับเชิญให้เป็นครูสอนจำโนราให้กับนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุงร่วมกับโนราน้อม (สามี) โดยบรรจุเป็นลูกจ้างชั่วคราว ได้ทำการสอนสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน ขณะเดียวกันโนราหูอาบได้รับเชิญให้ไปสอนจำโนราเป็นรายชั่วโมงให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านควนขนุนเฉพาะวันเสาร์ - อาทิตย์ ติดต่อกันตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันโนราหูอาบมีอาชีพสอนจำโนราที่วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุงเป็นหลัก และรับจ้างสอนพิเศษที่โรงเรียนควนขนุน และออกจำร่วมกับคณะโนราใตวน้อยดาวรุ่ง เป็นอาชีพเสริม นอกจากนี้ยังทำชุดลูกบิดโนราให้กับวิทยาลัยนาฏศิลป์ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่ได้ติดต่อว่าจ้าง ซึ่งเป็นอาชีพเสริมที่ทำรายได้ให้กับครอบครัวโดยเฉลี่ยปีละไม่ต่ำกว่า 100,000 บาท

นับว่าในราหูอาบเป็นในราหูหญิงอีกคนหนึ่งในวงการในราหูที่มีส่วนช่วยในการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปะการทำในราต่อเยาวชนรุ่นหลัง และประชาชนทั่วไป ให้เกิดความหวงแหนศิลปะด้านนี้ไว้สืบไป

4.2.6 ในราหูพร้อม

4.2.6.1 ประวัติครอบครัว

ในราหูพร้อม หรือนางหูพร้อม คงเจียว ปัจจุบันอายุ 45 ปี ในราหูพร้อมแต่งงานเมื่ออายุ 22 ปี กับนายสร้อย คงเจียว หัวหน้าคณะในราสร้อยเพชรดาวรุ่ง มีบุตรด้วยกัน 6 คน คือ

1. นายจินดา คงเจียว
2. นางสาวสุริยญา คงเจียว
3. นายราชัญ คงเจียว
4. นางสาวสมณฑา คงเจียว
5. นางสาวสุภาภรณ์ คงเจียว
6. เด็กชายภูบาล คงเจียว

ในจำนวนบุตรทั้ง 6 คน มีนางสาวสมณฑา คงเจียว และนางสาวสุภาภรณ์ คงเจียว ที่ได้รับการฝึกหัดทำในราจากในราหูพร้อมจนมีความชำนาญ แล้วออกทำในราเป็นอาชีพหลัก หลังจากจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชื่อในการแสดงว่า ในราหูเทศิน และในราหูพลอย

ปัจจุบันในราหูพร้อมและครอบครัว อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 146 หมู่ 3 ตำบลตพญา รัน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

4.2.6.2 ประวัติการศึกษา

ในราหูพร้อม เข้าศึกษาภาคบังคับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้วออกมาฝึกทำในราไม่ได้ศึกษาต่อ

4.2.6.3 ประวัติการฝึกทำในรา

ในราหูพร้อม เริ่มฝึกทำในราเมื่ออายุ 7 ปี โดยมีลุงชื่อ ลุงว่า เป็นคนสอนให้ เมื่อในราหูพร้อมอายุครบ 12 ปี ลุงได้นำไปฝากให้ทำอยู่กับคณะในราเทพสองกุก ซึ่งเป็นคณะในราที่

กำลังมีชื่อเสียงมากขณะนั้น ในราหูพร้อมมีพรสวรรค์ทางการเล่นกลอนสด และแสดงเรื่องมาก สามารถร้องกลอนได้ดีตลอดจนสามารถแสดงเรื่องได้ทุกบทบาท โดยเฉพาะบทเศร้าที่ต้องร้องให้ เป็นบทที่ในราหูพร้อมแสดงได้ดีที่สุด จนคนดูให้สมญานามว่า "คาราเจ้าน้ำตา"

ในราหูพร้อมอยู่กับคณะโนราเทศงอกุกจนอายุ 22 ปี ได้แต่งงานกับนายสร้อยคงเขียว บุตรชายของโนราเทศงอกุก แล้วได้แยกออกมาตั้งคณะร่วมกับสามี โดยใช้ชื่อ "คณะโนราสร้อยเพชร ดาวรุ่ง" มีลักษณะการแสดงแบบโบราณ ออกทำการแสดงได้ 5 ปี เลิกคณะกลับมาอยู่กับคณะโนราคณะประเสริฐโสภณศิลป์ (เดิมคือคณะโนราเทศงอกุก) ในราหูพร้อมมีชื่อเสียงโดดเด่นมากในการเล่นกลอนสดและแสดงเรื่อง (เล่นนิยาย) และเป็นโนราที่มีความสามารถเฉพาะตัวสูงมาก สามารถออกแสดงโนราคนเดียวได้นาน 2 - 3 ชั่วโมง ติดต่อกัน โดยคนดูไม่รู้สึกเบื่อหน่าย

ในราหูพร้อมและสามีได้ตั้งคณะอีกครั้ง ในปี พ.ศ. 2537 โดยใช้ชื่อคณะโนราสร้อยเพชร ดาวรุ่ง ออกรับงานแสดงสืบมาจนถึงปัจจุบัน มีลักษณะรูปแบบการแสดงแบบโบราณ

4.2.7 ในวาระเยี่ยม

4.2.7.1 ประวัติครอบครัว

โนราละเอียด หรือนางละเอียด เป็นท้าว เกิดวันอาทิตย์ที่ 17 เดือนเมษายน ปีพุทธศักราช 2508 ที่อำเภอเวียงชัยสน จังหวัดพัทลุง ปัจจุบันอายุ 32 ปี นิดาชื่อนายสว่าง เป็นท้าว มารดาชื่อนางชม เป็นท้าว ในวาระเยี่ยมมีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 2 คน คือ

1. นางละเอียด เป็นท้าว
2. นายสุชาติ เป็นท้าว

และมีน้องต่างบิดา 3 คน คือ

1. นางสุภาภรณ์ ทองทิบุลย์
2. นายบุญชื่น ทองทิบุลย์
3. นายบุญช่วย ทองทิบุลย์

นางสุภาภรณ์ เป็นน้องสาวเพียงคนเดียวที่ได้ฝึกทำโนราและออกทำเป็นอาชีพ ส่วนน้องชายทั้งหมดไม่มีใครทำโนราได้เลย

โนราละเอียดแต่งงานเมื่ออายุ 22 ปี มีบุตรด้วยกัน 2 คน คือ

1. เด็กหญิงสังขณา เส็กรัมย์

2. เด็กหญิงกนกใจ เด็กปทุม

ต่อมาในวาระเยี่ยมได้หย่าร้างกับสามีแล้วแต่งงานใหม่กับ นายเพียร หนองรอด อาชีพรับจ้าง ไม่มีบุตรด้วยกัน ปัจจุบันในวาระเยี่ยมอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 289 หมู่ 2 ตำบลหาญโพธิ์ อำเภอเขาวงกต จังหวัดพัทลุง

4.2.7.2 ประวัติการศึกษา

ในวาระเยี่ยม เข้าศึกษาภาคบังคับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนโคกโหนด อำเภอเขาวงกต จังหวัดพัทลุง

4.2.7.3 ประวัติการฝึกหัดทำโนรา

ในวัยเด็กในวาระเยี่ยม ต้องติดตามมารดาไปทำโนราด้วยทุกที่ โดยใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางเสียงปี่เพียงกลองคลุกลีอยู่กับการโนรา ได้เห็นการทำโนราตั้งแต่เด็ก เมื่อจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก็ได้ลาออกมาฝึกทำโนรากับมารดา เพื่อสืบเชื้อสายโนราจากมารดา เมื่อสามารถทำโนราได้ดี ก็ออกมาร่วมกับมารดา ซึ่งขณะนั้นมารดาได้ร่ำอยู่กับคณะโนราหญิงเสียงเซียงทอง ต่อมาเมื่อในวาระเยี่ยมอายุ 15 ปี ได้ไปร่ำประจำอยู่กับคณะโนราสายทิพย์ ร่ำอยู่ได้ 3 ปี ก็ออกมาเป็นศิลปินอิสระรับจ้างแสดงร่วมกับโนราคณะอื่น ๆ ที่ติดต่อว่าจ้าง โดยไม่ร่ำประจำอยู่กับคณะใด

เมื่อปี พ.ศ. 2525 ในวาระเยี่ยมได้ตั้งคณะของตนเองขึ้นใช้ชื่อ "คณะสมจิต เสน่ห์ศิลป์" เป็นคณะโนราที่มีขนาดเล็ก มีรูปแบบการแสดงแบบโบราณ ผู้แสดงในคณะทุกคนล้วนเป็นญาติพี่น้องใกล้ชิดทั้งสิ้น

ปัจจุบันในวาระเยี่ยมยังคงคุมคณะโนราสมจิต เสน่ห์ศิลป์ ออกทำการแสดงและรับเชิญไปแสดงร่วมกับคณะโนราอื่น ๆ ด้วย ในวาระเยี่ยมเป็นโนราผู้หญิงรุ่นใหม่ที่มีความโดดเด่นทางด้านร่ำทำโนรา สามารถแสดงได้อย่างสนุกสนาน สร้างความเพลิดเพลินรื่นเริงเสียงหัวเราะจากคนดูได้ตลอดเวลา

4.2.8 โนราสายทิพย์

4.2.8.1 ประวัติครอบครัว

โนราสายทิพย์ หรือ นางสายทิพย์ เจริญแก้วเกิดวันที่ 24 เดือนเมษายน ปีพุทธศักราช 2509 ที่บ้านโคกทราย อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง ปัจจุบันอายุ 31 ปี นิคาสีชื่อนายผิน

พันธ์ศิริ มารดาชื่อนางเอียง พันธุ์ศิริ อาชีพทำสวน ในสาขายุทธรักษาเป็นบุตรคนสุดท้ายในจำนวนที่
น้อง 2 คน คือ

1. นางรัชนีภา สินธุระหัด
2. นางสาวทิพย์ เครือแก้ว

ที่ดาวของในสาขายุทธรักษาไม่ได้มีกล่าวในมา ปัจจุบันเมื่ออาชีพรับราชการครู ในสา
ขายุทธรักษาแต่งงานเมื่ออายุ 22 ปี กับนายเดชา เครือแก้ว อาชีพนักดนตรี มีบุตรด้วยกัน 2 คน คือ

1. เด็กชายรณชุด เครือแก้ว
2. เด็กหญิงสวิเคน เครือแก้ว

ปัจจุบันในสาขายุทธรักษา และครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 211 หมู่ 5 ตำบล
โคกทราย อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง

4.2.8.2 ประวัติการศึกษา

ในสาขายุทธรักษาเข้าศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนบ้านโคกทราย อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง แล้วเข้าศึกษาต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่โรงเรียนหารเทา อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง และเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช วิชาเอกคีตศิลป์ หลัง
จากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้เข้าศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรการศึกษาระดับสูง (ป.กศ. สูง)
ที่วิทยาลัยครูสงขลา วิชาเอกนาฏศิลป์ จบ ป.กศ. สูง ในปี พ.ศ. 2529

4.2.8.3 ประวัติการฝึกทำโนรา

ในสาขายุทธรักษาเริ่มทำโนราเมื่ออายุ 10 ปี ขณะศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มี
โนราสายัญ เป็นผู้ฝึกสอน การฝึกหัดในระยะแรกมิได้กระทำอย่างจริงจัง เป็นการฝึกทำเพื่อใช้
แสดงความสามารถ ในงานประจำปีของโรงเรียนบางครั้งบางคราวเท่านั้น ต่อมามารดาให้โนรา
สายทิพย์ฝึกทำโนราอย่างจริงจัง เพื่อให้สืบเชื้อสายโนราต่อจากตา คือ โนราทองชู โดยเชิญโนรา
ผิน โนราเพชร โนราผิน มาฝึกทำให้พร้อมกับเด็ก ๆ ในละแวกบ้านใกล้เรือนเคียง

เมื่อโนราสายทิพย์อายุครบ 12 ปี ก็สามารถทำโนราได้ชำนาญดี ได้เข้าพิธีครอบ
เทริด ผูกผ้า โดยมีโนราผิน เป็นผู้ทำพิธีให้ หลังจากนั้นบิดาได้ตั้งคณะโนราให้โดยใช้ชื่อ "คณะ
โนราสายทิพย์ สายัญ เสน่ห์ศิลป์" ใช้ชื่อของโนราสายทิพย์ และโนราสายัญเป็นชื่อคณะ มอบ
ให้โนราสายัญเป็นผู้ดูแล โดยมีบิดาของโนราสายทิพย์ควบคุมอีกชั้นหนึ่ง โนราสายทิพย์ออกทำ

ให้โนราสายัญญเป็นผู้ดูแล โดยมีบิดารองโนราสายทิพย์ควบคุมอีกชั้นหนึ่ง โนราสายทิพย์ออกจำ โดยให้ชื่อคณะโนราสายทิพย์ สายัญญ เสน่ห์ศิลป์ มีลักษณะการแสดงแบบโบราณมาเป็นเวลา 3 ปี ก็เปลี่ยนชื่อคณะมาใช้ชื่อ "คณะโนราสายทิพย์ เสน่ห์ศิลป์" พร้อมกับเปลี่ยนรูปแบบแสดงเป็นแบบสมัยใหม่ มีวงดนตรีลูกทุ่ง และเดินหางเครื่อง ซึ่งโนราสายทิพย์ได้เป็นนักร้องในช่วงเล่นวงดนตรีลูกทุ่งควบคู่ไปกับการรำแบบโบราณในช่วงต้นด้วย ตลอดเวลาที่โนราสายทิพย์ออกจำโนรา จะเขียนหนังสือควบคู่ไปด้วย จนจบการศึกษาชั้น ป.กศ. สูง แล้วออกมาประกอบอาชีพรำโนราเต็มตัว ในช่วงที่กำลังเขียนหนังสือ โนราสายทิพย์ใช้ชีวิตแตกต่างไปจากเด็กผู้หญิงทั่ว ๆ ไป คือ ให้อภรรยาแม่บ้าน ในตอนกลางวันตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์โนราสายทิพย์จะต้องเขียนหนังสือตามปกติ เมื่อถึงคาบเรียนสุดท้ายจะต้องเตรียมตัวออกเดินทางไปรำโนราตามสถานที่ต่าง ๆ ตามคิวที่รับงานแสดงไว้ โดยมีน้ำชายรับรถกระบะมารับที่โรงเรียน เมื่อเดินทางไปถึงที่แสดงก็นำการบ้านมาให้เสร็จในช่วงบ่ายที่หลังโรงเรียนแล้วจะเริ่มแต่งตัวออกแสดงตามคิวจนแสดงเสร็จ ซึ่งเป็นเวลา 01.00 - 02.00 น. ของวันใหม่ จะอาบน้ำแต่งชุดนักเรียนเข้านอนในรถกระบะ เพื่อเตรียมตัวไปเรียนในตอนเช้า น้ำชายรับจะรถกระบะไปส่งถึงโรงเรียนแล้วปลุกให้เข้าเรียนต่อไป โนราสายทิพย์ปฏิบัติเช่นนี้มาตลอดจนจบการศึกษา

เนื่องจากโนราสายทิพย์มีประสบการณ์ด้านการแสดงจากวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช และวิทยาลัยครูสงขลา จึงจดจำเอาส่วนดีต่าง ๆ ไปพัฒนาปรับปรุงการแสดงโนราในคณะของตน ทำให้โนราสายทิพย์ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพรำโนราอย่างสูง และมีชื่อเสียงโดดเด่นขึ้นอย่างรวดเร็ว ได้รับรางวัลชนะเลิศโนราห์ดีเด่นภาคใต้ที่จังหวัดพัทลุง ในปี พ.ศ. 2539

ปัจจุบัน โนราสายทิพย์เลิกคณะ หันมาประกอบอาชีพค้าขาย โดยเปิดเป็นซุปล็อบบี้มาร์เก็ตที่หน้าบ้าน จากเงินทุนที่เก็บออมมาจากการรำโนราทั้งหมด พร้อมกับทำหน้าที่แม่บ้านดูแลบุตรและสามี โดยไม่ต้องออกเดินทางร่อนเร่ไปแสดงเหมือนในอดีตถึงแม้ว่าโนราสายทิพย์ได้เลิกคณะและหยุดรำโนราเป็นอาชีพแล้ว แต่ยังคงไปร่วมรำโนราในวงครูประจำปีทุกปี เพราะความรักความศรัทธาที่มีต่ออาชีพรำโนรานั่นเอง

4.2.9 โนราพรทิพย์

4.2.9.1 ประวัติครอบครัว

โนราพรทิพย์ หรือ นางพรทิพย์ เสาวภักดิ์เกิดวันที่ 30 เดือนพฤศจิกายน ปีพุทธศักราช 2516 ที่บ้านท่าแค อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ปัจจุบันอายุ 24 ปี โนราพรทิพย์เป็นบุตรสาวคนโตของนายจันทร์ เสาวภักดิ์ และนางจิวพันธ์ เสาวภักดิ์ หรือในนามจิวพันธ์ อาชีพทำโนรา โนราพรทิพย์แต่งงานเมื่ออายุ 19 ปี กับนายจำเนียร ตรียจันทร์ อาชีพเป็นนักดนตรีในคณะโนราพรทิพย์ มณฑาศิลป์ มีบุตรด้วยกัน 1 คน คือ เด็กหญิงอารีญา ตรียจันทร์ ปัจจุบันโนราพรทิพย์ และครอบครัวอาศัยอยู่ที่บ้านท่าแค อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

4.2.9.2 ประวัติการศึกษา

โนราพรทิพย์ เข้าศึกษาภาคบังคับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนบ้านท่าแค อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

4.2.9.3 ประวัติการมี กำโนรา

โนราพรทิพย์เริ่มมีกำโนราตั้งแต่อายุ 11 ปี โดยฝึกหัดกับมารดา หลังจากจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โนราพรทิพย์ได้ออกมามีกำโนราอย่างจริงจัง และออกกำโนรากับมารดาอยู่ในคณะโนราประเสริฐโกลนศิลป์ จนถึงปี พ.ศ. 2530 บิดาได้ตั้งคณะขึ้นโดยใช้ชื่อ "คณะโนราพรทิพย์ มณฑาศิลป์" มีลักษณะการแสดงแบบสมัยใหม่ มีบิดาเป็นผู้ควบคุมดูแล คณะ มารดาเป็นผู้ดูแลเรื่องการแสดง แล้วมอบให้โนราพรทิพย์ และโนรามณฑาน้องสาวเป็นนักแสดงนำหัตถ์ของคณะและดูแลเรื่องชุดทางเครื่องของคณะ ตลอดงานเป็นผู้มีกตสันว่าโนราและเดินทางเครื่องให้กับสมาชิกในคณะด้วย "คณะโนราพรทิพย์ มณฑาศิลป์" มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแถบจังหวัดพัทลุง ตรัง สงขลา และนครศรีธรรมราช ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันมหกรรมชิงแชมป์โนราภาคใต้ จังหวัดพัทลุง ในปี พ.ศ. 2533

ปัจจุบันโนราพรทิพย์ ยึดอาชีพทำโนราเป็นอาชีพหลักออกทำการแสดงในแถบจังหวัดพัทลุง ตรัง และนครศรีธรรมราช และยังคงอาศัยอยู่ร่วมกับบิดา มารดา และโนรามณฑาน้องสาวเป็นครอบครัวใหญ่ที่มีอาชีพทำโนร่ากันทั้งครอบครัว โดยไม่คิดเปลี่ยนไปทำอาชีพอื่น ๆ

4.2.10 ในนามณฑก

4.2.10.1 ประวัติครอบครัว

ในนามณฑก หรือ นางมณฑก เสาวภักดิ์ เกิดวันที่ 19 เดือนเมษายน ปีพุทธศักราช 2519 ที่บ้านท่าแค อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ปัจจุบันอายุ 21 ปี ในนามณฑกเป็นบุตรสาวคนที่ 2 ของนายจันทร์ เสาวภักดิ์ และนางจิวพันธ์ เสาวภักดิ์ หรือในนามจิวพันธ์ อาชีพทำโนรา

ในนามณฑกแต่งงานเมื่ออายุ 17 ปี กับนายคลอง ชูช่วย อาชีพเป็นนักดนตรีในคณะโนราพรทิพย์ มณฑกศิลป์ มีบุตรด้วยกัน 1 คน คือ เด็กหญิงนันทวรรณ ชูช่วย

ปัจจุบันในนามณฑก และครอบครัวอาศัยอยู่ที่บ้านท่าแค อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

4.2.10.2 ประวัติการศึกษา

ในนามณฑก เข้าศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนบ้านท่าแค อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง แล้วลาออกมาฝึกทำโนราพร้อมกับโนราพรทิพย์ โดยพี่สาวไม่ได้เรียนต่อ

4.2.10.3 ประวัติการฝึกทำโนรา

ในนามณฑกเริ่มฝึกทำโนราเมื่ออายุ 8 ปี กับมารดา โดยฝึกทำคู่กับพี่สาว คือโนราพรทิพย์ และออกทำคู่กับโนราพรทิพย์ตลอดมา ในนามณฑกเป็นโนราที่มีความสามารถพิเศษทางด้านทำโนราตัวฮอน เมื่อบิดาตั้งคณะขึ้นในปี พ.ศ. 2530 โดยใช้ชื่อ "คณะโนราพรทิพย์ มณฑกศิลป์" ในนามณฑกได้เป็นนักแสดงหลักของคณะ ช่วยบิดาดูแลพัฒนาการแสดงของคณะจนประสบความสำเร็จมีชื่อเสียง ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันมหกรรมชิงแชมป์โนราภาคใต้ จังหวัดพัทลุง ในปี พ.ศ. 2533

ปัจจุบันในนามณฑกยังคงฝึกทำโนราเป็นอาชีพหลัก และร่วมพัฒนาดูแลคณะ โนราพรทิพย์มณฑกศิลป์ร่วมกับพี่สาวและบิดามาโดยตลอด นับว่าเป็นการช่วยสืบทอดศิลปะการทำโนราของภาคใต้ไว้สืบไป

4.3 กลุ่มในราษฎ์หญิงในจังหวัดสงขลา

กลุ่มในราษฎ์หญิงในจังหวัดสงขลา ประกอบด้วยในราษฎ์หญิง ในภานภน้อย ในรา
ถะมัย และในราสิริ แต่ละคนมีประวัติครอบครัว ประวัติการศึกษา ประวัติการฝึกทำในรา ตามราย
ละเอียด ดังนี้

4.3.1 ในราษฎ์หญิง

4.3.1.1 ประวัติครอบครัว

ในราษฎ์หญิง หรือ นางหญววิน อ่องเซ่ง เกิดวันอาทิตย์ เดือนธันวาคม ปีพุทธ
ศักราช 2467 ปัจจุบันอายุ 73 ปี เดิมเป็นชาวอำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช บิดาชื่อ นาย
วัน สุรเกษม (ในราวัน (เล่า)) มารดาชื่อนางชี ชูแก้ว ในราษฎ์หญิงมีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน
2 คน คือ

1. นางหญววิน อ่องเซ่ง
2. นางหญววาด อ่องเซ่ง

และมีน้องชายต่างมารดาอีก 1 คน คือ นายถาวร สุรเกษม

ครอบครัวของในราษฎ์หญิงเป็นในราทั้งครอบครัว เริ่มจากบิดา คือ ในราวัน (เล่า)
เป็นในราชื่อดังแห่งจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนน้องสาวคือ นางหญววาด อ่องเซ่ง หรือในราษฎ์หญิง
ได้ฝึกทำในรามาคั้งแต่อายุ 8 - 9 ปี และออกทำในราคู่กับในราษฎ์หญิง จนประสบความสำเร็จมี
ชื่อเสียง จนเป็นที่ร่ำลือว่าเป็นในราษฎ์หญิงรุ่นแรกที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงสุด ได้กลายเป็น
เป็นต้นแบบของในราษฎ์หญิงในรุ่นหลัง ในราษฎ์หญิงเสียชีวิต เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2539 ด้วย
โรคเบาหวาน รวมอายุได้ 66 ปี และน้องชายคือ นายถาวร สุรเกษม หรือในราษฎ์หญิง เป็นพระเอก
ในราที่มีชื่อเสียงมากที่สุดเมื่อในอดีตปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว

ในราษฎ์หญิงแต่งงานเมื่ออายุ 22 ปี กับนายเดิม อ่องเซ่ง หรือในราเดิม ในราชื่อดัง
แห่งจังหวัดตรัง ที่มีความสามารถโดดเด่นในด้านปฏิภาณกลอนสด (กลอนมุขโต) มีบุตรด้วยกัน 2
คน คือ

1. นางแววตา ผกากรอง
2. นางวาสนา อ่องเซ่ง

หลังจากในราหูวินแต่งงานกับในราเดิม 2 ปี ในราเดิมได้ในราหูวาดเป็นภรรยา
อีกคน ด้วยความเห็นชอบและเต็มใจของในราหูวินที่ต้องการให้น้องสาวมาอยู่ด้วยกัน ช่วย
พัฒนาคณะให้มีชื่อเสียงมากยิ่งขึ้น ในราเดิมมีบุตรกับในราหูวาด 4 คน คือ

1. นางวันเต็ม เข้มตรง
2. นายบุญธรรม อ่องเซ่ง
3. นางวราภรณ์ นุ่มแก้ว
4. นายสมยศ อ่องเซ่ง

ในบรรดาบุตรธิดาของในราหูวิน - หวาด ไม่มีใครสืบทอดอาชีพทำในราจาก
บิดามารดาเลย แต่สามารถทำในราได้เป็นความสามารถพิเศษ ปัจจุบันในราเดิมและในราหูวาด
เสียชีวิตแล้ว เหลือเพียงในราหูวินเพียงคนเดียว ใช้ชีวิตบั้นปลายอยู่กับบุตรสาวคนโต ที่บ้านเลข
ที่ 61/31 ถนนเพชรเกษม ซอย 10/15 ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

4.3.1.2 ประวัติการศึกษา

ในวัยเด็กในราหูวินต้องออกติดตามบิดาไปกับคณะในราตั้งแต่อายุ 5 - 6 ปี ใช้
ชีวิตคลุกคลีอยู่กับคณะในรา ไม่มีที่อยู่อาศัยแน่นอนเนื่องจากบิดามารดาได้แยกทางกัน ทำให้
ในราหูวินไม่ได้เข้าเรียนหนังสือตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับแต่เป็นคนที่มีความจำดี สามารถ
จดจำบทกลอนในรา และบทละครในการแสดงเรื่องได้อย่างแม่นยำและรวดเร็ว

4.3.1.3 ประวัติการฝึกทำในรา

ในราหูวินเริ่มทำในราได้ตั้งแต่อายุ 5 - 6 ปี โดยเลียนแบบและจดจำมาจากการ
ถ่ายทำของในราที่อยู่ในคณะของบิดา ซึ่งในขณะนั้นในรายังมีอยู่เฉพาะในกลุ่มผู้ชาย ทำให้ในราหู
วินไม่ได้ฝึกหัดในราอย่างจริงจัง เป็นเพียงทำตามประสาเด็ก ต่อมากมีครูสอนในราชับลงหญิง
ชราคนหนึ่ง บอกให้บิดาฝึกหัดในราให้ในราหูวิน จะทำให้มีชื่อเสียงมาก ถ้าหากไม่ยอมฝึกให้จะ
หักคอเสียให้ตาย ในราหูวินจึงเริ่มฝึกหัดทำกับบิดาอย่างจริงจังเมื่ออายุ 7 ปี ในขั้นต้นศิษย์
คนตรีจันสามารถเล่นได้ครบทุกชิ้น แล้วต่อยอดหัดร้องกลอน และฝึกทำ ในราหูวินสามารถร้อง
และทำได้อย่างรวดเร็ว เพราะได้เห็นในราทำและร้องมาโดยตลอด หลังจากทำได้ดีในราวันก็ให้ออก
ทำอวดฝีมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ในช่วงหัวค่ำก่อนเปลี่ยนตัวนางรำ ปรากฏว่าคนดูให้ความสนใจ และ
ชื่นชอบในราหูวินมาก เพราะเป็นความแปลกใหม่ที่มีเด็กผู้หญิงตัวเล็ก ๆ รูปร่างหน้าตาน่ารักน่า
เอ็นดูออกมาทำ ต่างมอบเงินรางวัลให้ด้วยความรักใคร่เสน่หา เมื่อในราวันเห็นว่าบุตรสาว

สามารถทำรายได้ให้กับคณะได้มากขึ้น ก็ถ่ายทอดวิชาความรู้เพิ่มเติมให้ ทำให้ในราหูวินสามารถแสดงได้โดดเด่นมีชื่อเสียงมากขึ้นตามลำดับ

ในวัยเด็กในราหูวินได้ถูกตามประเพณีของโบราณจนอายุครบ 15 ปี ได้เข้าพิธีตัดจุกและพิธีครอบเทริด ถูกฝึกตามธรรมเนียมของโนราที่ปฏิบัติกันมา โดยมีบิดาเป็นผู้ทำพิธีให้ เมื่อผ่านพิธีครอบเทริดถูกฝึกใหญ่แล้ว ได้ออกมาร่วมกับคณะบิดาโดยตลอด หลังจากในราหูวินประสบความสำเร็จมีชื่อเสียง บิดาได้รับเอาน้องสาวคือในราหูวาดมาฝึกรำอีกคน แล้วให้ออกรำคู่กันมาตลอด จนมีชื่อเสียงและได้รับความนิยมนมาก ในราวันจึงเปลี่ยนชื่อคณะเป็น "คณะในราหูวิน หนูวาด" ในปี พ.ศ. 2482

ขณะที่ในราหูวินและในราหูวาดกำลังมีชื่อเสียงมากทางจังหวัดตรัง มีโนราเดิมกำลังมีชื่อเสียงมากเช่นกัน ทำให้ทั้ง 2 คณะได้รับเชิญให้มาประชันใจกันบ่อย ๆ จนกลายเป็นความรัก แล้วได้แต่งงานกันที่สุดในที่สุด โดยแต่งงานกับในราหูวินก่อน ขณะที่ในราหูวินอายุ 22 ปี แล้วต่อมาได้โนราหูวาดเป็นภรรยาอีกคน ทั้งสามคนได้รวมเป็นคณะเดียวกันออกแสดงจนมีชื่อเสียงมาก มีงานแสดงติดต่อกันตลอดปี

ในราหูวินออกรำโนราโดยรับบทเป็นนางเอกประจำคณะมาโดยตลอด จนอายุ 40 ปีเศษจึงหยุดแสดง เนื่องจากเห็นว่าตนเองมีอายุมากขึ้น สภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวยต่อการแสดง และมีโนราผู้หญิงรุ่นใหม่เกิดขึ้นมาก ประกอบกับในราหูวินได้สูญเสียสามี ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการควบคุมและหัดสอนการแสดงของคณะไปอย่างไม่มีวันกลับ ทำให้หือแท้ราดกำลังใจในการประกอบอาชีพ จึงหยุดแสดงมาควบคุมคณะแทนสามี จนกระทั่งปี พ.ศ. 2528 ได้ตัดสินใจหยุดคณะอย่างเด็ดขาดพร้อมมอบคณะ และอุปกรณ์การแสดงให้กับโนราถวิล จำปาทอง ให้ประกอบอาชีพต่อไป

หลังจากหยุดคณะในราหูวินใช้ชีวิตบั้นปลายกับบุตรสาว มีชีวิตประจำวันอย่างเรียบง่าย สมถะ แวดล้อมด้วยบุตรหลานจนถึงทุกวันนี้ นับว่าในราหูวินเป็นโนราผู้หญิงที่เต็มไปด้วยความสามารถ มีชื่อเสียงยาวนานมาจนถึงปัจจุบัน

4.3.2 ในรานกน้อย

4.3.2.1 ประวัติครอบครัว

ในรานกน้อย หรือ นางสกุลมา แก้วกกล้า เกิดวันจันทร์ที่ 1 เดือนกันยายน ปีพุทธศักราช 2495 ที่บ้านเลขที่ 206 ตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรังปัจจุบันอายุ 45

ปี บิดาชื่อ นายทองขาว แก้วก๊ก้า มารดาชื่อ นางเป็เลื่อน แก้วก๊ก้า มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 2 คน และมีน้องต่างบิดาอีก 3 คน คือ

1. นางนวล แก้วก๊ก้า
2. นางสกุลมา แก้วก๊ก้า
3. นางละออง อองอาจ
4. นายสมใจ อองอาจ
5. นายประจวบ อองอาจ

ในรายนกน้อยแต่งงานเมื่ออายุ 20 ปี กับนายบุญธรรม อ่องเร่ง อาชีพเจ้าหน้าที่สำนักงานเทศบาลฝ่ายประชาสัมพันธ์จังหวัดสงขลา บุตรชายของโนราเดิมกับโนราหนูวาด มีบุตรด้วยกัน 1 คน คือ นายศุภชัย อ่องเร่ง เมื่อโนราภกน้อยอายุ 25 ปี ได้หย่ากับสามีแล้วมาแต่งงานใหม่ เมื่ออายุ 34 ปี กับนายวินัย ทองรุ่ง อาชีพทำสวนมีบุตรด้วยกัน 1 คน คือ เด็กหญิงทัศนานันท์ ทองรุ่ง อายุ 5 ปี

โนราภกน้อยเลี้ยงดูบุตรสาวด้วยตัวเอง เมื่อเดินทางไปแสดงที่ใดจะเอาบุตรสาวไปด้วยทุกที่ ทำให้บุตรสาวสามารถรำโนราได้ด้วยอายุเพียง 5 ปี โнораภกน้อยมีความตั้งใจให้บุตรสาวได้สืบทอดการรำโนราไปจากตน ปัจจุบันโนราภกน้อยอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 255 ถนนโชคสมาน 5 ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

4.3.2.2 ประวัติการศึกษา

โนราภกน้อยเข้าศึกษาภาคบังคับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนบ้านต้นยาง ตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง

4.3.2.3 ประวัติการฝึกรำโนรา

เมื่อโนราภกน้อยอายุ 7 ปี มีอาการชักทุกวัน เมื่อเช้าทรงครูหมอโนราจึงทราบว่าถูกครอบงำโนรา จะต้องฝึกรำโนราอาการชักจึงจะหาย ถ้าหากไม่รำโนราจะต้องตาย มารดาจึงนำตัวไปฝากให้ฝึกรำกับโนราหมึกจังหวัดตรัง โดยฝึกรำโนราเมื่อว่างจากการเขียนหนังสือ หลังจากจบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ได้เริ่มฝึกรำอย่างจริงจัง การฝึกหนักกับโนราหมึกเริ่มตั้งแต่ตอนเช้าให้เหยียบ นวดตัวให้ตัวอ่อน ดัดมือ ดัดแขน แล้วต่อด้วยฝึกรำตัวอ่อน รำท่าบพ ร้องกลอน และตีเครื่องดนตรี จนสามารถรำโนราได้ชำนาญจึงพาออกรำสนามวัดสามบ้าน และออกรำร่วมกับคณะ ธรรมนั้นโนราหมึกได้ฝึกเด็กผู้หญิงอายุรุ่นราวคราวเดียวกับโนราภกน้อยจำนวน 12

คน จัดให้ออกจำหน่ายพร้อมกันจนมีความโดดเด่นเป็นที่ชื่นชอบของคนดูมาก มีชื่อเสียงรู้จักกันทั่วไปในชื่อ "คณะโนราสืบสองสาวนครศรีฯ ส.หมึก"

โนราภาน้อยออกจำหน่ายโนราหมึกจนกระทั่งอายุ 14 ปี โนราหมึกถูกยุทคัดต้องหยุดพักรักษาตัว ทำให้โนราภาน้อยและเพื่อน ๆ ทั้ง 12 คน ต้องแยกย้ายกันไปฝากตัวอยู่กับคณะโนราอื่น ๆ แต่โนราภาน้อยยังคงจำหน่ายอยู่กับโนราหมึก แต่ได้เปลี่ยนไปใช้ชื่อคณะ "คณะโนราสมนึก ประเสริฐศิลป์" ออกจำหน่ายได้ถึงปี ได้ตัดสินใจกลับไปอยู่บ้าน ต่อมามีโนราเป็นเครื่องงาม มาขอตัวไปจำหน่ายร่วมกับคณะ ซึ่งขณะนั้นโนราภาน้อยอายุ 15 ปี โนราภาน้อยจำหน่ายอยู่กับคณะโนราเป็นเครื่องงามได้ 5 ปี ก็ลากลับมาเรียนตัดเย็บเสื้อผ้าที่บ้าน 2 ปี โนราเดิมก็มาขอตัวไปอยู่กับคณะ ขณะที่จำหน่ายอยู่กับคณะโนราเดิมโนราภาน้อยได้ยึดเอาลักษณะการรำท่า การร้องกลอน และการแสดงเรื่อง ของโนราหญิงมาเป็นแบบอย่าง พัฒนามือของตัวเองจนได้รับมอบหมายให้เป็นนางเอกประจำคณะแทนโนราหญิง หลังจากโนราหญิงตัดสินใจหยุดจำหน่าย โนราภาน้อยเป็นนางเอกประจำคณะโนราหญิง - หนูวาด มาจนกระทั่งเลิกคณะ ในปี พ.ศ. 2528 หลังจากนั้นได้ออกรับจ้างแสดงเป็นศิลปินอิสระไม่ประจำอยู่กับคณะใดคณะหนึ่ง คณะโนราที่โนราภาน้อยไปรำด้วยบ่อย ๆ คือ คณะโนราอดีต สายพิณ จำปาทอง และคณะโนราธรรมศิลป์ ซึ่งเป็นเพื่อนโนราผู้หญิงร่วมอาจารย์เดียวกัน

โนราภาน้อยยึดอาชีพรำโนรามาดังแต่เด็กจนถึงปัจจุบันโดยไม่เคยทำอาชีพอื่นเลย มีความตั้งใจว่าจะยึดอาชีพรำโนราไปจนกระทั่งไม่สามารถรำได้ ปัจจุบันโนราภาน้อยยังมีงานแสดงอยู่เสมอ และเมื่อว่างเว้นจากรำโนราได้รับทำชุดลูกบิดโนราเป็นอาชีพเสริมด้วย

4.3.3 โนราธรรมศิลป์

4.3.3.1 ประวัติครอบครัว

โนราธรรม หรือนางธรรม ศรีรักษา เกิดวันที่ 2 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2497 ปัจจุบันอายุ 43 ปี เดิมเป็นชาวจังหวัดตรัง บิดาชื่อ นายจาย ศรีรักษา มารดาชื่อ นางเคลื่อน ศรีรักษา โนราธรรมมีพี่น้องร่วมบิดา มารดา เดียวกัน 4 คน และมีพี่ต่างบิดาอีก 3 คน รวมทั้งหมด 7 คน คือ

1. นายคำนึ่ง มณีศรี
2. นายจ่านพ มณีศรี
3. นายละมุล มณีศรี

4. นางลสมัย ศรีรักษา
5. นางอาลัย ศรีรักษา
6. นางอาวรณ์ ศรีรักษา
7. นางสมพร ศรีรักษา

ครอบครัวของโนราลสมัย เป็นครอบครัวศิลปินทั้งครอบครัว โดยสืบเชื้อสายโนรา มาจากปู่และทวด คือ โนราช่วง และโนราเกสื่อน บิดาก็เป็นศิลปินโนราและลิเกป่า ทำให้โนราลสมัยและพี่น้องทั้ง 7 คน สามารถรำโนราได้ทุกคน

โนราลสมัยแต่งงานเมื่ออายุ 17 ปี และได้หย่ากับสามีเมื่ออายุ 23 ปี มีบุตรทั้งหมด 3 คน คือ

1. นายอรุณ ละอองสม
2. นางสาวรักชนก ละอองสม
3. นางสาวพัชรี ละอองสม

หลังจากแยกทางกับสามี โนราลสมัยเป็นผู้รับเลี้ยงบุตรทั้ง 3 คน พร้อมกับฝึกหัดให้บุตรทั้ง 3 คนรำโนราด้วย ทุกคนสามารถรำโนราได้ดี แต่มีเพียงบุตรสาวคนสุดท้ายเท่านั้น ที่ยึดอาชีพรำโนราอยู่กับคณะโนราลสมัยมาจนถึงปัจจุบัน ส่วนบุตรคนอื่นฝึกรำโนราเป็นความสามารถพิเศษเท่านั้น

ปัจจุบันโนราลสมัยอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 45/2 หมู่ 3 ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

4.3.3.2 ประวัติการศึกษา

โนราลสมัยเข้าศึกษาภาคบังคับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนวัดไตรสามัคคี อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับแล้วไม่ได้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป

4.3.3.3 ประวัติการฝึกทำโนรา

โนราละมัยเริ่มฝึกทำโนราเมื่ออายุ 10 ปี โดยบิดานำไปฝากให้ฝึกทำกับโนราพร้อมโนราละมัยจะจดจำลักษณะการรำท่าและการร้องกลอนของโนราพร้อมแล้วนำมาฝึกหนักด้วยตัวเอง และให้บิดาผูกกลอนให้แล้วนำไปฝึก ร้องขณะที่ยังออกไปช่วยพ่อกรีดยาง จนมีความชำนาญด้านการร้องกลอนเป็นพิเศษ ต่อมาเริ่มฝึกหนักผูกกลอนด้วยตัวเองจนสามารถผูกกลอนสดได้ ทำให้มีความสามารถโดดเด่นทางด้านเล่นกลอนสดขึ้นมาตั้งแต่อายุน้อย

โนราละมัยได้ออกเดินโรงรำร่วมกับคณะโนราพร้อม จนอายุครบ 12 ปีได้เข้าพิธีครอบเทริด ผูกผ้า มีโนราวันเป็นผู้ทำพิธีให้ โнораละมัยรำอยู่กับคณะโนราพร้อมจนกระทั่งโนราพร้อมเสียชีวิต จึงออกมารำอยู่กับคณะโนราเจริญศิลป์ และโนราอื่น ๆ อีกหลายคณะตามลำดับดังนี้

คณะโนราเลื่อน (จังหวัดตรัง) เมื่ออายุ 12 ปี , คณะโนราเป็นเครื่องงาม (จังหวัดตรัง) เมื่ออายุ 13 ปี คณะโนราอบอวบ (จังหวัดสงขลา) เมื่ออายุ 14 - 23 ปี คณะโนรายก ชูบัว (จังหวัดสงขลา) เมื่ออายุ 23 ปี ขณะรำอยู่กับโนรายก โนรายกได้ชักชวนให้ไปเป็นลูกจ้างสอนรำโนรา ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยเริ่มสอนให้กับคณะแพทยศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2527 สอนติดต่อกันทุกปีจนได้บรรจุเป็นลูกจ้างประจำที่ศูนย์ส่งเสริมศิลปและวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในปี พ.ศ. 2535 สืบมาจนถึงปัจจุบัน

โนราละมัยตั้งคณะของตัวเองขึ้นในปี พ.ศ. 2528 โดยใช้ชื่อ "คณะโนราละมัยศิลป์" มีลักษณะการแสดงแบบสมัยใหม่ มีวงดนตรีลูกทุ่งและเดินหางเครื่องในช่วง 1 ปีแรกของการจัดตั้งคณะ แล้วเลิกเล่นวงดนตรีลูกทุ่งเดินหางเครื่องหันมาแสดงแบบโบราณในปีถัดมา ทั้งนี้เพราะเห็นว่าตนเองมีหน้าที่การทำงานที่จะต้องรับผิดชอบในการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปะการรำโนราแบบโบราณ เพื่อให้เป็นแบบอย่างกับโนราคณะอื่น ๆ

ปัจจุบันโนราละมัยยังคงเป็นลูกจ้างประจำที่ศูนย์ส่งเสริมศิลปและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีหน้าที่สอนรำโนราให้กับนักศึกษาและบุตรหลานมุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ออกแสดงเผยแพร่ในโอกาสต่าง ๆ พร้อมกับจัดตั้งคณะรับงานแสดงด้วย นับว่าโนราละมัยเป็นโนราผู้หญิงที่มีบทบาทโดยตรงต่อการอนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปะการรำโนราไปสู่เยาวชนรุ่นหลัง ทำให้นักศึกษาและเยาวชนกลุ่มหนึ่งได้สัมผัสการฝึกทำโนร่ากันจริง ๆ ได้ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะการรำโนรา เป็นการช่วยให้ศิลปะการรำโนร่าคงอยู่สืบไป

4.3.4 ในราสีรี

4.3.4.1 ประวัติครอบครัว

ในราสีรี หรือ นางสีรี รุนดำ เกิดวันที่ 13 เดือนกรกฎาคม ปีพุทธศักราช 2501 ปัจจุบันอายุ 39 ปี เดิมเป็นชาวจังหวัดสงขลา บิดาชื่อนางแคล้ว ชิตมณี มารดาชื่อนางเจี้ยว ชิตมณี ในราสีรี เป็นบุตรสาวคนโตในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 7 คน คือ

1. นางสีรี รุนดำ
2. นายชำนาญ ชิตมณี
3. นางภิญญา พานิช
4. นายธานี ชิตมณี
5. นางสุชม สุรยฤกษ์
6. นายณรงค์ฤทธิ์ ชิตมณี
7. นายสนธยา ชิตมณี

ในราสีรีแต่งงานเมื่ออายุ 25 ปี กับนายจ่านง รุนดำ อาชีพทำสวน มีบุตรด้วยกัน 2 คน คือ

1. เด็กหญิงณัฐนิช รุนดำ
2. เด็กชายณัฐวุฒิ รุนดำ

ในราสีรีให้บุตรมีกำไรในมา เพื่อจะได้มีความสามารถพิเศษ นำไปแสดงร่วมกับกิจกรรมของโรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ และนำออกแสดงเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในนามของบุตรหลาน บุคลากรโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ โดยเฉพาะบุตรสาวคนโตสามารถทำในมาได้ดี แล้วนำไปแสดงความสามารถจนได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดออลไคววทูตประเภทเดี่ยว ประจำปี พ.ศ. 2538 นำความภาคภูมิใจมาให้นราสีรีและครอบครัวเป็นอย่างยิ่ง

ปัจจุบันในราสีรีและครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 26/2 หมู่ 3 ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

4.3.4.2 ประวัติการศึกษา

ในราสีรีได้เข้าศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนวัดคูแฉ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้ศึกษาต่อในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ที่โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคาร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อจบการ

ศึกษาชั้นประถมแล้วได้เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่โรงเรียน
หาดใหญ่อำนวยศิลป์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา แล้วเข้าศึกษาต่อระดับชั้นประกาศนียบัตร
ชั้นต้นที่วิทยาลัยครูสงขลาวิชาเอกภาษาไทย วิชาโทนาฏศิลป์ ในสาขาริชมการศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรชั้นสูงในปี พ.ศ. 2521 แล้วเข้ารับราชการเป็นลูกจ้างประจำที่โรงพยาบาลสงขลา
นครินทร์ ในปี พ.ศ. 2525 และได้บรรจุเป็นข้าราชการในตำแหน่งผู้ช่วยเภสัชกรในสังกัดเดิม เมื่อปี
พ.ศ. 2526 สืบมาจนถึงปัจจุบัน

4.3.4.3 ประวัติการฝึกทำโนรา

ในสาขาริชมการศึกษาระดับประกาศนียบัตรที่วิทยาลัยครูสงขลาได้เลือกเรียนวิชาโทนาฏศิลป์ และอาสาสมัครเข้าร่วมฝึกทำ
โนรากับอาจารย์สาโรช นาคะวิโรจน์ ในสาขาริชมการศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นต้นปี
พ.ศ. 2517 โดยมีขุนอุปถัมภ์นากกร (ในนามพุ่มเทวา) และคณะเป็นผู้ฝึกหัดให้ การฝึกหัด
กระทำโดยจัดกลุ่มนักศึกษาที่อาสาสมัครเข้าค่ายฝึกทำกันทั้งใน และนอกเวลาเรียน ใช้ทั้งเวลา
กลางวันและกลางคืน นักศึกษาที่ฝึกจะมีครูในภาคคอยดูแลจับทำให้เป็นรายคน ในสาขาริชมการได้
1 ปี ก็เข้าพิธีครอบเบเร็ดผูกผ้าโดยมีขุนอุปถัมภ์นากกร(ในนามพุ่มเทวา) และอาจารย์สาโรช นาคะ
วิโรจน์ เป็นผู้ทำพิธีให้ครูให้ที่วิทยาลัยครูสงขลา ตลอดเวลาที่ในสาขาริชมการอยู่ที่วิทยาลัยครู
สงขลาได้ฝึกทำโนราอยู่โดยตลอด และได้เป็นตัวแทนของวิทยาลัยครูสงขลาออกแสดงเผยแพร่
ศิลปะการทำโนราเสมอมา เมื่อศึกษาจบหลักสูตรแล้วยังได้รับเชิญให้กลับไปร่วมแสดงกับวิทยาลัย
ครูสงขลา และศูนย์วัฒนธรรมสงขลาพร้อมกับอาจารย์สาโรช นาคะวิโรจน์ และคณะอยู่เสมอ มี
โอกาสออกแสดงในงานสำคัญหลายครั้งหลายครา อาทิเช่น แสดงในราเฉพาะพระพักตร์ 3 ครั้ง

ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2538 ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์

ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2539 ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์

ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2539 ณ ที่ประทับหาดระแวง อำเภอไม้แก่น จัง

หวัดปัตตานี

และได้ออกแสดงเผยแพร่ศิลปะวัฒนธรรมภาคใต้ที่ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์
ร่วมกับศูนย์ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นต้น

ในสาขาริชมการเป็นโนราผู้หญิงที่ประสบความสำเร็จมาจากการฝึกทำในสถาบันการ
ศึกษาซึ่งแตกต่างไปจากโนราอาชีพคนอื่น ๆ ในสาขาริชมการโนราด้วยใจรักและความซาบซึ้งในคุณค่า
ของศิลปะการทำโนราอย่างแท้จริง สามารถพัฒนาฝีมือของตนจนมีความสามารถไม่เป็นรอง

โคว โดยเฉพาะทักษะทางด้านกระบวนการที่ในราสรีมีความถนัดเป็นพิเศษ นับว่าในราสรีเป็นในราผู้หญิงที่นำศักยภาพและความแปรปรวนการรักษาศิลปะการทำในราไว้สำหรับอนุชนรุ่นหลังที่ควรเอาเยี่ยงอย่าง

4.4 กลุ่มในราผู้หญิงในจังหวัดระนอง

กลุ่มในราผู้หญิงในจังหวัดระนอง ประกอบด้วย ในราสังวาลย์ ในรากัลยานาฏราช แต่ละคนมีประวัติครอบครัว ประวัติการศึกษา ประวัติการฝึกทำในรา ตามรายละเอียด ดังนี้

4.4.1 ในราสังวาลย์

4.4.1.1 ประวัติครอบครัว

ในราสังวาลย์ หรือ นางสังวาลย์ เทียมตรี เกิดวันจันทร์ ปีมะโรง พุทธศักราช 2471 ที่ตำบลบ้านนา อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง ปัจจุบันอายุ 69 ปี บิดาชื่อ นายพาน เพชรพยนต์ (นายหนังสือสูงแห่งจังหวัดนครศรีธรรมราช) มารดาชื่อ นางประไพ เพชรพยนต์ ในราสังวาลย์มีพี่สาวร่วมบิดามารดาเดียวกัน ชื่อ นางประดับ พวงนุ้ย หรือในราประดับ ในราสังวาลย์ออกทำในราคู่กับในราประดับมาตลอด ในราประดับเสียชีวิตในปี พ.ศ. 2535 ด้วยโรคลมปัจจุบันในราสังวาลย์แต่งงานเมื่ออายุ 32 ปี กับนายห้อย เทียมตรี ชาวเพชรบุรี อดีตเป็นพระเอกลิเกคณะพรายชุมพล มีบุตรด้วยกันทั้งหมด 4 คน คือ

1. นายสุนทร เทียมตรี
2. นางลาวัลย์ เกิดมีทรัพย์
3. นางวรรณนา จิรายุกุล
4. นายวันชัย เทียมบุตร

ในราสังวาลย์ฝึกทำในราให้กับบุตรสาวทั้งสอง และพาออกทำร่วมกับคณะจนกระทั่งบุตรสาวทั้ง 2 แต่งงานมีครอบครัวจึงหยุดทำในรา ปัจจุบันในราสังวาลย์หยุดทำในราใช้ชีวิตบ้านปลายอยู่กับสามีที่บ้านเลขที่ 24 หมู่ 4 ตำบลกะเปอร์ อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง

4.4.1.2 ประวัติการศึกษา

ในราชสกุลย์เข้าศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ที่โรงเรียนวัดเขาเงิน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก็ลาออกมาฝึกทำโนราโดยไม่ได้ศึกษาต่อ

4.4.1.3 ประวัติการฝึกทำโนรา

เมื่อในราชสกุลย์อายุ 7 ปีได้ย้ายตามครอบครัวไปอยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช แล้วได้ฝึกทำโนรากับบิดา สาเหตุเพราะถูกครูหมอบอย่าง มีอาการเป็นโร้อ่อนเพลีย ผอมแห้งแรงน้อย เมื่อฝึกทำโนราก็หายเป็นปกติ ซึ่งขณะนั้นที่สาวคือโนราประดับได้ฝึกทำโนรากับบิดามาก่อน เมื่อสามารถทำโนราได้ก็ออกทำคู่กับที่สาวโดยมีบิดาเป็นผู้ดูแลพาออกทำตามงานวัด และสถานบ้านในท้องที่ต่าง ๆ โดยไม่ได้ตั้งเป็นคณะ ต่อมากบิดาเสียชีวิต มารดาได้แต่งงานใหม่กับโนราแล้ว ในราชสกุลย์จึงย้ายไปอยู่บ้านของโนราแล้วที่อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร โнораแล้วเป็นโนราชื่อดังแห่งจังหวัดชุมพร ในราชสกุลย์ได้ฝึกทำโนรากับโนราแล้วจนมีความชำนาญ ก็เข้าพิธีครอบเศียรผูกผ้าพร้อมกับโนราประดับที่สาว โดยมีโนราห์เป็นผู้ทำพิธีให้ แล้วออกทำร่วมกับคณะโนราแล้ว จนอายุครบ 14 ปีโนราแล้วได้ตั้งคณะให้โดยใช้ชื่อ "คณะโนราประดับสังวาลย์ สีสาวหลังสวน" โнораสังวาลย์และโนราประดับเป็นผู้ควบคุมดูแลคณะออกเดินโรงแสดงไปทั่วจังหวัดชุมพร และในแถบจังหวัดใกล้เคียง เช่น ระนอง ภูเก็ต พังงา กระบี่ และสุราษฎร์ธานี ทั้งคู่ประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงมาก ต่อมาในปี พ.ศ. 2484 โнораสังวาลย์ได้ริเริ่มการแสดงโนราแบบใหม่ขึ้นให้มีการแสดงเรื่องแนวนวนิยายประโลมโลก เรียกว่า เล่นนิยาย โดยรับแบบอย่างมาจากการแสดงลิเก และหนังกลางแปลง ได้คัดเลือกนวนิยายหรือพงศาวดารต่าง ๆ จากละครวิทยุหรืองานเขียนของไม้เมืองเดิม หรือหลวงวิจิตรวาทการ มาดัดแปลงเป็นบทละครแสดงให้ชมภายในหนึ่งคืน เรื่องที่สร้างชื่อเสียงให้กับโนราประดับ - สังวาลย์ ได้แก่ เรื่องหมอร้อย รักริษยา น้ำตาเมียหลวง น้ำตาสาวชาวเกาะ พันท้ายนรสิงห์ กิมเส็งให้จ้อ นุหงาลังการี ช่องเสื่อสาว เป็นต้น พร้อมกับได้พัฒนาโรงโนราให้มีลักษณะเดียวกับโรงลิเก มีม่าน หลังระบายและมีฉากประกอบการแสดงตามท้องเรื่อง การแสดงเรื่องได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย สร้างชื่อเสียงให้กับโนราประดับ - สังวาลย์ มากขึ้น ต่อมาปี พ.ศ. 2486 คณะโนราประดับ - สังวาลย์ ได้แข่งประชันโรงกับคณะโนราเดิมที่เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลปรากฏว่าโนราประดับสังวาลย์สามารถเอาชนะโนราเดิมได้ด้วยการแสดงเรื่อง นับแต่นั้นมาชื่อเสียงของโนราประดับ - สังวาลย์ โด่งดังมาก เป็นที่กล่าวขานกันมากในกลุ่มมืองศิลปโนราและคนดู หรือม ๗ กับเกิดการเลียนแบบการแสดงเรื่องตามอย่างโนราประดับ - สังวาลย์ กันอย่างแพร่หลาย จนกลายเป็นรูปแบบการแสดงโนราที่ยึดปฏิบัติสืบต่อ

กันมาก ในยุคนี้ในราแต่ละคณะได้พัฒนาการแสดงของตนให้มีความโดดเด่นขึ้นมาตามความถนัด ทำให้มีในราที่ประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงโดดเด่นขึ้นมาในรูปแบบการแสดงที่แตกต่างกันไป คนดูสามารถเลือกดูได้ตามความชอบ ดังมีปรากฏในคำกลอนบทหนึ่งว่า

“แต่รำต้องแลในราเปลื้อง

แลเรื่องต้องแลประดับสังวาลย์

แลปฏิภาณต้องแลในราเต็ม”

หลังจากในราประดับ - สังวาลย์ประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงสูงสุด ได้นำคณะออกแสดงเป็นที่รู้จักกันในบริเวณ จังหวัดนครศรีธรรมราชพัทลุง ตรัง สงขลา และขยายกว้างไปทางใต้ในแถบจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล ไปจนถึงประเทศมาเลเซีย และได้รับเชิญให้ไปแข่งประชันโรงกับคณะในราชื่อดังของแต่ละจังหวัดเสมอ เช่น ในราแปลก (สองห้อง) ในราเปลื้อง ในราคัลลัน ในรายก ทะเลน้อย และในราเต็ม หนูวิน - หนูวาด จนกระทั่งต้นปี พ.ศ. 2500 ได้ริเริ่มพัฒนาการแสดงเรื่องขึ้นใหม่ให้น่าสนใจมากขึ้น โดยนำเอาเพลงสากล หรือเพลงลูกทุ่งที่กำลังได้รับความนิยมมาร้องประกอบการแสดงเรื่อง โดยคัดเลือกเพลงที่มีเนื้อร้องหรือทำนองที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่แสดง เช่น ใช้เพลงน้ำตาแดงได้ประกอบการแสดงเรื่องพันท้ายนรสิงห์ เรียกการแสดงลักษณะนี้ว่า “เล่นดนตรีประกอบการเรื่อง” การปรับปรุงรูปแบบการแสดงดังกล่าว ได้กลาย เป็นแนวทางให้ในราคณะอื่น ๆ นำมาพัฒนาการแสดงรุ่นใหม่ เป็นการแสดงแบบมีวงดนตรีลูกทุ่งและเดินหางเครื่องเรียกว่า การแสดงแบบสมัยใหม่ในเวลาต่อมา

ในราสังวาลย์เลิกคณะในปลายปี พ.ศ. 2505 ด้วยประสบกับปัญหาการเงิน เมื่อเลิกคณะในราประดับหยุดรำในราโดยเด็ดขาดหันไปประกอบอาชีพอื่น ส่วนในราสังวาลย์ยังคงรับจ้างแสดงให้กับในราคณะอื่น ๆ หลายคณะ เช่น คณะในราศรีเวียง คณะในราปรีชาอำนวยศิลป์ คณะในราอลวยประดิษฐ์ศิลป์ คณะในราเฉลิมทองแฉล้ม คณะในราสมุทลระม้าย จนกระทั่งบุตรทุกคนโตมีอาชีพเลี้ยงตัวเองได้จึงเลิกรำในราอย่างเด็ดขาด

ปัจจุบันในราสังวาลย์พักอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 24 หมู่ 4 ตำบลกะเปอร์ อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง มีสุขภาพแข็งแรงใช้ชีวิตบั้นปลายด้วยการทำสวนเล็ก ๆ น้อย ๆ ในบริเวณบ้านกับสามี และสุนัขที่ในราสังวาลย์รักเหมือนลูก

4.4.2 ในรากัลยานาฏราช

4.4.2.1 ประวัติครอบครัว

ในรากัลยา หรือ นางกัลยา เทพนิมิตร เกิดวันอาทิตย์ เดือน 8 ปีมะแม ฤกษ์ ศักราช 2492 ที่บ้านควนยุง หมู่ 3 ตำบลนากระจะ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจุบันอายุ 48 ปี บิดาชื่อ นายกระจำง พิบูลย์ หรือในราช้าง มารดาชื่อ นางพลัด พิบูลย์ ในรากัลยามีพี่น้องทั้งหมด 8 คน คือ

1. นางสมนึก ฐนทรพัฒน์
2. นางแจ่มศรี บุญฤทธิ
3. นายสมพร พิบูลย์
4. นางกัลยา เทพนิมิตร
5. นายสามารถ พิบูลย์
6. นายสมภาส พิบูลย์
7. นายชราว พิบูลย์
8. นายเชี่ยมศรี ทวี

เมื่อ พ.ศ. 2505 หลังเกิดวอดภัยที่แหลมตะตุมทุก บิดาได้ย้ายครอบครัวทั้งหมด ไปตั้งรกรากใหม่ที่บ้านบางใหญ่ หมู่ 1 ตำบลบางใหญ่ อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง ครอบครัวของในรากัลยาเป็นครอบครัวใหญ่ที่แวดล้อมด้วยพี่น้องที่สร้างบ้านเรือนอยู่ในบริเวณเดียวกัน พี่น้อง ๗ ส่วนฝึกทำโนราและออกแสดงร่วมกันมาโดยตลอด โดยเฉพาะนางสมนึก นางแจ่มศรี และในรากัลยาสามคน พี่น้องที่ทำโนราได้ดีและมีชื่อเสียงคู่กันมา

ในรากัลยาแต่งงานเมื่ออายุ 19 ปี กับนายแสงอร่าม เทพนิมิตร ชาวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีบุตรด้วยกัน 4 คน คือ

1. นางเพ็ญ ทองคำ
2. นางรัตนภรณ์ ทองคำ
3. นางสาวแสงอรุณ เทพนิมิตร
4. นายแสงอนันต์ เทพนิมิตร

บุตรสาวคนที่ 1 และคนที่ 2 ได้ฝึกทำโนรากับในรากัลยาและออกทำร่วมกับในรากัลยาเป็นอาชีพหลัก แม้ว่าปัจจุบันทั้งคู่จะแต่งงานมีครอบครัวแล้วก็ยังคงยึดอาชีพทำโนราอยู่

ส่วนบุตรคนที่ 3 และคนที่ 4 ไม่ได้มีกษัตริย์ เพราะกำลังศึกษาอยู่ทำให้มีกษัตริย์ทรงว่าจะทำให้เสียการเรียน

ปัจจุบันโนร่ากัลยาและครอบครัว อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 45 / 4 หมู่ 1 ตำบลบางใหญ่ อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง

4.4.2.2 ประวัติการศึกษา

โนร่ากัลยาเข้าศึกษาภาคบังคับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนวัดเพียง ตำบลนาเกาะ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช หลังจากจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ย้ายตามบิดาไปอยู่จังหวัดระนอง จึงไม่ได้ศึกษาต่อ

4.4.2.3 ประวัติการมีกษัตริย์

โนร่ากัลยามีชีวิตใกล้ชิดอยู่กับคณะโนรามาตั้งแต่กำเนิด ได้เห็นบิดาและพี่สาวทำโนรามาตั้งแต่จำความได้ เมื่อโนร่ากัลยาศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ออกมาฝึกทำกับบิดา ด้วยมีใจรักและมีความใกล้ชิดคุ้นเคยกับการทำโนร่า โนร่ากัลยาสามารถทำโนร่าได้รวดเร็ว โดยเฉพาะการทำโนร่าตัวอ่อน เป็นความสามารถเฉพาะที่โนร่ากัลยาสามารถทำได้อย่างดีเยี่ยม แล้วออกทำอยู่กับคณะของบิดาชื่อ "คณะโนร่าสมนึก ซูศรี" เป็นคณะโนร่าเล็ก ๆ ที่นำชื่อรองพี่สาวและนำมาเป็นชื่อคณะ โนร่ากัลยาได้เข้าพิธีครอบเหน็บผูกผ้าเมื่ออายุ 16 ปี โดยมีบิดาเป็นผู้ทำพิธีให้ หลังจากนั้นโนร่ากัลยาได้กลายเป็นกำลังสำคัญของคณะ เพราะไปแยกไปแต่งงานและออกทำอยู่กับคณะโนร่าของสามี ส่วนที่สาวก็แต่งงานมีครอบครัว โนร่ากระจำจึงเปลี่ยนชื่อคณะใหม่เป็น "คณะโนร่ากัลยา สมนึก แจ่มศรี" โดยนำชื่อรองบุตรสาว 3 คน มาตั้งชื่อคณะ พร้อมกับให้โนร่ากัลยาเป็นตัวหลักในการแสดง

เมื่อโนร่ากระจำได้อพยพย้ายครอบครัวไปอยู่อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง ในปี พ.ศ. 2505 โนร่ากัลยาได้ติดตามบิดาไปด้วย และออกทำโนร่าอยู่ในเขตจังหวัดระนอง และจังหวัดชุมพร จนมีชื่อเสียงโด่งดังขึ้น มีงานแสดงติดต่อกันเกือบตลอดปี

ในปี พ.ศ. 2516 โนร่ากัลยาและบิดาพาคณะไปทำกิจการฉลองพระบ้านเจ้าสร้างบริเวณศาลพ่อตาหินช้าง จังหวัดชุมพร ขณะที่ทำการแสดง พระองค์เจ้าเฉลิมพลทิฆัมพร ได้เสด็จมาจากกรุงเทพฯ แล้วแวะเข้าพักที่สวนโกลด์ศาลพ่อตาหินช้าง ทอดพระเนตรการแสดงโนร่าของคณะโนร่ากัลยา โดยประทับอยู่ในรถยนต์ ขณะนั้นคณะโนร่ากัลยาเป็นเพียงคณะโนร่าเล็ก ๆ ที่มีชุดเครื่องแต่งกายโนร่าแบบลูกปิดแก้วหรือชุดลูกปิดก้ามระล่อ ซึ่งจะต้องผลิตเปลี่ยนหมุนเวียน

กันสวมใส่ ในครั้งนั้นพระองค์เจ้าเฉลิมพลทิမ်พร ได้ประทานรางวัลให้กับนักแสดงทุกคน แล้วทรงรับสั่งให้คณะโนราเข้าเฝ้า และตรัสว่าจะรับไปรำที่กรุงเทพฯ หลังจากนั้นไม่นานคณะโนราภักทยา ได้เดินทางไปแสดงที่กรุงเทพฯ พร้อมกับสมาชิกทั้งหมด 13 คนแสดงในงานเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พร้อมกับไปรำที่โรงละครแห่งชาติ และสวนอัมพร พระองค์เจ้าเฉลิมพลทิမ်พร ได้พระราชทานชุดโนรา เครื่องดนตรี ฉาก และเทริดจำนวน 9 ชุด ให้กับคณะโนราภักทยา แล้วทรงกำชับว่าให้รำแบบโบราณ ถ้ารำแบบสมัยใหม่จะเอาเครื่องคืน และทรงประทานชื่อคณะโนราให้ใหม่ว่า "คณะโนรานาฏราช" แต่ประชาชนทั่วไปเรียกกันว่า "โนราภักทยานาฏราช" มาจนถึงปัจจุบัน

เมื่อคณะมีความพร้อมมากขึ้น โนราภักทยาได้นำคณะไปแข่งประชันโรงกับโนราหลายคณะ เช่น โนราประนอมศิลป์ โนรารำคม โนราเทิดศรี โนราโสภา โนราประกอบประดิษฐ์ศิลป์ ฯลฯ

นอกจากนั้นโนราภักทยาได้เผยแพร่การแสดงโนราในโอกาสต่าง ๆ ด้วย เช่น ออกสถานีโทรทัศน์ ช่อง 10 หาดใหญ่ งานเทศกาลเดือนสิบ จังหวัดนครศรีธรรมราช และงานมหกรรมโนราซึ่งจัดโดยสถาบันทักษิณคดีศึกษา ณ โรงละครแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2525 และปี พ.ศ. 2531 โนราภักทยาได้รับอนุมัติพรจากกรมศิลปากร ในฐานะผู้สนับสนุนงานราชการของกรมศิลปากร

ปัจจุบันโนราภักทยา ได้ถ่ายทอดการรำโนราให้แก่ลูกหลานในหมู่บ้านและผู้สนใจ โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษา จังหวัดระนอง สำหรับนำไปแสดงต้อนรับแขกที่มาเยี่ยมเยือน ซึ่งโนราภักทยายังรักษาแบบแผนการรำและร้องแบบโบราณไว้อย่างเคร่งครัดทุกประการ

4.5 กลุ่มโนรายุ้ยหญิงในจังหวัดตรัง

ได้แก่โนราแฉล้ม ซึ่งมีประวัติครอบครัวและประวัติการฝึกทำโนรา ตามรายละเอียด ดังนี้

4.5.1 โนราแฉล้ม

4.5.1.1 ประวัติครอบครัว

โนราแฉล้ม หรือ นางแฉล้ม สุรรุ่ง เกิดปีพุทธศักราช 2473 ที่บ้านเลขที่ 54 / 1 หมู่ 1 ตำบลนาท่ามใต้ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง ปัจจุบันอายุ 87 ปี โนราแฉล้มแต่งงานเมื่ออายุ 19 ปี กับนายเฉลิม สุรรุ่ง หัวหน้าคณะโนราเฉลิมทองแฉล้ม มีบุตรด้วยกันทั้งหมด 5 คน คือ

1. นายฉลอง สุรรุ่ง
2. นายเจสึยว สุรรุ่ง
3. นางอวย สุรรุ่ง
4. นางอมสิน สุรรุ่ง
5. นายสาคร สุรรุ่ง

ในจำนวนบุตรทั้ง 5 คน มีนางอวย สุรรุ่ง บุตรสาวคนที่ 3 เพียงคนเดียวที่ได้รับสืบทอดคิลาปะการำโนรา และยึดการำโนราเป็นอาชีพหลัก ส่วนบุตรคนอื่น ๆ ไม่มีใครได้ฝึกำโนราเลย

4.5.1.2 ประวัติการฝึกำโนรา

โนราแฉล้มเริ่มฝึกำโนราเมื่ออายุ 20 ปี หลังจากแต่งงานกับโนราเจสึมได้ 1 ปี โดยมีโนราเจสึม และนายบุญส่ง สุรรุ่ง เป็นผู้ฝึกหัดให้ การฝึกำโนราของโนราแฉล้มมีสาเหตุมาจากสามีเป็นคนเจ้าชู้ เมื่อเดินทางไปรำโนราที่ใดจะมีผู้หญิงมาติดพันเยอะ โнораแฉล้มจึงต้องติดตามสามีไปด้วยทุกที่ และเมื่อได้คลุกคลีอยู่กับคณะโนรานานเข้าจึงเกิดความคิดที่จะฝึกำโนราเพื่อออกรำกับคณะด้วย ซึ่งขณะนั้นในคณะของสามีมีโนราผู้หญิงอยู่เพียง 2 คน คือ โнораหนูอัน และ โнораเปี่ยม ทั้งคู่เป็นญาติสนิทของโนราเจสึม โнораแฉล้มฝึกำอยู่ประมาณ 5 - 6 เดือน โดยฝึกำแม่ท่า บทครูสอน บทสอนรำและบทประณม พร้อมทั้งฝึกร้องกลอนต่าง ๆ จนมีความชำนาญระดับหนึ่ง จึงออกรำกับคณะของสามี มีลักษณะการแสดงแบบโบราณตลอดมาจนกระทั่งปี พ.ศ. 2511 ได้เปลี่ยนรูปแบบการแสดงมาเล่นแบบสมัยใหม่ มีวงดนตรีลูกทุ่ง และเห็นทางเครื่อง โнораแฉล้ม ได้ร่วมกับสามีพัฒนาการแสดงของคณะเรื่อยมาจนประสบความสำเร็จ มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วภาคใต้ มีสมาชิกในคณะถึง 35 คน มีงานแสดงติดต่อกันตลอดปี ต่อมาในปี พ.ศ. 2531 โнораเจสึม เสียชีวิต โнораแฉล้ม จึงรับหน้าที่ควบคุมดูแลคณะแทนสามี และยึดอาชีพรำโนรามาโดยตลอดเป็นระยะเวลา 37 ปี โดยไม่คิดจะประกอบอาชีพอื่น ปัจจุบันโนราแฉล้มมีอายุมากจนไม่สามารถรำโนราได้เหมือนเก่า แต่ก็ไม่คิดจะทอดทิ้งคณะโนรา ยังคงติดตามคณะโนราไปด้วยทุกที่ทุกโอกาส แต่ได้มอบหมายงานควบคุมดูแลคณะโนราให้กับบุตรสาวคือนางอวย สุรรุ่ง และนายสุชาติ พิณจตุล บุตรชาย สามีนางอมสิน สุรรุ่ง บุตรสาวคนที่ 4 นายสุชาติเป็นนักร้องสังกัดค่ายเทพพิทักษ์เมืงคอร์ด จำกัด โดยใช้ชื่อ เท่ง วัชรินทร์ นายสุชาติเป็นผู้ช่วยในการควบคุมวงดนตรีลูกทุ่งของคณะ ส่วนโนราแฉล้มยังเป็นที่ปรึกษาและคอยดูแลการแสดงของคณะตลอดมา นับว่าเป็นโนราผู้หญิงที่มีชีวิตผูกพันอยู่กับอาชีพรำโนรามากคนหนึ่ง

4.6 กลุ่มในราษฎ์หญิงในจังหวัดกระบี่

ได้แก่ ในราษฎ์หญิงประดิษฐ์ศิลป์ ซึ่งมีประวัติครอบครัว และประวัติการทำในรา ตามรายละเอียด ดังนี้

4.6.1 ในราษฎ์หญิงประดิษฐ์ศิลป์

4.6.1.1 ประวัติครอบครัว

ในราษฎ์หญิงประดิษฐ์ศิลป์ หรือนางจลวย โจนเมธากุล เกิดวันศุกร์ เดือน 7 ปีมะโรง พุทธศักราช 2483 ที่บ้านห้วยไทร ตำบลปกาสัย อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ปัจจุบันอายุ 57 ปี บิดาชื่อ นาย ลอย ช่วยรอด มารดาชื่อนางเขียน ช่วยรอดในราษฎ์หญิงเป็นบุตรคนที่ 5 ในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 6 คน คือ

1. นางริน ศรีงาม
2. นายรวย ช่วยรอด
3. นายแหว ช่วยรอด
4. นางอำนวย นวลอ่อน
5. นางจลวย โจนเมธากุล
6. นายสมพร ช่วยรอด

ในราษฎ์หญิงแต่งงานเมื่อ อายุ 30 ปี กับนายเคส้า โจนเมธากุล นายหนึ่งตระกูล ชื่อตั้ง ที่รู้จักกันในนาม "หนึ่งเคส้าน้อย" มีบุตรด้วยกันทั้งหมด 4 คน คือ

1. นางธัชจราวดี ธรรมเกษตร
2. นางสาวปาริชาติ โจนเมธากุล
3. นางสาวจรรวณ โจนเมธากุล
4. นายธีรภูมิ โจนเมธากุล

ในจำนวนบุตรทั้ง 4 คน ไม่มีใครสืบทอดอาชีพทำในราจากมารดาเลย เพราะในราจลวยเห็นว่าอาชีพทำในรา เป็นอาชีพที่ไม่มั่นคง ต้องเหน็ดเหนื่อยตรากตรำกับการเดินทางเร่ร่อน ไม่มีที่อยู่แน่นอนและไม่มีเวลาให้กับครอบครัว ในราษฎ์หญิงจึงให้ลูกเรียนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคน เพื่อให้มีวิชาติดตัวไปประกอบอาชีพที่มั่นคง โดยไม่ต้องทำในรา ปัจจุบันในราจลวยและ ครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 66 หมู่ 6 ตำบลปกาสัย อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่

4.6.1.2 ประวัติการรำโนรา

โนราจलयมีได้เขียนหนังสือตามเกณฑ์บังคับ แต่ได้ฝึกอ่านเขียนกับมารดาจนสามารถอ่านออกเขียนได้เล็กน้อย เมื่ออายุได้ 7 ปี ต้องไปช่วยเลี้ยงหลาน บุตรของพี่สาวคนโต ที่บ้านพุดเตย ตำบลเพกา อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ แล้วได้ฝึกรำโนรากับโนราคลังซึ่งเป็นพ่อของพี่เรย เมื่อสามารถรำได้ ก็ออกเที่ยวรำโนรากับโนราคลัง จนอายุ 13 ปี ได้ย้ายไปอยู่กับโนรากวาย ซึ่งมีศักดิ์เป็นลุง โนราจलयได้ฝึกการร้องกลอนทั้งกลอนผูก กลอนสด ตลอดจนวิธีการแสดงเรื่องจากโนรากวาย จนมีความชำนาญสามารถเล่นกลอนสด และแสดงเรื่องได้ดี รับแสดงเป็นตัวเอกฝ่ายหญิงในการแสดงเรื่องให้กับคณะโนรากวายอยู่ประมาณ 6 ปี จนมีประสบการณ์ และมีชื่อเสียงระดับหนึ่ง จึงแยกออกมาตั้งคณะขึ้นเอง ในปี พ.ศ. 2502 โดยใช้ชื่อคณะว่า "คณะโนราจलयประดิษฐ์ศิลป์" มีนายสุน ประคิดวาทีน ญาติฝ่ายมารดาสนับสนุนด้านเงินทุน

คณะที่เริ่มตั้งคณะขึ้นใหม่ โนราจलयมีสมาชิกราว 17 คน เป็นเด็กสาวในหมู่บ้านห้วยไทร ที่โนราจलयชวเนาฝึกรำ ต่อมาโนราจलयมีโนราฝีมือดีอย่างโนราปริษา จากจังหวัดตรัง ซึ่งเด่นในด้านกลอนสดและแสดงเรื่องมาร่วมคณะ ได้นายเจริญ ณ นคร จากจังหวัดนครศรีธรรมราช มาช่วยแต่งเรื่องและเขียนบทละคร และได้พรานสว่างมาช่วยดูแลคณะ ทำให้คณะโนราจलयมีความพร้อมสมบูรณ์ที่สุด มีสมาชิกเพิ่มขึ้นกว่า 30 คน มีอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกพร้อมมูล นักแสดงทุกตัว มีความชัดเจนเวที รับประทานอาหารและสามารถแสดงได้ดี ทำให้ชื่อเสียงของคณะโนราจलयประดิษฐ์ศิลป์โด่งดังมาก รับรับชมมากแทบไม่เว้นโดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2508 - 2516 ซึ่งเป็นช่วงที่โนราจलयโด่งดังที่สุด

ลักษณะการแสดงของคณะโนราจलय เน้นการแสดงเรื่องหรือเล่นนิยายเป็นพิเศษ โดยเริ่มแสดงเรื่อง ราว 5 ทุ่มเศษ หลังจากโหมโรง กาศศู ปล่อยตัวนางรำ รำแบบโบราณราว 3 คน แล้วโนราจलयจะออกรำทำบท ว่าคำพริตจบ แนวเรื่องที่ใช้แสดงได้ดัดแปลงมาจาก วรรณกรรมและนวนิยายหลาย ๆ เรื่องมาประสมกับความนึกคิดของโนราจलय และนายเจริญเข้าไปส่วนหนึ่ง เรื่องที่สร้างชื่อเสียงให้กับคณะ มีหลายเรื่อง ได้แก่ เทสิงรักทุ่งพยอม ยอดกำพร้าว บึงบัวโรย กระท่อมวิโยค สายธารรัก นางฟ้าจำแลง เป็นต้น

ในปี พ.ศ. 2520 โนราจलय ได้นำเอาวงดนตรีลูกทุ่งเข้ามาแสดงคู่กับโนรา ตามแบบการแสดงโนราแบบสมัยใหม่ โดยใช้เวลาช่วงหัวค่ำไม่เกิน 1 ชั่วโมง จากนั้น แสดงโนราแบบโบราณ เน้นแสดงเรื่องเหมือนเดิม แต่ได้เลิกเล่นดนตรีลูกทุ่งโดยสิ้นเชิงหันมาแสดงแบบโบราณ เน้นการแสดงเรื่องเพียงอย่างเดียว ในปี พ.ศ. 2522 เพราะมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เป็นการทำลายโนรามากกว่าการสร้างสรรค์ หลังจากโนราจलयเลิกเล่นดนตรีลูกทุ่ง

ก็หันมาพัฒนาการแสดงเรื่องของคนให้ทันสมัยมากขึ้น โดยเน้นการสร้างจากประกอบการแสดง เรื่องแบบเดียวกับละครเวที มีการสร้างจากจำลองอย่างสมจริงและนำเอาเทคนิคพิเศษต่าง ๆ มา ใช้ประกอบฉาก มีลักษณะใกล้เคียงของจริงมากที่สุด เช่น กระโจม ฉากวีรม้า รั้งรถ วิ่ง เหาะ กระโดดน้ำ ฝนตก ไฟไหม้ เป็นต้น ทำให้ได้รับความนิยมจากผู้ชมมากขึ้น กลายเป็นเอกลักษณ์ ของคณะในราวหลาย ที่ในราวหลายคณะนำไปเป็นแบบอย่าง การพัฒนาจากเช่นนี้มีสืบมาจนกระทั่ง เลิกคณะในปี พ.ศ. 2534 สามารถรวบรวมจากได้ไม่น้อยกว่า 40 จาก และได้มอบให้ ในราวคณะอื่น ที่มีความสนิทสนมมาหมด

ตลอดระยะเวลาที่ในราวหลายตั้งคณะในราว ออกเดินทางแสดงไปทั่วภาคใต้ โดยเฉพาะแถบจังหวัด นครศรีธรรมราช ตรัง สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต พังงา ชุมพร และกระบี่ ซึ่งเป็นบ้าน เกิด เป็นพื้นที่ที่ในราวหลายได้รับความนิยมมากที่สุด และยังได้รับเชิญให้เดินทางไปแสดงเผยแพร่ที่ จังหวัดสระบุรี กรุงเทพฯ ฯ และประเทศมาเลเซีย หลายครั้งด้วยกัน และด้วยในราวหลายเป็นคนที่ มี อธิษาศัยดี มีหลักการบริหารคณะดี มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ดูแลทุกข์สุขของสมาชิกร่วมคณะอย่าง ทั้งถึง ทำให้เป็นที่รักนับถือของสมาชิกในคณะและเพื่อนบ้าน สมาชิกทุกคนจะอยู่ร่วมคณะตลอด โดยไม่คิดออกไปอยู่คณะอื่นหรือตั้งคณะใหม่ นับว่าในราวหลาย เป็นในราวที่ประสบความสำเร็จมี ความโดดเด่นมากคนหนึ่งรองภาคใต้

ปัจจุบันในราวหลายพักอยู่บ้านเลขที่ 68 หมู่ 6 ตำบลปกาสัย อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ กับสามีเพียงลำพัง บรรดาบุตรธิดา ต่างแยกย้าย ไปประกอบอาชีพและแต่งงานมี ครอบครัว นาน ๆ จึงจะมาเยี่ยมเยียน ในราวหลายจึงใช้ชีวิตบ้านปลายอยู่ดูแลสวนกาแฟหลายร้อย ไร่ ที่สร้างขึ้นจากเงินที่เก็บสะสมจากการแสดงในราว

4.7 กลุ่มในราวผู้หญิงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ได้แก่ ในราวางดี ซึ่งมีประวัติครอบครัว ประวัติการศึกษา และประวัติการฝึกว่า ในราว ตามรายละเอียด ดังนี้

4.7.1 ในราวางดี

4.7.1.1 ประวัติครอบครัว

ในราวางดี หรือนางางดี พรหมเมศร์ เกิดวันที่ 28 เดือนพฤศจิกายน ปีพุทธศักราช 2491 ที่อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปัจจุบันอายุ 49 ปี บิดาชื่อ นายคำ แร่งขัน

มารดาชื่อ นางพัศ เพชรทอง อาชีพทำสวน ในรางวัลเป็นบุตรคนสุดท้ายในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 4 คน คือ

1. นางอารี พูลทรัพย์
2. นางงาม อินทร์แก้ว
3. นางปรีดา แร่งขัน
4. นางจงดี พรหมเมศร์

ในรางวัลแต่งงานกับนายวิโรจน์ พรหมเมศร์ อาชีพรับจ้าง มีบุตรด้วยกัน 5 คน คือ

1. นางสาวจุฑารัตน์ พรหมเมศร์
2. นางสาวรสจิรา พรหมเมศร์
3. นางสาวนันทิยา พรหมเมศร์
4. นางสาวเยาวเรศ พรหมเมศร์
5. เด็กชายโกเมศ พรหมเมศร์

ปัจจุบันในรางวัลและครอบครัวอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 69/2 หมู่ 5 ตำบลแม่น้ำ อำเภอกោះमुख จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.7.1.2 ประวัติการศึกษา

ในรางวัลเข้าศึกษาภาคบังคับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนบ้านบางปอ อำเภอกោះमुख จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.7.1.3 ประวัติการฝึกทำโนรา

เมื่ออายุ 5 ปี ในรางวัลถูกครอบครัวโนราทำให้ป่วยหนักเป็นตายเท่ากัน เมื่อบุขนานว่าจะให้ฝึกทำโนราหลังจากอ่านออกเขียนได้แล้ว อาการเจ็บป่วยก็หายวันหายคืน เมื่อในรางวัลจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก็ออกมาฝึกทำโนราตามคำขานชวน โดยมีบิดาซึ่งเป็นพรานโนรามาก่อนเป็นผู้ฝึกหัดให้ สอนให้รำตามแบบฉบับโบราณ รำจับบทจนสร้างฐานแบบ บท ไกรทอง ดึกขณวงศ์ เรียกว่า จับบทออกพราน โดยมีบิดาเล่นเป็นพราน เมื่อสามารถรำได้ดีก็เข้าพิธีครอบเทริดผูกผ้า และออกทำการแสดงไปทั่วทั้งอำเภอกោះमुख โดยออกรับงานแสดงในงานต่าง ๆ เช่น งานบวช งานแต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ สงกรานต์ ทอดผ้าป่า ทอดกฐิน งานเดือนสิบ งานแห่พระ งานกุศลต่าง ๆ และงานรับแขกบ้านแขกเมือง

โนราจดีเป็นโนราที่มีความสามารถดีในการรำแก้บน แก้วเหมยเล็ก - ใหญ่ ได้ทุกรูปแบบ เช่น เหยียบเสน พิธีโรงครู จนเป็นที่ยอมรับกันว่ารำแก้บน ตัดเหมยฆาตทางอำเภอเกาะสมุยติดต่อกันให้รำโนราโรงครูประจำปีที่จัดขึ้นในวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 6 ของทุกปี

เมื่อ พ.ศ. 2506 โнораจดีได้รำโนรารับเสด็จเจ้าหญิงวิภาวดีรังสิต ที่วัดแจ้ง ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทำให้มีชื่อเสียงโด่งดังมากขึ้น มีงานแสดงติดต่อกันตลอดปี ออกแสดงไปทั่วทั้งบริเวณจังหวัดสุราษฎร์ธานี และบริเวณจังหวัดใกล้เคียง เช่น เพชรบุรี พังงา ภูเก็ต พัทลุง กระบี่ นครศรีธรรมราช เป็นต้น โดยใช้ชื่อ "คณะโนราจดี ตรีวิญใจชาวเกาะ" และได้ไปแสดงร่วมกับโนราคณะอื่น ๆ ด้วย ปัจจุบันโนราจดีมีงานประจำแสดงโนราที่ศูนย์สังคายนาสมุยไว้ต้อนรับนักท่องเที่ยว ซึ่งได้แสดงสืบเนื่องกันมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบันด้วย

โนราจดีเป็นโนราผู้หญิงที่มีความสามารถรอบตัวสูง ทั้งกระบวนการรำแบบโบราณ ร้องกลอน เล่นกลอนสด และตีเครื่องดนตรี โнораจดีมีผลงานการแสดงที่โดดเด่นหลายชิ้น ได้แก่

-รำถวายเจ้าฟ้าหญิงอุบลรัตนราชกัญญา ที่ศูนย์สังคายนาสมุย ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

-รำต้อนรับนายกรัฐมนตรีประเทศกัมพูชา ที่ศูนย์สังคายนาสมุย ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

-รำถวายพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชธิดาในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ศูนย์สังคายนาสมุย ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

-รำต้อนรับผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี นายประยูร พรหมพันธ์ ในปี พ.ศ. 2537 ที่โรงแรมบ้านและเรือ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

-รำต้อนรับรัฐมนตรีป้องกัน อติเวทสาร โรงแรมบ้านและเรือ โดยการสนับสนุนจากคุณณรินทร์ ปราณิภักดิ์ นายกสมาคมการท่องเที่ยวเกาะสมุย

-รำโนรารับเสด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ที่สถานีรถไฟสมุย เขามือม อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

-รำแบบโบราณ ฝ่ายท่า วิ ดี โอ ให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิไล

-ร้องกลอนโนราเรื่อง "ต่อต้านยาเสพติด 6 ประเภท" บันทึกแถบเสียงส่งไปต่างประเทศ เพื่อให้คนไทยในต่างแดนได้ฟัง โดยการสนับสนุนจากหัวหน้าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาค 8

-ได้รับรางวัลชนะเลิศ ชี้นำพาหนทอง จากคุณแม่จงจิตร จุจรวงศ์ ในปี พ.ศ.

2510

-ได้รับโล่เกียรติยศ ผู้นำวัฒนธรรมดีเด่น ปีพ.ศ. 2535

-ได้รับถ้วยรางวัลชนะเลิศ จำแนบโบราณจากนายบัญญัติ บรรทัดฐาน ในปี พ.ศ. 2539 ที่วัดสว่างอารมณ์ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

-ได้รับเกียรติบัตร เป็นบุคคลดีเด่นและบำเพ็ญประโยชน์แก่อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องในโอกาสครบรอบ 100 ปี อำเภอเกาะสมุย เมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2540 จากนายอำเภอ เศรษฐ์ สิมศิริ และผู้ว่าราชการ จังหวัดสุราษฎร์ธานี สมควรได้รับการยกย่อง และเอาเป็นเยี่ยงอย่างสืบไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิทำเนียบในราชผู้หญิงในภาคใต้

จากจำนวนในราชผู้หญิงที่รวบรวมได้ สามารถนำมาเสนอเป็นแผนภูมิทำเนียบ
ในราชผู้หญิงในภาคใต้ โดยจัดแบ่งเป็นกลุ่มจังหวัดที่เป็นที่อยู่อาศัยในปัจจุบันได้ ดังนี้

กลุ่มจังหวัดนครศรีธรรมราช

1. ในราชเหนือ (นางเสด็จ ช่วยจันทร์) อายุ 56 ปี
013/3 ถนนสุนอนันต์ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
"คณะในราโตเพ็ญทิศ บัณฑิตศิลป์"
2. ในราชวาท (นางสวาท มุสิกกะ) อายุ 56 ปี
176/1 ตำบลควนเกษ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
"คณะในราประสิทธิ์ สวาท นครศิลป์"
3. ในราชปัญญาศิลป์ (นางปิ่น สุรราว) อายุ 54 ปี
90 หมู่ 3 ตำบลอินคีรี อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
"คณะในราชปัญญาศิลป์ นครศรีฯ"
4. ในราชจำเนียร (นางจำเนียร จิตดาณิฉ) อายุ 51 ปี
292 หมู่ 2 ตำบลปากทูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
"คณะในรานอบน้อย จันทรวงศ์"
5. ในราชเตียง (นางสง่า อินทบุตม์) อายุ 51 ปี
"คณะในราชเตียง"

6. โนนานบุญช่วย (นางบุญช่วย ชูสงคราม) อายุ 51 ปี
44/1 ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
"คณะโนนานบุญช่วย ประดิษฐ์ศิลป์"

7. โนนางละม้าย (นางละม้าย ยศะนพ) อายุ 50 ปี
201 หมู่ 2 ตำบลบ้านตุน อำเภอระบือ จังหวัดนครศรีธรรมราช
"คณะโนนางช่วง ลูกละม้าย ละมุล"

8. โนนางสังหวาน (นางฉลาด สุรราว) อายุ 47 ปี
90/1 หมู่ 3 ตำบลอินคีรี อำเภอพนมดงรัก จังหวัดนครศรีธรรมราช
"วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช"

9. โนนางน้ำอ้อย (นางสุจิน ไทสุวรรณ) อายุ 38 ปี
033/3 ตำบลสวนหลวง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช
"คณะโนนางน้ำอ้อยเสียงทอง"

10. โนนางจินดา (นางจินดา สุรราว) อายุ 38 ปี
96/2 หมู่ 3 ตำบลอินคีรี อำเภอพนมดงรัก จังหวัดนครศรีธรรมราช
"ศิลปินอิสระ"

11. โนนางจรัสดี (นางจรัสดี ศรีจันทร์) อายุ 34 ปี
275 หมู่ 2 ตำบลนาเวียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
"คณะโนนางจรัสดี ประเพณีศิลป์"

12. โนราจำเริญ (นางจำเริญ ชาญณนงค์) อายุ 34 ปี
127/1 หมู่ 5 ตำบลท่ารีน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
"คณะโนราจำเริญศิลป์"

13. โนราตุ๊กไต่ (นางละม่อม พันธุ์รักษ์) อายุ 23 ปี
96/4 หมู่ 1 ตำบลพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
"คณะโนราดาวตุ๊กไต่ ลำปางศิลป์"

14. โนราเกษร (นางเกษร เสดนิคม) อายุ 19 ปี
15/1 ตำบลท้ายสำเภา อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช
"คณะโนราเกษร นครศิลป์"

กลุ่มจังหวัดพัทลุง

1. โนราเอื้อน (นางเอื้อน ยักกะพันธ์) อายุ 60 ปี
178 หมู่ 6 ตำบลปากพะยูน อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง
"คณะโนราประนอนศิลป์"

2. โนราช่อมจิตร (นางช่อมจิตร สงแดง) อายุ 52 ปี
87 หมู่ 2 ตำบลกงหรา อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง
"คณะโนราช่อมจิตร เจริญศิลป์"

3. โนราถวิล (นางถวิล จำปาทอง) อายุ 49 ปี
107/2 ถนนอภัยบุรีรักษ์ ซอย 30 หมู่ 4 ตำบลลำปำ อำเภอเมือง
จังหวัดพัทลุง
"คณะโนราถวิล สายพิณ จำปาทอง"

4. โนราจลอง (นางจลอง สุขราม) อายุ 46 ปี
ชุมชนบ้านป่าไผ่ สัมตริศ ตำบลท่ามิหรำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
"คณะโนราจลองน้อยดาวรุ่ง"

5. โนราหนูอาบ (นางอาบ คงเกลี้ยง) อายุ 46 ปี
23 หมู่ 3 ตำบลอ่างทอง กิ่งอำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง
"วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง"

6. โนราหนูพร้อม (นางหนูพร้อม คงเขียว) อายุ 45 ปี
146 หมู่ 3 ตำบลทญารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
"คณะโนราสร้อยเพชรดาวรุ่ง"

7. โนราละเอียด (นางละเอียด เป็นหัว) อายุ 32 ปี
289 หมู่ 2 ตำบลหาญโพธิ์ อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง
"คณะโนราสมจิต เสน่ห์ศิลป์"

8. โนราสายทิพย์ (นางสายทิพย์ เครือแก้ว) อายุ 31 ปี
211 หมู่ 5 ตำบลโคกทราย อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง
"คณะโนราสายทิพย์ เสน่ห์ศิลป์"

9. โนราพรทิพย์ (นางพรทิพย์ เสาวภักดิ์) อายุ 24 ปี
บ้านท่าแค อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
"คณะโนราพรทิพย์ มณฑาศิลป์"

10. ในนามณฑกา (นางมณฑกา เสาวภักดิ์) อายุ 21 ปี
บ้านท่าแค อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร
"คณะในภาพรททพ มณฑกาศิลป์"

กลุ่มจังหวัดสงขลา

1. ในราหนูวิน (นางหนูวิน อ่องเซ่ง) อายุ 73 ปี
61/31 ถนนเพชรเกษม ซอย 20/15 ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา
"คณะในราหนูวินทูลวาด"

2. ในรานภน้อย (นางสกุลณา แก้วกัลยา) อายุ 45 ปี
255 ถนนโชคสมาน 5 ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
"ศิลปินอิสระ"

3. ในราละมัย (นางละมัย ศรีรักษา) อายุ 43 ปี
45/2 หมู่ 3 ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
"คณะในราละมัยศิลป์ และในราศุณย์ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์"

4. ในราสิริ (นางสิริ รุนดำ) อายุ 39 ปี
26/2 หมู่ 3 ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
"ศิลปินอิสระ และในราสถาปนารามัญสงขลา"

กลุ่มจังหวัดระนอง

1. นางสาวาลย์ (นางสาวาลย์ เทียมตรี) อายุ 69 ปี
24 หมู่ 4 ตำบลกะเปอร์ จังหวัดระนอง
"คณะในอาประดับ - สาวาลย์"
2. นางสาวกัญญาภรรยา (นางกัญญา เทพนิมิตร) อายุ 48 ปี
45/4 หมู่ 1 ตำบลบางใหญ่ อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง
"คณะในสาวกัญญาภรรยา"

กลุ่มจังหวัดตรัง

1. นางสาวแฉล้ม (นางสาวแฉล้ม สุรรุ่ง) อายุ 67 ปี
54/1 หมู่ 1 ตำบลนาท่ามใต้ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง
"คณะในสาวเฉลิมทองแฉล้ม"

กลุ่มจังหวัดกระบี่

1. นางสาวอลวย (นางสาวอลวย วิจารณ์ภานุ) อายุ 57 ปี
66 หมู่ 6 ตำบลปกาสัย อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่
"คณะในสาวอลวยประดิษฐ์ศิลป์"

กลุ่มจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. นางสาวจดี (นางจดี พรหมเมศรี) อายุ 49 ปี
69/2 หมู่ 5 ตำบลแม่ไม้ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี
"คณะในสาวจดี ขวัญใจชาวเกาะ"

ตารางเปรียบเทียบข้อมูลในรายุ่หญิงในภาคใต้

ลำดับ ที่	ชื่อในรา	จังหวัดที่อยู่ อาศัย	สาเหตุการมีกำในรา				ชื่อผู้ มีกำในรา	ช่วง เวลา ทำการ แสดง	ความกััดพิเศษ		
			อยู่ในแวด วงในรา	ถูกครู หมอนในรา	ใจรัก	ความ ต้องการ ของพ่อแม่			ำแบบ โบราณ	เล่น กลอน สด	แสดง เรื่อง
1	ในราจูเหื่อง	นครศรีธรรมราช	/			/	ในราเดี่ยว (มารดา)	2491 - 2504 และ 2532 - ปัจจุบัน		/	
2	ในราสวาท	นครศรีธรรมราช	/				ในราอ้า (บิดา)	2499 - ปัจจุบัน		/	
3	ในราปัญญาศิลป์	นครศรีธรรมราช	/				ในรากิ่ง หนูสุวรรณ	2499 - ปัจจุบัน		/	
4	ในราจำเนียร	นครศรีธรรมราช		/			ในราหมึก	2499 - ปัจจุบัน	/		
5	ในราจูเตียง	นครศรีธรรมราช	/	/			ในราเดี่ยว (มารดา)	2497 - ปัจจุบัน		/	
6	ในราบุญช่วย	นครศรีธรรมราช			/		ในราเป็ย	2501 - ปัจจุบัน	/	/	

ลำดับ ที่	ชื่อโนรา	จังหวัดที่อยู่ อาศัย	สาเหตุการฝึกทำโนรา				ชื่อผู้ ฝึกทำโนรา	ช่วงเวลา ทำการ แสดง	ความถนัดพิเศษ		
			อยู่ในแวด วงโนรา	ถูกครู หมอบ โนรา	ใจรัก	ความ ต้องการของ พ่อแม่			จำแบบ โนราชน	เล่น กลอน สด	แสดง เรื่อง
7	โนราละม้าย	นครศรีธรรมราช				/	โนราช่วง (ควนเงิน)	2501 - ปัจจุบัน		/	
8	โนราสังฆวาน	นครศรีธรรมราช		/		/	โนราดิน กระดุกอ่อน	2506 - ปัจจุบัน		/	
9	โนราน้ำอ้อย	นครศรีธรรมราช			/		โนราเที่ยวศรี สงวนศิลป์	2516 - ปัจจุบัน		/	
10	โนราจินดา	นครศรีธรรมราช		/			โนราดิน กระดุกอ่อน	2511 - ปัจจุบัน	/		
11	โนราจำรัสดี	นครศรีธรรมราช		/			โนราจีน	2522 - ปัจจุบัน	/		
12	โนราจำเรียง	นครศรีธรรมราช	/				โนราโรย (บิดา)	2516 - ปัจจุบัน	/		
13	โนราลูกไก่	นครศรีธรรมราช			/		โนราน้อม คงเกลี้ยง	2526 - ปัจจุบัน	/		

ลำดับ ที่	ชื่อโนรา	จังหวัดที่อยู่ อาศัย	สาเหตุการฝึกทำโนรา				ชื่อผู้ ฝึกทำโนรา	ช่วง เวลา ทำการ แสดง	ความถนัดพิเศษ		
			อยู่ในแคว ตโนรา	ถูกครู หมอบ โนรา	ใจรัก	ความ ต้องการ ของพ่อแม่			จำแบบ โนราคน	เล่น กลอน สด	แสดง เรื่อง
14	โนราเกษร	นครศรีธรรมราช				/	โนราคลื่น เสียงทอง	2531 - ปัจจุบัน	/		
15	โนราเอือน	พัทลุง	/				โนราเล็ก (บิดา)	2492 - ปัจจุบัน	/		
16	โนราช่อมจิตร	พัทลุง			/		โนราคล้าย	2495 - ปัจจุบัน		/	
17	โนราถวิล	พัทลุง		/			โนราหมึก	2498 - ปัจจุบัน	/	/	
18	โนราอลอง	พัทลุง			/		โนราแดง	2504 - ปัจจุบัน		/	
19	โนราหนูอาบ	พัทลุง		/			โนราคลื่น กาญจรัตน์	2503 - ปัจจุบัน	/	/	
20	โนราหนูพร้อม	พัทลุง			/		โนราว่าและ โนราเทพสองกุก	2502 - ปัจจุบัน			/
21	โนราละเอียด	พัทลุง	/				โนราชม (มารดา)	2520 - ปัจจุบัน	/		

ลำดับ ที่	ชื่อโนรา	จังหวัดที่อยู่ อาศัย	สาเหตุการฝึกทำโนรา				ชื่อผู้ ฝึกทำโนรา	ช่วง เวลา ทำการ แสดง	ความโดดเด่นพิเศษ		
			อยู่ในแวด วงโนรา	ถูกครู หมอบ โนรา	ใจรัก	ความ ต้องการ รองพ่อแม่			จำแบบ โบราณ	เล่น กลอน สด	แสดง เรื่อง
22	โนราสายทิพย์	พัทลุง			/	/	โนราสายัญญ และโนราผีน โนรา โนรา	2519 - 2539	/		
23	โนราพรทิพย์	พัทลุง				/	โนราจิวพันธ์ (มารดา)	2527 - ปัจจุบัน	/		
24	โนรามณฑา	พัทลุง				/	โนราจิวพันธ์ (มารดา)	2527 - ปัจจุบัน	/		/
25	โนราหนูวิน	สงขลา	/				โนราวัน(เต่า) (บิดา)	2473 - 2528	/	/	/
26	โนรานกน้อย	สงขลา		/			โนราหมึก	2502 - ปัจจุบัน	/	/	
27	โนราละมัย	สงขลา			/		โนรา่วม	2508 - ปัจจุบัน		/	
28	โนราสิริ	สงขลา			/		โนราพุ่มเทวา และคณะ	2517 - ปัจจุบัน	/		

ลำดับ ที่	ชื่อโนรา	จังหวัดที่อยู่ อาศัย	สาเหตุการฝึกทำโนรา				ชื่อผู้ ฝึกทำโนรา	ช่วง เวลา ทำการ แสดง	ความกษัตริพิเศษ		
			อยู่ในแวด วงโนรา	ถูกครู หมอ โนรา	ใจรัก	ความ ต้องการ ของพ่อแม่			ชำนาญ โบราณ	เล่น กลอน สด	แสดง เรื่อง
29	โนราสังวาลย์	ระนอง		/			โนราแม่ แย้มโซชา	2478 - 2523			/
30	โนรากลยານภู ราษ	ระนอง	/				โนรากระจำพ	2503 - ปัจจุบัน	/		
31	โนราแฉล้ม	ตรัง	/				โนราเฉลิม สายรุ่ง	2493 - ปัจจุบัน	/		
32	โนราฉวย	กระบี่			/		โนราคลัง และโนรากรวย	2491 - ปัจจุบัน			/
33	โนรางดี	สุราษฎร์ธานี		/			พรานคำ เปิดา	2503 - ปัจจุบัน		/	

จากตารางเปรียบเทียบข้อมูลในราษฎ์หญิงในภาคใต้สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. แหล่งที่อยู่อาศัยของในราษฎ์หญิง

จากการศึกษาพบว่ามิในราษฎ์หญิงอยู่กระจายในจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ระนอง ตรัง กระบี่ และสุราษฎร์ธานี ในแต่ละจังหวัดมีจำนวนในราษฎ์หญิงแตกต่างกัน ดังนี้ จังหวัดนครศรีธรรมราช 14 คน จังหวัดพัทลุง 10 คน จังหวัดสงขลา 4 คน จังหวัดระนอง 2 คน จังหวัดตรัง 1 คน จังหวัดกระบี่ 1 คน และจังหวัดสุราษฎร์ธานี 1 คน

จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุงเป็นพื้นที่ ที่เป็นแหล่งชุมชนของในราษฎ์หญิง มีการฝึกหัดและสืบทอดการทำในรามายอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ส่วนจังหวัดอื่น ๆ ที่มีในราษฎ์หญิงปรากฏอยู่นั้นส่วนใหญ่เป็นในราที่ได้ฝึกทำในรามจากจังหวัดนครศรีธรรมราช แล้วย้ายครอบครัวไปโดยไม่ทิ้งการทำในราม ได้ยึดอาชีพทำในรามจาประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงอยู่ในจังหวัดนั้น เช่น

- ในราหนูวิน - หนูวาด เดิมเป็นชาวนครศรีธรรมราช ได้ฝึกหัดทำในรามและออกทำในรามในจังหวัดนครศรีธรรมราชก่อน ต่อมาเมื่อแต่งงานกับในราเดิมก็ได้ย้ายตามสามีไปอยู่จังหวัดตรังและจังหวัดสงขลาตามลำดับ

- ในราประดับ - สังกวาลัย เดิมเป็นชาวจังหวัดระนอง ได้ย้ายตามบิดาไปอยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และได้เริ่มฝึกทำในรามที่นั่น ต่อมาบิดาเสียชีวิตจึงย้ายตามมารดาไปอยู่จังหวัดชุมพร แล้วฝึกทำในรามเพิ่มเติมกับพ่อเลี้ยง และออกแสดงจาประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงอยู่ในจังหวัดชุมพร เมื่อเร้าสุวัยชราได้ย้ายครอบครัวไปอยู่ที่จังหวัดระนองอันเป็นบ้านเกิดตามลำดับ

- ในรากัลยานาภราช เดิมเป็นชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ฝึกทำและออกแสดงกับบิดาที่จังหวัดนครศรีธรรมราชก่อน ต่อมาได้ย้ายครอบครัวตามบิดาไปอยู่จังหวัดระนอง และตั้งคณะในรามออกทำการแสดงจนประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงโด่งดังในจังหวัดระนองและแถบจังหวัดใกล้เคียง

- ในราอดิล จำปาทอง เดิมเป็นชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ฝึกทำในรามและออกแสดงอยู่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จนมีความชำนาญ แล้วได้ย้ายไปอยู่กับคณะในรามที่มีชื่อเสียงหลายจังหวัด เช่น คณะในรามยก ชูบัว จังหวัดสงขลา คณะในรามเดิมจังหวัดตรัง และสุดท้ายได้ตั้งคณะของตัวเองขึ้นที่จังหวัดพัทลุงซึ่งเป็นบ้านเดิมของสามี ออกทำการแสดงในรามามีชื่อเสียงโด่งดังสืบมาจนถึงปัจจุบัน เป็นต้น

นอกจากนี้ยังพบว่ามีในราษฎรหญิงบางคนได้ย้ายไปพักอาศัยอยู่ในแถบจังหวัดที่เป็นแหล่งชุมชนของในรา และในพื้นที่ที่มีงานแสดงชุกชุม เช่น จังหวัดที่ทอง นครศรีธรรมราช สงขลา เพื่อสะดวกต่อการติดต่อว่าจ้างรับงานแสดง

สรุปการย้ายที่อยู่อาศัยของในราษฎรหญิงมีสาเหตุสำคัญ คือ

1. ย้ายติดตามบิดา - มารดา
2. ย้ายติดตามสามี
3. ย้ายติดตามคณะในรา
4. ย้ายไปอยู่ในแหล่งที่มีงานแสดงชุกชุม

การย้ายที่อยู่อาศัยของในราษฎรหญิงเหล่านี้เกิดขึ้นด้วยความสมัครใจ และก่อประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพทำในราเป็นสำคัญ ทำให้มีในราษฎรหญิงมีชื่อเสียงปรากฏอยู่แพร่หลายดังที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

2. ความเป็นมาและเหตุผลการมี กงรำในรา

จากตารางพบว่าในราษฎรหญิงมีความเป็นมาและเหตุผลการมี กงรำในราแตกต่างกัน สรุปได้ดังนี้

2.1 มี กงรำ เพราะอยู่ในแวดวงในรา มีบิดา - มารดา หรือเครือญาติที่อาศัยอยู่ด้วยกันเป็นในรา ในราษฎรหญิงในกลุ่มนี้มีจำนวน 10 คน ได้แก่ ในราหนูริน ในราปัญญาศิลป์ ในราสวาท ในราจุห้อง ในราจำเรียง ในราเชื่อน ในราละเอียด ในราพรทิพย์ ในรามณฑก และในรา กัลยานภรรยา เป็นต้น ทุกคนได้ใช้ชีวิตคลุกคลีอยู่กับคณะในราอย่างใกล้ชิดมาตั้งแต่เด็ก มีการเรียนแบบ และมี กงรำในราก็ภายในครอบครัว แล้วออกมาร่วมกับคณะจนประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงโด่งดัง

2.2 มี กงรำ ในรา เพราะถูกครอบงำในรา ในราษฎรหญิงในกลุ่มนี้มีจำนวน 10 คน ได้แก่ ในราสังหวาน ในรานกน้อย ในราจูเตียง ในราสังวาลย์ ในราจำเนียร ในราจินดา ในราจำรัส สี ในราถวิล ในราหนูอาบ และในราจงดี เป็นต้น การมี กงรำ ในรา ของกลุ่มนี้เกิดขึ้นจากความเชื่อเรื่องครอบงำในรา เชื่อว่ามีวิญญาณของบรรพบุรุษของในรา หรือครอบงำในรา ต้องการให้ลูกหลานหรือผู้ที่มีความใกล้ชิดได้สืบทอดการทำในรา โดยบันดาลให้มีความเป็นไปต่าง ๆ เช่น ป่วยหนัก กินอาหารไม่ได้ ผอมแห้งแรงน้อย ร้องไห้ไม่หยุด เผลอลอยใจสติ อាកพรเหล่านี้จะหายไปเมื่อให้ มี กงรำ ในรา

2.3 ฝึกทำโนราเพราะใจรัก โนราผู้หญิงในกลุ่มนี้มีจำนวน 10 คน ได้แก่ โนราอ้อม จิตร โนราจลอง โนราหนูพร้อม โนราสายทิพย์ โนร่าน้ำอ้อย โนราตุกไต้ โนราบุญช่วย โนราละม้าย โนราสิริ และโนราจลวย เป็นต้น ผู้ที่ฝึกทำโนรากลุ่มนี้จะเป็นผู้ที่ไม่มีความเชื่อในโนราหรือเกิดในสกุลโนรา แต่มีใจรักและชื่นชอบในศิลปะการทำโนรามาโดยกำเนิด เมื่อได้รู้จักสัมผัสคลุกคลีกับโนราก็ได้ฝากตัวกับครูโนรา ฝึกหัดและออกทำโนราจนเกิดความชำนาญ แล้วเข้าพิธีครอบเทริดผูกผ้าตามธรรมเนียมโนราจนกลายเป็นโนราโดยสมบูรณ์

2.4 ฝึกทำโนราเพราะความต้องการของบิดา - มารดา โนราผู้หญิงในกลุ่มนี้มีจำนวน 6 คน โนราละม้าย โนราเกษร โนราพรทิพย์ โนรามณฑา เป็นต้น ผู้ที่ฝึกทำโนรากลุ่มนี้เป็นไปตามความต้องการของบิดา - มารดา โดยไม่ได้สมัครใจที่จะฝึกทำมาก่อน แต่เมื่อฝึกทำโนราแล้ว ก็เกิดความรัก ชื่นชอบต่อการทำโนราพร้อมกับยึดเป็นอาชีพสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

กล่าวโดยสรุป โนราผู้หญิงที่ฝึกทำโนราเพราะเป็นบุตรหลานใกล้ชิดของโนรา ถูกครอบงำโนราและมีใจรักต่อศิลปะการทำโนรามีปริมาณจำนวนมากเท่า ๆ กัน ส่วนการฝึกหัดเพราะความต้องการของบิดา - มารดา นั้นมีจำนวนน้อย แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อม ความเชื่อ และใจรักในศิลปะการทำโนราเป็นพื้นฐานสำคัญของความสำเร็จในการฝึกหัดและการประกอบอาชีพทำโนรา

3. ความถนัดพิเศษของโนราผู้หญิง

ความถนัดพิเศษ คือ ความสามารถเฉพาะตัวในการแสดงของโนราแต่ละคนที่ใช้เป็นจุดเด่นในการสร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง สามารถแบ่งตามกลุ่มความถนัดพิเศษได้ ดังนี้

- กลุ่มที่มีความถนัดพิเศษทางการรำแบบโบราณมีจำนวน 19 คน
- กลุ่มที่มีความถนัดพิเศษทางการเล่นกลอนสดมีจำนวน 15 คน
- กลุ่มที่มีความถนัดพิเศษทางการแสดงเรื่องมีจำนวน 5 คน

สรุปได้ว่าโนราผู้หญิงที่มีความถนัดพิเศษทางการรำแบบโบราณ และเล่นกลอนสดมีจำนวนมาก ส่วนกลุ่มที่มีความถนัดพิเศษทางการแสดงเรื่องมีจำนวนน้อยเป็นตัวอย่างบ่งบอกได้ว่าการทำโนราแบบโบราณและการเล่นกลอนสดได้รับความนิยมในการฝึกหัดให้เป็นความสามารถพิเศษเฉพาะตัวของโนราผู้หญิง เพื่อเรียกความนิยมสร้างชื่อเสียงให้กับตนเองมากที่สุด แสดงว่าการแสดงโนรานั้น กระบวนรำและการร้องกลอนเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ถือเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นเฉพาะของโนราที่คนดูต้องการดูมากที่สุด จึงทำให้โนราแต่ละคนหันมาพัฒนาความสามารถของตนให้มีลักษณะพิเศษโดดเด่น เพื่อตอบสนองความต้องการของคนดูเป็นสำคัญ

4. ปริมาณจำนวนในราษฎรหญิง

จากตารางแสดงช่วงเวลาทำการแสดงในราษฎรหญิงทำให้ทราบปริมาณจำนวนในราษฎรหญิงที่เกิดขึ้นโดยแสดงเป็นตารางได้ดังนี้

ปี พ.ศ.	จำนวนในราษฎรหญิง
2471 - 2480	2
2481 - 2490	-
2491 - 2500	10
2501 - 2510	10
2511 - 2520	6
2521 - 2530	4
2531 - 2540	1

จากตารางสรุปได้ว่า แรกเริ่มที่มีการฝึกหัดในราษฎรหญิงในช่วงปี พ.ศ. 2471 - 2490 มีจำนวนน้อยแล้วได้ขาดหายไประยะหนึ่ง ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2491 - 2510 เป็นช่วงที่มีการฝึกหัดในราษฎรหญิงปรากฏขึ้นอีกครั้ง พร้อมกับเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และยังคงมีในราษฎรหญิงเกิดขึ้นในปริมาณเท่ากันอยู่ประมาณ 20 ปี หลังจากนั้นก็ค่อย ๆ ลดจำนวนลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งช่วงระยะเวลา 10 ปีหลังคือช่วงปี พ.ศ. 2531 - 2540 มีการฝึกหัดในราษฎรหญิงเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด เป็นสิ่งบ่งชี้ให้เห็นว่าความนิยมในการฝึกหัดในรา และความสนใจในการประกอบอาชีพรำในราของผู้หญิงกำลังลดจำนวนน้อยลงจนน่าเป็นห่วง ควรจะได้รับการฟื้นฟู และสร้างค่านิยมในการฝึกหัดในราให้แก่คนรุ่นหลังโดยด่วน เพื่อไม่ให้ศิลปะการรำในราสูญหายไปพร้อม ๆ กับในราหุ่นเก่า

กล่าวโดยสรุป จากการรวบรวมประวัติของในราษฎรหญิงในภาคใต้พบว่า ในราษฎรหญิงที่มีชื่อเสียงประสบความสำเร็จในอาชีพรำในรามืออยู่กระจัดกระจายในหลายจังหวัดของภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ระนอง ตรัง กระบี่ และสุราษฎร์ธานี ในแต่ละจังหวัดมีจำนวนในราษฎรหญิงแตกต่างกัน จังหวัดที่มีในราษฎรหญิงอาศัยอยู่มากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง

การย้ายที่อยู่อาศัยของในราษฎรหญิงเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเพิ่มหรือลดจำนวนของในราแต่ละจังหวัด สาเหตุการย้ายที่อยู่อาศัยของในราษฎรหญิง คือ 1. ย้ายติดตามบิดา - มารดา 2. ย้ายติดตามสามี 3. ย้ายตามคณะในรา 4. ย้ายไปอยู่ในแหล่งที่มีงานแสดงในราชูกชุม

โนราผู้หญิงแต่ละคนมีสาเหตุในการฝึกรำ และประกอบอาชีพรำโนราแตกต่างกัน คือ 1. อยู่ในแวดวงโนรา 2. ถูกครูหมอบโนรา 3. มีใจรักในศิลปะการรำโนรา 4. ความต้องการของบิดา - มารดา

โนราผู้หญิงแต่ละคนจะมีความสามารถทางการแสดงครบทุกด้าน แต่มีความถนัดพิเศษเฉพาะตัวแตกต่างกันไป ได้แก่ ความถนัดในการรำรำแบบโบราณ ความถนัดในการเล่นกลอนสด และความถนัดในการแสดงเรื่องอย่างใดอย่างหนึ่งโดดเด่นขึ้นมา เป็นจุดสร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง

โนราผู้หญิงได้รับความนิยมและมีการฝึกหัดเพิ่มขึ้นมากที่สุดในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2491 - 2510 แล้วค่อย ๆ ลดจำนวนลง หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางด้านวัฒนธรรมของชาติควรให้ความสนใจ ส่งพัฒนาฟื้นฟู และสร้างค่านิยมที่ดีต่อการฝึกรำโนราให้กับคนรุ่นหลังโดยเร่งด่วน เพื่อให้ศิลปะการรำโนราอยู่คู่กับชาวใต้สืบไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย